

TIKKURILAN VÄRITEHTAAN ALUE

KULTTUURIYMPÄRISTÖSELVITYS

ARKKITEHDIT FREESE & SCHULMAN 2022

Tikkurilan Värитеhtaan alueen kulttuuriympäristöselvitys

Tilaaaja: Vantaan kaupunki

Tekijät: Arkkitehdit Freese & Schulman 2022

Valokuvat ja piirustukset: © Arkkitehdit Freese & Schulman, Kansallisarkisto,
Tikkurila Oyj, Vantaan kaupunki, Vantaan kaupunginmuseo

Valokuvat ellei toisin mainita Arkkitehdit Freese & Schulman

Kannen kuva: Ilmakuva vuodelta 1976. Tikkurila Oyj.

TIKKURILAN VÄRITEHTAAN ALUE

KULTTUURIYMPÄRISTÖSELVITYS

ARKKITEHDIT FREESE & SCHULMAN 2022

Sisällys

Johdanto	6
ALUEEN VAIHEET	
Kylä joen rannalla	9
Fastbölen kylä ja viljelymaisema keskiajalta 1700-luvulle	9
Kylämiljö 1800-luvulla ja 1900-luvun alkupuolella	13
Alueen teollisuushistoria	17
Teollisuus syntyy Tikkurilankosken partaalle	17
Maaliteollisuus laajenee Keravanjoen etelärannalle 1940–1960-luvuilla	19
Uudet tuotanto- ja varastorakennukset 1970- ja 1980-luvuilla	25
Kohti nykyaikaa –1990-luku ja 2000-luvun alku	31
Maanomistus ja asemakaavat	34
Alueen rakennusvaiheet ja arkkitehdit	36
NYKYTILANNE	
Maiseman yleispiirteet ja muutokset	39
Alueen analyysi	46
Alueet	49
Kuninkaan kylä	50
Helsinggård	60
Teollisuusalue	62
Keravanjoen ranta ja radanvarsi	94
YHTEENVETO	
Väritehtaan alue ja Kuninkaan kylä	99
Kulttuuriperintökohteet – nykytilanne	104
Väritehtaan alueen arvot inventointiin pohjautuen	105
Lähdeluettelo	110
Lähdeviitteet	111
Liite 1. Rakennuslupakronologia	112

JOHDANTO

Tikkurilankosken maisemaan ovat rautatie ja teollisuuden tuotantolaitokset kuuluneet 160 vuoden ajan. Keravanjoen pohjoispuolelta teollisuus on jo väistynyt ja sen tilalle on tullut Vantaan kaupungin hallinnollinen ja kaupallinen keskus. Tikkurilan Värehtaan pääkonttori ja tutkimuslaitokset sekä tehdasrakennukset varastointeen siirtyivät vaiheittain 1950-luvulta alkaen joen eteläpuolelle.

Tikkurilan Värehtas ja sen edeltäjät kuuluvat Suomen 1800-luvun puolivälin ensimmäisiin teollistumiskauden kohteisiin. Sen tuotanto on jatkunut sotien jälkeisen suurteollisuuden kautta aina nykypäiviin saakka. Värehtaan merkitys on ollut Tikkurilalle ja koko Vantaan kaupungille suuri.

Tikkurila Oyj:n tuotantolaitokset ovat vähitellen muuttamassa pois, vaikka yrityksen toiminta jatkuu jossain muodossa alueella. Kaupunki on suunnittelemassa vapautuvasta alueesta Tikkurilan keskustaan liittyvää kaupunginosaa. Kaavoitustyö on aloitettu vuonna 2021 yhteistyössä Tikkurila Oyj:n kanssa. Kiinteänä osana alueeseen liittyy Fastbolen eli Kuninkaalan kylä, jonka mailla teollisuus sijaitsee.

Nyt tehty tehdasalueen inventointi ja rakennusten arvojen määrittely antaa työvälineitä alueen kehittämiseen, sen ja rakennusten arvottamiseen ja mahdolliseen

suojeluun. Osana selvitystä käsitellään myös Värehtaan alueen lähiympäristöä: Kuninkaalan kylää, jokirantaa, puistoalueita sekä Helsinggårdin tonttia ja Heurekan paikoitusalueita siihen liittyvine peltoalueineen. Kuninkaalan kylän ja Helsinggårdin rakennukset on aikaisemmin inventoitu vuonna 2018 ja niiden suojelu on merkitty asemakaavaan. Koko alueen laajuus on 21 hehtaaria.

Selvityksen ensimmäisessä osassa esitellään lyhyesti alueen historiallisia vaiheita nykypäivään saakka. Toisessa osassa käsitellään alueiden nykytilaa. Teollisuusalueen ja sen ympäristön inventoinnissa on selvitetty rakennusten vaiheet, julkisivujen muutokset ja säilyneisyys sekä nykytilanne. Rakentamattomien alueiden ja Kuninkaalan kylän sekä Helsinggårdin tonttien nykytilanteesta ja asemakaavasuojelusta on koottu katsaus. Kuninkaalan kylän ja Helsinggårdin rakennusten yksityiskohtaisemmat tiedot ja arvot ovat Vantaan kaupungin museon ylläpitämässä Kirsti-tietokannassa, jonne on aikaisempien inventointien ja rakennushistoriallisten selvitysten tiedot tallennettu.

Kolmannen osan yhteenvedossa arvioidaan alueen säilyneisyyttä, nykytilaa sekä kulttuurihistoriallisia arvoja. Värehtaan alueen arvot inventointiin pohjautuen on esitetty sekä kaavio- että taulukkomuodossa. Arvottamisessa on käytetty samoja LaRS:n

kriteerejä (laki rakennusperinnön suojelemisesta), joita Vantaan kaupunginmuseo käyttää arvotuksissaan. Työn lopussa on lähdeluettelo ja liitteenä rakennuslupakronologia.

Lähdeaineistona on ollut rakennuspiirustukset, maanmittauskartat, arkistojen valokuvat ja kirjallisuus. Värитеhtaan historiasta on julkaistu vuonna 2012 teos Värіkartta -150 vuotta Tikkurilan tarinoita. Kylän ja tehtaan historiaa on valotettu useissa Vantaa-Seuran vuosikirjan artikkeleissa. Rakennetun kulttuuriympäristön lähtöaineistona ovat olleet arkkitehti Amanda Eskolan Vantaan vanhojen rakennusten inventointi, arkkitehti Anna-Maarit Reijosen (Amark) ja arkkitehti Anu Laurilan (Vahanen Rakennusfyysikka Oy) Tikkurilan Värитеhtaan selvitykset. Amanda Eskolan laatima Vantaan modernin teollisen rakennusperinnön inventointi antoi yleiskuvan alueen teollisuusympäristöistä ja Tikkurilan Värитеhtaan sijoittumisesta tähän kokonaisuuteen. Laura Muukan ja Anne Mäkysen laatima Vantaan kulttuurimaisemaselvitys on julkaistu vuonna 2005. Veli-Pekka Suhonen (Museovirasto) on inventoinut alueen arkeologista kulttuuriperintöä vuosina 2005 ja 2007. Vantaan kaupungin rakennusvalvonnan lupapiirustuksista on selvitetty rakennusten muutosvaiheita.

Kansallisarkistoon tallennetut historialliset kartat kertovat maiseman varhaisvaiheista. Tikkurila Oyj:n, Vantaan kaupunginmuseon ja Vantaan kaupungin kuvakokoelmat ovat auttaneet myöhempien vaiheiden selvittämisessä. Vantaan kaupungin karttapalveluiden aineistot ovat olleet työn lähdeaineistona ja analyysikarttojen pohjina.

Vantaan kaupungin Kaupunkirakenne ja ympäristö -palvelualueen Asemakaavoitus on tilannut Värитеhtaan alueen kulttuuriympäristöselvityksen kaavoituksen ja suojelutavoitteiden asettamisen tarpeisiin. Selvityksen on laatinut Arkkitehdit Freese & Schulman, tekijöinä arkkitehdit Sofie Hägerstöm, Johanna Luhtala ja Heidi Seesto sekä tutkija Päivi Hakanpää. Marraskuussa 2021 aloitettu työ valmistui maaliskuussa 2022. Arvokasta apua teollisuuskohteisiin tutustumisessa on saatu Jari Lassilalta (Operations Director, Tikkurila Oyj). Ilman yrityksen eläkkeellä olevan tiedottajan, Arja Schadewitzin, asiantuntemusta olisi väistötiloihin sijoitetusta arkistosta moni aineisto jäänyt löytymättä. Ohjausryhmään ovat kuuluneet Vantaan kaupungin kaavoituksesta aluearkkitehti Marjaana Yläjääski, asemakaava-arkkitehdit Terhi Kuusisto ja Ritva Kotilainen sekä Vantaan kaupunginmuseosta rakennustutkijat Anne Silanto ja Susanna Paavola sekä arkeologi Andreas Koivisto.

ALUEEN VAIHEET

Maanmittari Samuel Brotheruksen kartta vuodelta 1708 on vanhin Fastbölen kylää ja sen maita kuvaava esitys. KA MHA B9 9:54.

Kylä joen rannalla

Fastbölen kylä ja viljelymaisema keskiajalta 1700-luvulle

Fastbölen eli Kuninkaalan kylä sijaitsee Keravanjoen etelä- ja länsipuolella, joen tehdessä mutkan kylän maiden kohdalla. Kylän synty on nimistötutkimuksen perusteella ajoitettu 1300-luvun jälkipuoliskolle. Ensimmäinen kirjallinen maininta kylästä on vasta vuodelta 1540.¹ Asukkaansa se on saanut todennäköisesti joen pohjoisrannalla sijainneesta Dickusbyn (Tikkurilan) emäkylästä.² Fastbölessä oli vuonna 1545 seitsemän veroa maksavaa talonpoikaa. Osa tiloista autioitui 1500-luvun lopulla. Kylässä oli 1600-luvulla enää neljä tilaa: Konungs, Orädders, Gjutar ja Markusas. Vaurastuneet kylän tilat pystyivät 1600-luvulla varustamaan ratsumiehen kruunun palvelukseen. Samalla ne saivat verovapauden ja niitä alettiin kutsua ratsutiloiksi eli rustholleiksi.³

Kylän tontit sijaitsivat koillis-kaakosuuntaisella, matalalla hiekkaselänteellä. Kylän lähipellot oli raivattu helposti muokattaville hiekkarinteille ja niitä ympäröiville hedelmällisille savimaille. Tonttien koko määräytyi kunkin talon veroluvun mukaan. Uudellamaalla oli tullut käyttöön jo keskiajalla sarkajako, mikä muutti kylien kulttuurimaisemaa. Kaksivuoroviljelyksessä olevat pellot oli jaettu talon veroluvun mukaisiin sarkoihin. Sarkajaossa olleet pellot aidattiin isoimmiksi vainioiksi. Näin sato suojattiin vapaana kulkevilta kotieläimiltä ja metsäneläimiltä. Sarkajaon ulkopuolelle saatettiin jättää tonttimaasta kauimpana olevat peltolohkot, jotka tilat olivat raivanneet itselleen.⁴

Tilojen keskiaikaisista rakennuksista ja niiden sijainnista tonttimailla ei ole säilynyt tietoa. Tavallisesti rakennukset sijaitsivat pihapiirin ympärillä. Tulipalovaaran vuoksi hieman kauemmas rakennettiin sauna, paja ja riihi. Kylän vanhimmat säilyneet rakennukset, Konungsin pehtoorin tupa ja Oräddersin päärakennus, ovat mahdollisesti peräisin aivan 1700-luvun lopulta.⁵

Fastbölen tonttimaan pohjoispuolella oli joen rantaan ulottuneet kaksivuoroviljelyksessä olevat peltolohkot, jotka olivat saaneet nimet Hemåker ja Tomtåker. Kylän talojen kaalimaat sijaitsivat kylätontilla, jonka eteläpuolella olivat aidatut laidunmaat.

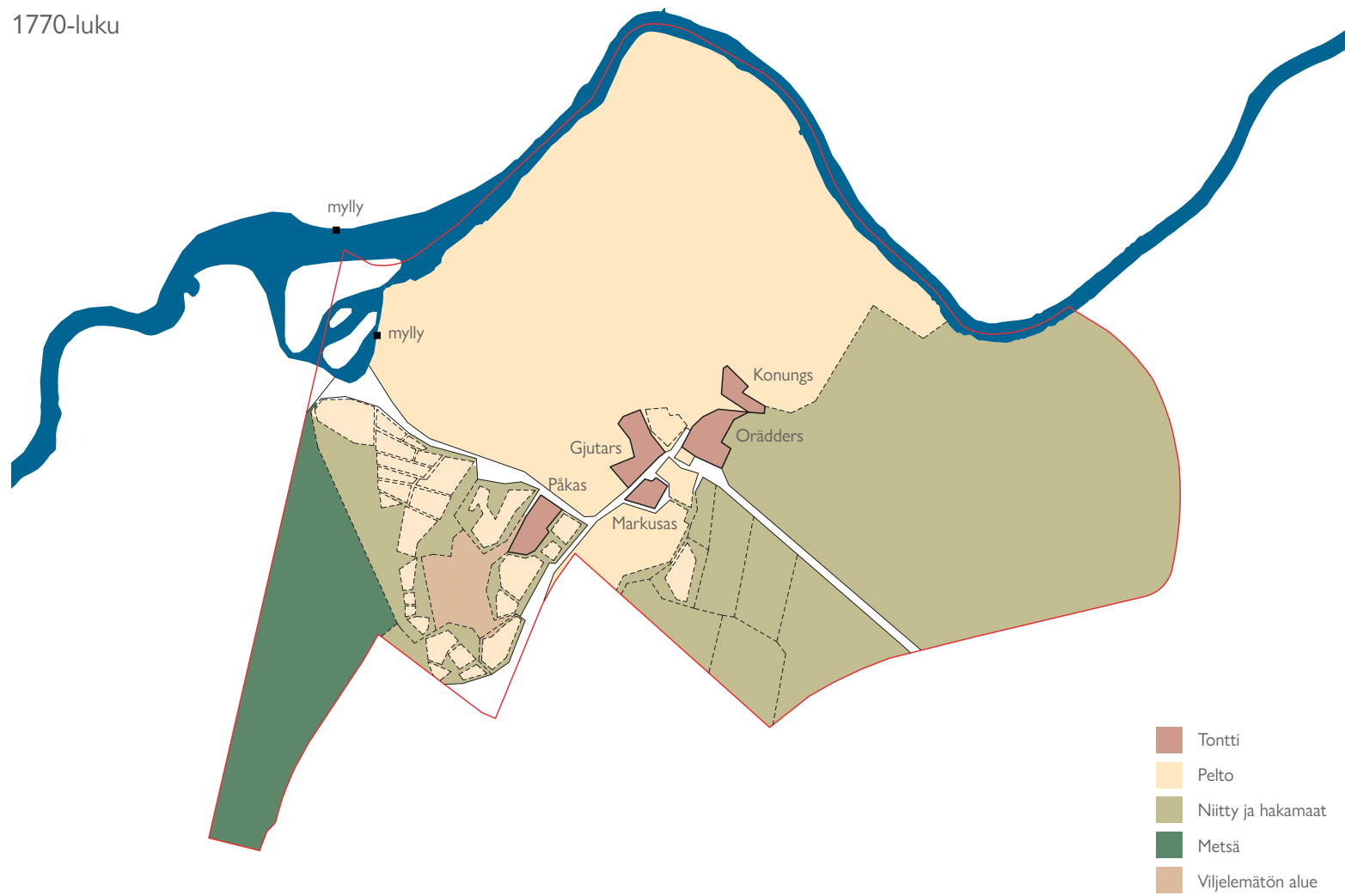

Oräddersin pihapiiri. Kari Hakli 1974–1975, VKM 143:31778.

Tonttimaan länsipuolen niityille oli raivattu pieniä peltolohkoja. Kylän eteläpuolella oli laajat, yhtenäiset niittyalueet, jotka jatkuivat Fastbölen, Staffansbyn (Tapaninkylän) ja Malmin kylien väliin jääneeseen suureen metsään. Fastbölen kylätontilta avautuivat peltovainioiden yli näkymät joelle ja Tikkurilan kylään. Eteläpuolella laidun- ja niittyalueiden yli siinsi metsää kasvava mäki, jonka rinteille oli raivattu myös pieniä pelloja. Kylää ympäröivä maisema oli avoin, kun maat oli hyödynnetty tehokkaasti maanviljelykseen ja karjanhoidon tarpeisiin. Laajat metsäalueet sijaitsivat kauempana kylän tonttimaan länsi- ja eteläpuolella.⁶

Joen pohjoispuolella kulki keskiaikainen Suuri Rantatie, joka johti Turusta Viipuriin.⁷ Sen Keravanjoen ylityspaikka oli Haxbölen luona. Sillan ylläpitoon osallistuivat

1770-luku

Konungsin eteläpuolen maisema säilyi lähes muuttumattomana 1700-luvulta 1970-luvulle. J. Mäkelä, Tikkurila Oyj.

myös Fastbölen talonpojat.⁸ Kylän läpi johti tie, jonka molemmin puolin tontit sijaitsivat riveissä. Päkaksen tila sijaitsi hieman muista erillään kylätontin länsipäässä. Tien pohjoispuolella olivat Päkaksen ja Gjutarsin tontit. Markusasin ja Oräddersin tonttimaat olivat tien eteläpuolella, suunnilleen Gjutarsia vastapäätä. Tie päättyi Konungsin pihapiiriin.⁹ Nykyisin Vanhaksi Kuninkaalantiekse nimetty kyläraitti on todennäköisesti ollut jo keskiajalla samalla paikalla. Oräddersin ja Markusasin tonttien välistä pelloille ja lähimetsään johti tie, joka on sijainnut nykyisen Pelotto-manpolun (Oräddersstigen) kohdilla. Sieltä tie on edelleen, metsän reunaa seuraten, vienyt Malmille. Aidattujen vainioiden välissä on risteillyt pieniä polkuja pelloille

ja niityille. Kyläraitilta erkaantui Päkaksen tontin vierestä polku peltojen läpi joelle, jonka koskeen oli rakennettu kylän mylly.

Långobackan koskessa eli nykyisessä Tikkurilankoskessa oli Fastbölen kylällä kotitarvemylly ainakin jo 1500-luvun lopulla.¹⁰ Kosken etelärannalla sijaitsi Tikkurilan ja Fastbölen talonpoikien omistama kotitarvemylly 1600-luvulla.¹¹ Mylly oli toiminnassa vain tulvien aikana.¹² Kotitarvemylly paloi 1700-luvun lopulla, eikä uutta myllyä enää rakennettu. Kyläläiset siirtyivät jauhattamaan viljansa Dynnäsin rustholiin kauppamylyssä, jonka oli perustanut maanmittari Nils Westermarck koskeen vuonna 1757.¹³

Kylämiljö 1800-luvulla ja 1900-luvun alkupuolella

Fastbölen kylän alue ja sen maisema pysyivät lähes muuttumattomina pitkälle 1800-luvun puoliväliin asti. Tuolloin kylän länsiosan maita lunastettiin Helsingin ja Hämeenlinnan välisen rautatien rakentamiseksi. Rata valmistui vuonna 1862. Joen pohjoispuolelle rakennettiin asemarakennus ja kosken partaalle perustettiin öljypuristamo, josta kehittyi Tikkurilan kylän maille merkittävä maaliteollisuus.¹⁴ Vastarannalla sijainnut Fastbölen kylä säilyi maaseutuna. Kylän tilat olivat siirtyneet 1850-luvun puolivälissä kokonaan Waseliuksen suvun omistukseen. Suku oli hankkinut jo 1700-luvun alussa Gjutarin tilan. Loputkin tilat siirtyivät Waseliuksen suvulle, kun Uudenmaan maaherra Gustaf Magnus Armfelt myi 1840-luvulla kesänviettopaikaksi hankkimansa Konungsin ja Oräddersin tilat.¹⁵

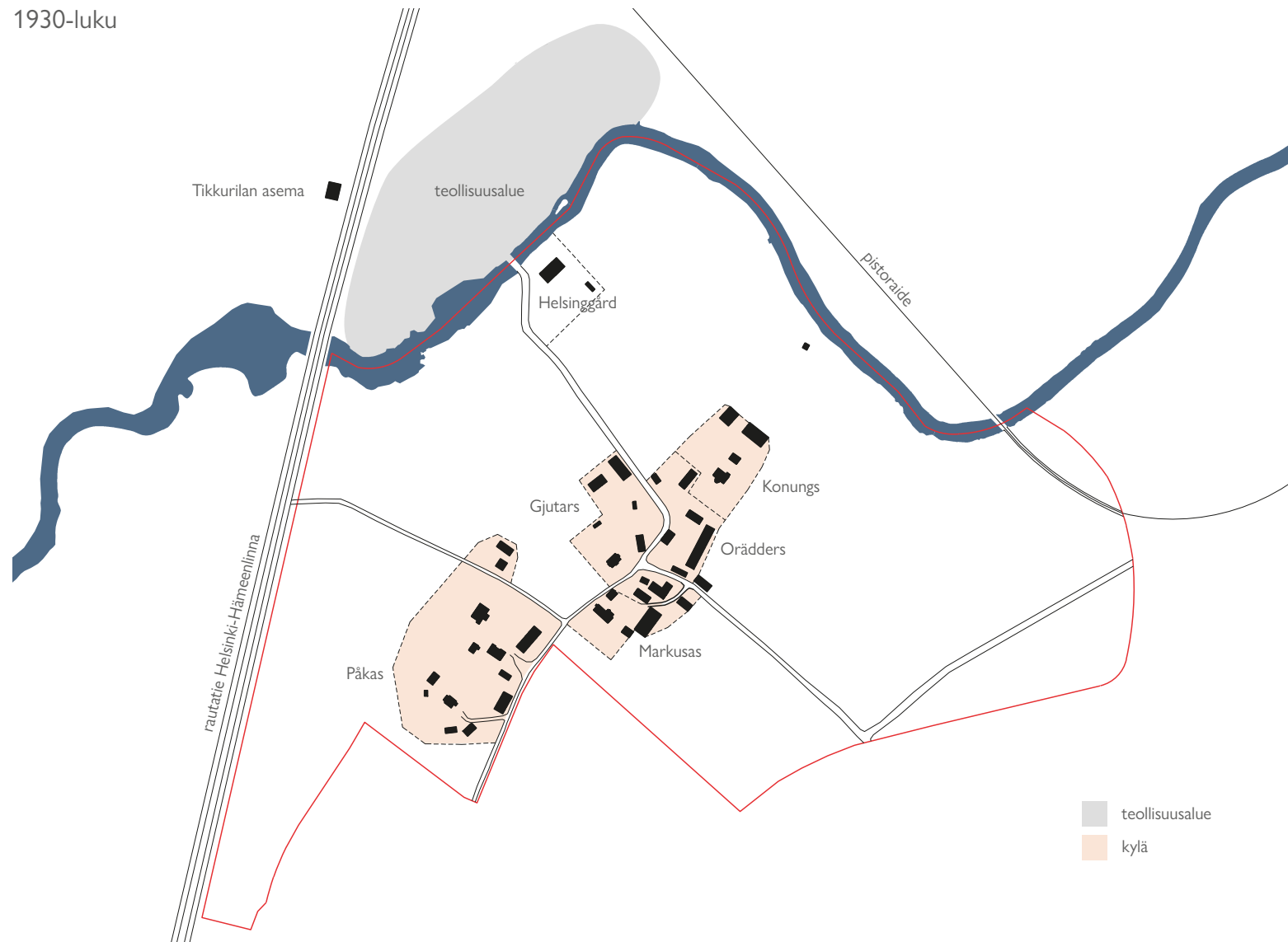
Fastbölen maat jaettiin 1800-luvun lopulla tilojen kesken suurempiin lohkoihin niin, että kunkin tilan omistukset olivat tonttimaan molemmin puolin yhtenäisenä alueena. Kylätiet ja tontit säilyivät entisillä paikoillaan, vaikka tonttien rakennuskanta uudistui.¹⁶ Konungsiin oli rakennettu Armfeltin aikana 1840-luvulla uusi, kaksikerroksinen päärakennus. Pihapiirissä sijaitsi jo 1700-luvulta peräisin oleva asuinrakennus, jota nykyisin kutsutaan pehtoorin tuvaksi.¹⁷ Päärakennuksen takana oli ulkorakennus ja kellari sekä pihapiirin ulkopuolella 1850-luvulla rakennettu riihi.¹⁸ Konungsin vieressä sijainneen Oräddersin tilan pihapiirissä oli 1700-luvun lopulla rakennettu päärakennus, 1800-luvun alussa valmistunut navetta ja Konungsin tontin vieressä sijainnut talli.¹⁹

Gjutarin päärakennus sijaitsi kylätien suuntaisesti. Sen vilja-aitta, riihi ja liiteri olivat pihapiirin pohjoispuolella. Kylätien eteläpuolella oli suuri navetta. Tilan vanhat rakennukset tuhoutuivat kokonaan vuoden 1945 tulipalossa päärakennusta lukuun ottamatta.²⁰ Kyläraitin eteläpuolella oli Markusasin tonttimaa. Kapearunkoisen, 1800-luvun alkupuolella valmistuneen päärakennuksen länsipuolella oli puutarha. Ulkorakennukset sijaitsivat tontin itäosassa ja kylätien vierellä oli kivirakenteinen

Markusasin rakennukset on merkitty vuoden 1935 lohkomiskarttaan. Kuninkaan kylässä suoritettiin maanjako 1890-luvulla. KA MHA B66 11:12 ja KA MHA B9 12:6.

1930-luku

kellari.²¹ Päkaksen tila sai uuden päärakennuksen ja tallirakennuksen 1900-luvun alkupuolella. Pihapiirin länsipuolella oli pieniä asuinrakennuksia, joista vanhin on rakennettu vuonna 1831. Rakuunatorpaksi kutsuttu hirsirakennus on siirretty paikalle myöhemmin tien toiselta puolelta.²² Kylätien vieressä sijaitsi tilan ulkorakennuksia. Kylän tiloista osa siirtyi 1940-luvulla Åbo Akademin omistukseen. Kaupunki osti Päkaksen, Markusaksen ja Gjutarsin tilat 1970-luvun puolivälissä.²³ Kylän alkupe-
räisen nimen Fastböle rinnalle otettiin 1950-luvun lopulla käyttöön suomenkielinen nimi Kuninkaala.²⁴

Svenska Odlingens Vänner i Helsinge ja Dickursby ungdomsförening rakensivat vuonna 1913 Keravanjoen etelärannalle seuraintalon, jota alettiin kutsua nimellä Helsinggård. Rakennusmestari Emil Svenssonin suunnittelema talo rakennettiin tal-
koilla ja rakennusmateriaali saatiin lahjoituksina. Kaksikerroksisen hirsirakennuksen lisäksi tontilla oli matala ulkorakennus. Alun perin Oräddersin peltona olleen tontin ympärille istutettiin kuusialta. Seuraintalolle johtanut joen ylittävä silta on rakennettu vuosisadan vaihteessa. Silta lyhensi matkaa myös Tikkurilan asemalle. Helsinggårdin ja Fastbölen kylät yhdisti uusi, peltoja halkonut tie, joka on edelleen käytössä.²⁵

Keravanjoen etelärannalle valmistui vuonna 1913 seuraintalo. Valokuva on otettu 1910-luvulla. K. G. Andersson, VKM 71:1135.

Tikkurilankoski ja Keravanjoen etelärantaa. K. G. Andersson 1918, VKM 71:1137.

Suojeluskuntalaisia Tikkurilan rautatiesillalla vuonna 1918. Taustalla on Kuninkaalan kylän pellot ja Päkaksen päärakennus. VKM 71:1150.

Pellavansiemenssiilosta tuli Tikkurilan maalitehtaan maamerkki. Joen eteläpuolella on 1913 valmistunut Helsinggårdin nuorisoseuratalo. Ilmakuva 1940-luvun lopulta, Tikkurila Oyj.

Alueen teollisuushistoria

Teollisuus syntyy Tikkurilankosken partaalle

Tikkurilan teollisuuden synnylle loi edellytykset Helsingin ja Hämeenlinnan välille rakennettu rautatie, joka valmistui vuonna 1862.²⁶ Samana vuonna sai everstiluutnantti A. L. Munsterhjelm luvan perustaa pellavaöljyn puristamiseksi Dickursby Oljeslagerin Keravanjoen pohjoisrannalle. Långobackan koskeen, jota alettiin myöhemmin kutsua Tikkurilankoskeksi, rakennettiin puupato öljynpuristamon tarpeisiin. Viisi vuotta myöhemmin perustettiin vernissakeittämö.²⁷ Vuonna 1875 perustettu Dickursby Oljeslageri Aktiebolag osti tehtaan osakkeet. Yritys siirtyi Schildt & Hallbergille vuonna 1885. Vanhimmat tuotantorakennukset oli tehty puusta. Pian yrityskaupan jälkeen nousi kosken partaalle uusi tiilirakenteinen tehdasrakennus uudenaikaisine laitteineen.²⁸ Puuta huomattavasti kestävämpi ja paloturvallisempi punatiili yleistyi teollisuusrakennusten rakennusmateriaalina 1800-luvun lopussa.

Öljy- ja vernissatehtaan rinnalle perustettiin vuonna 1919 teknokemiallinen osasto lakkojen ja tölkkimaalien valmistusta varten.²⁹ Tehdasalue laajeni huomattavasti 1920- ja 1930-luvuilla ja sinne rakennettiin uusia tuotantorakennuksia ja ensimmäiset värien ja maalipintojen testaukseen tarkoitettut koekentät. Helsingin keskustasta Tikkurilaan vuonna 1931 siirretty pääkonttori sai oman uuden rakennuksen neljä vuotta myöhemmin.³⁰ Varsinkin 1930-luku oli teknisen kehityksen ja tuotannon kasvun aikaa. Ensimmäiset synteettiset alkydimaalit ja alkydilakat tulivat tuotantoon 1930-luvun lopulla.³¹ Arkkitehtuurissa tarkoituksenmukaisuudesta ja kustannustehokkuudesta oli tullut määräävä tekijä. Myöhemmin alettiin myös kiinnittää entistä enemmän huomiota turvallisuuteen sekä viihtyisyyteen.

Toisen maailmansodan aikainen raaka-ainepula pakotti kehittämään ja etsimään korvaavia aineita maalien ja lakkojen valmistukseen.³² Perinteisten öljymaalien tilalle tulivat alkydi- ja lateksimaalit. Suomen ensimmäisen Tikkurilan valmistaman lateksimaalin tuotanto alkoi 1950-luvun alussa.³³ Sodanaikaisissa pommituksissa vaurioituvat entinen, asunnoiksi muutettu konttorirakennus ja muutama varastorakennus.³⁴

Piirros joen pohjoisrannan teollisuusrakennuksista vuodelta 1886. Tikkurilan maali- ja lakkatehtaan sisätiloja vuonna 1937. Tikkurila Oyj.

Sodan jälkeen uusien tuotantotilojen rakentamista haittasi rakennustarvikkeiden säännöstely.³⁵ Pellavansiemensäiliö valmistui kuitenkin vuonna 1945 ja kaksi vuotta myöhemmin rakennettiin uusi kaksikerroksinen lakkakeittämö. Päärakennusta laajennettiin ja liuotinaineille rakennettiin uudet maanalaiset säiliöt vuonna 1949. Suuri keskusvarasto ja lastauslaituri valmistuivat 1950-luvun alussa vielä joen pohjoispuolelle.³⁶

Ilmakuva 1960-luvun puolivälistä.
Tikkurila Oyj.

Maaliteollisuus laajenee Keravanjoen etelärannalle 1940–1960-luvuilla

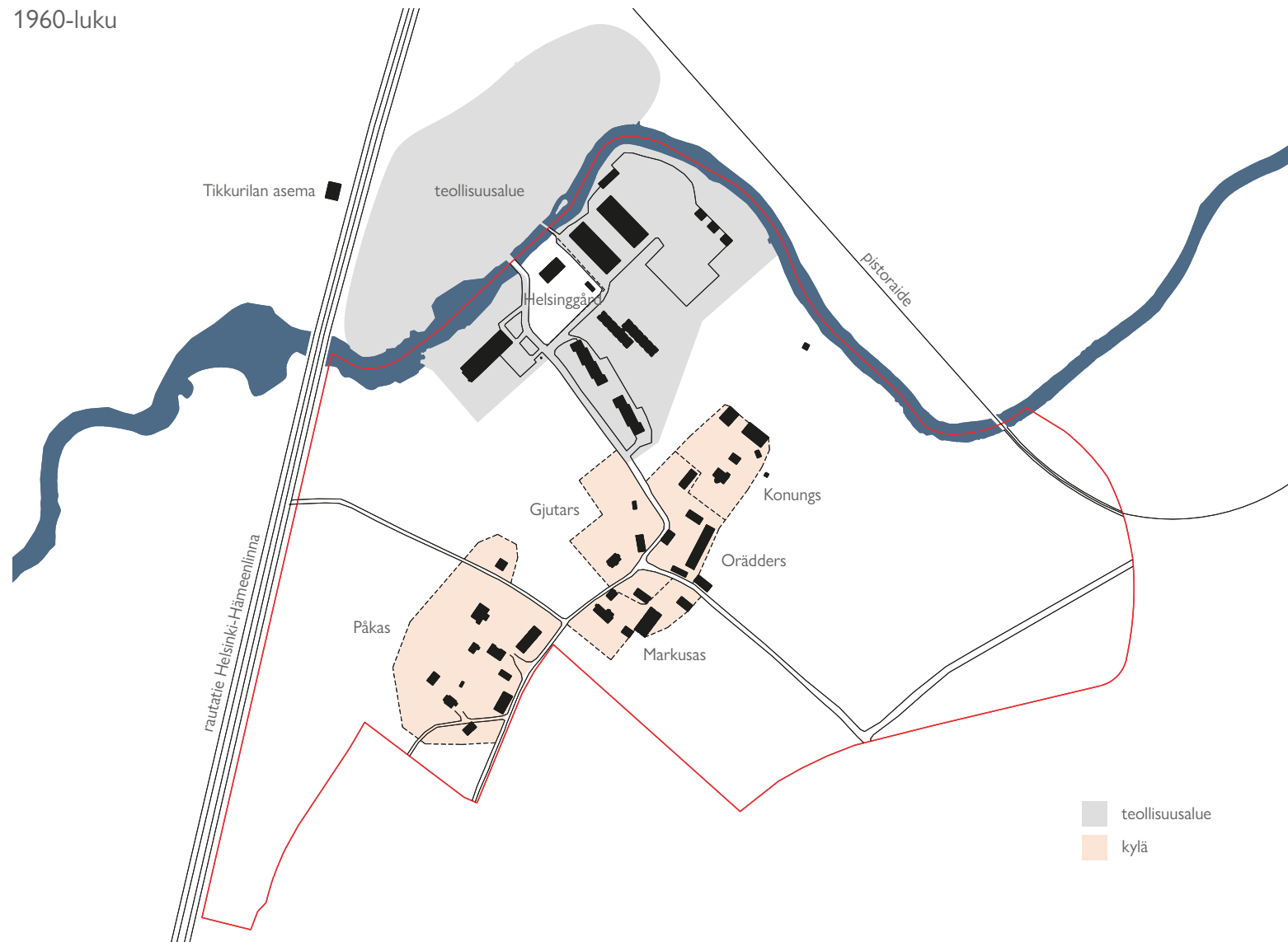
Tikkurilan Värитеhtaan tontti kävi ahtaaksi teollisuuslaitosten ja tuotannon kasvaessa, minkä vuoksi yhtiö alkoi etsiä lisämaata Keravanjoen eteläpuolelta, jossa sijaitsi Kuninkaalan kylän laajat peltoalueet. Ensimmäinen maa-alue ostettiin Waseliuksen suvulta jo vuonna 1937 Helsinggårdin tontin itäpuolelta. Sota keskeytti uusien maa-alueiden hankinnan lähes 17 vuodeksi. Toisen maailmansodan jälkeen teollisuuden tuotantoprosessit vaativat entistä kookkaampia tuotantolaitoksia, joissa rakenteiden merkitys korostui. Teollisuudessa otettiin käyttöön uusia rakenteellisia ja teknisiä innovaatioita. Betoni ja teräs nousivat vallitseviksi rakennusmateriaaleiksi. Kookkaiden teollisuusrakennusten sekä niiden laajentamismahdollisuuksien sijoittaminen asutusten läheisyyteen oli haastavaa. Yhtiön ostettua vuosina 1950-luvulla lisää maata Helsinggårdin tontin ympäriltä oli sen omistuksessa yhtä suuret alueet joen molemmin puolin.³⁷

Aluksi joen eteläpuolelle sijoitettiin varastoja ja työntekijöille asuntoja. Hankittua tonttia käytettiin varastointialueena eli astiaketäntänä. Rakennustoiminta uudella alueella käynnistyi vasta sodan jälkeen, kun Kuninkaalan kylän vanhoille pelloille suunniteltiin vuonna 1949 tehtaan tarpeisiin kaksi messuhalleiksi kutsuttua raaka-ainevarastoa. Vuonna 1937 hankittu maa-ala oli käytetty tehokkaasti, kun varastojen ja joen väliin rakennettiin vuonna 1954 vielä autotalli. Helposti syttyvälle nitrosellulosaalle rakennettiin vuonna 1955 kolme säiliötä raaka-ainevarastojen itäpuolelle, lähelle joenrantaa.³⁸ Joen molemmin puolin sijainneita tehdasalueita yhdisti 1900-luvun alussa Keravanjoen yli rakennettu silta. Kulkuyhteyksien helpottamiseksi tehtiin 1950-luvun puolivälissä joen ylittävä kävelysilta raaka-ainevarastojen kohdalle.³⁹ Yhtiö hankki säännöstelyn vähentyessä uudenaikaista kuljetuskalustoa.⁴⁰ Varastoalueen läheisyyteen valmistui arkkitehti Woldemar Baeckmanin suunnittelemat autohallit pukeutumistiloiheen vuonna 1964 ja samana vuonna raaka-ainevarastojen jatkoksi vielä kolmas raaka-ainevarasto.

Joен eteläpuolelle rakennettiin uusia raaka-ainevarastoja. Valokuvat vuodelta 1956 ja 1965 Tikkurila Oyj.

1960-luku

Päärakennuksen rakennustyöt käynnissä toukokuussa 1960. Viereisessä kuvassa on autotallin takana henkilökunnan asuinrakennukset vuonna 1966. Tikkurila Oyj.

Woldemar Baeckmanin suunnittelema autohalli valmistui vuonna 1964. Valokuvat vuodelta 1967, Tikkurila Oyj.

**Osta aina
TIKKURILAN tai A I R A
tahdas juoksevaa
KIILLOTUSVAHAA
Laatu oivallisin!**

kattomaali

ulkoseinämaali

TEHO

PERMO
LATTIAMAALI - GOLVFÄRG

TIKKURILAN VÄRITENTÄAT OY
DICKURSBY FÄRGFABRIK AB

TORNOL

Kiiltävä, kestävä alkydimaali metalli- ja puupintoihin
ulkona ja sisällä.
Kohteet: Moottoriajoneuvot, veneet, koneet,
huonekalut, lattiat, ikkunat ja ovet.
24 väriä.

**-pintaan
kuin pintaan.**

**UNICA
RECORD**
VINELAKKAA BÄTLACK

**UNICA
RECORD**

TIKKURILAN VÄRITENTÄAT - DICKURSBY FÄRGFABRIK AB

**UNICA
RECORD**
VINELAKKAA BÄTLACK

TIKKURILAN VÄRITENTÄAT OY SCHILDT & HÄLLBERG AB
DICKURSBY FÄRGFABRIK AB

en båtexpert
använder

**UNICA
RECORD**

hållbaraste
båtlack

Väritehtaan mainoksia ja etikettejä
eri vuosikymmeniltä. Tikkurila Oyj.

Yhtiön pääkonttorin ja henkilökunnan rivitalojen julkisivuja on jäsennetty puhtaaksi muurattuilla tiilipinnoilla. Valokuvat vuodelta 1960, rivitalojen kuva Pietilä ja päärakennuksen kuvaaja tuntematon. Tikkurila Oyj.

Sodanjälkeisen asuntopulan helpottamiseksi valmistui vuonna 1954 Helsinggårdin eteläpuolelta hankitulle tontille työsuhdeasuntoja. Asuntopulaa oli pahentanut vanhan tehdasalueen puuhuviloiden purkaminen uusien tuotantorakennusten tieltä. Osasyypurkamiselle oli paloturvallisuus. Arkkitehti Kurt Simbergin suunnittelemat pienkerrostalot (nk. rivitalot) valmistuivat vuodenvaihteessa 1955–1956 Kuninkaalantie 4:ään. Molemmat tiiliverhoillut asuinrakennukset olivat kaksikerroksisia. Ylempien toimihenkilöiden talossa oli kahdeksan asuntoa, joissa oli neljä huonetta, keittiö ja ruokailutila. Tehdaspalokunnan henkilöstölle tarkoitettussa rakennuksessa oli kolmen huoneen ja keittiön asuntoja kaikkiaan kaksitoista.⁴¹

Tikkurilankosken etelärannalle valmistui vuonna 1960 arkkitehti Woldemar Baeckmanin suunnittelema uusi pääkonttori. Maineikkaalla arkkitehdilla oli paljon suhteita yritys- ja teollisuusmaailmaan. Hän suunnitteli rakennuksia myös muille sen ajan suuryrityksille kuten esim. Oy Asea Ab:lle, Nokia Oy:lle, Oy Sinebrychoff Ab:lle ja Suomen Sokeri Oy:lle. Funkishenkisen pääkonttorin kahdessa ensimmäisessä kerroksessa olivat työ- ja neuvotteluhuoneet, joita oli kaikkiaan nelisenkymmentä. Rakennuksen kolmannessa kerroksessa oli arkisto ja kahvio. Kellarikerroksessa oli väestönsuoja, arkistotiloja ja autotallit kuudelle autolle.⁴² Pääkonttorin viereen rakennettiin 1950- ja 1960-lukujen vaihteessa punatiilestä muuntamo.

Öljytehtaan toiminta päätettiin lopettaa vuonna 1960. Pellavaöljyvernissa oli kuitenkin volyymiltaan tehtaan merkittävin tuote vielä vuonna 1962. Rakennusalan nousukaudella yrityksen tuotantokyky ei riittänyt kattamaan kysyntää. Tuotevalikoima oli kasvanut lukuisilla erikoismaaleilla. Kotimaisten yritysostojen lisäksi laajennettiin toimintaa ulkomaille 1960-luvun lopulla.⁴³

Tikkurilan Värtehtaan tuotantolaitoksia.
Sky-Foto Möller Ky 1977, VKM 729:32937.

Uudet tuotanto- ja varastorakennukset 1970- ja 1980-luvuilla

Uusi vuosikymmen toi yhtiön toimintaan monia muutoksia omistajavaihdoksen, maanhankintojen ja uusien rakennushankkeiden myötä. Lähes 90 vuotta Oy Schildt & Hallberg Ab:n hallussa ollut yritys siirtyi valtion omistukseen, kun osakkeet osti vuonna 1972 Rikkihappo Oy eli nykyinen Kemira. Yrityksen nimeksi muutettiin kolme vuotta myöhemmin Tikkurilan Värehteaat Oy - Dickursby Färgfabriker.⁴⁴

Uusien maa-alueiden hankinta tuli ajankohtaiseksi 1970-luvun alussa. Lisämaa-asia ratkesi rakennusliike Hakan kanssa tehdyssä vaihtokaupassa, jossa rakennusliike vaihtoi Waseliuksen suvulta vuonna 1973 ostamansa Konungsin ja Oräddersin tilat peltoalueineen Värehteaan joen pohjoispuolella sijainneeseen tonttiin. Waseliuksen sisaruksille jäi asuin oikeus Konungsin päärakennukseen kevääseen 1985 asti.⁴⁵

Kasvava ulkomaankauppa ja uuden sävytysjärjestelmän käyttöönotto vaativat pitkälle automatisoidun tehtaan rakentamista. Tehtaan sijoituspaikkaa etsittiin eri puolilta maata. Poikkeuslupan turvin tehdas päätettiin rakentaa juuri hankitulle Konungsin peltoalueelle Tikkurilaan. Arkkitehti Osmo Solansuun suunnittelema Monicolor-tehdas pakkausvarastoineen ja lähettämöineen valmistui vuonna 1975. Jotta rakennus sopisi peltomaisemaan, tehtiin siitä mahdollisimman matala. Tehtaan automatisoitu valmistusprosessi toimi suljettuna järjestelmänä raaka-ainesiiloista purkitusosaston pakkauslinjaston kautta aina varastoon asti. Suurtuotteiden valmistukseen erikoistuneessa tehtaassa tehtiin alkydi- ja lateksimaaleja. Kuljetuksia varten oli tehtaan ja joen väliin rakennettu pistoraide, josta ensimmäinen tavarajuna lähti syyskuussa 1975. Tehdas vihittiin virallisesti käyttöön vuonna 1976. Valmistuessaan se oli maailman modernein maalitehdas.⁴⁶

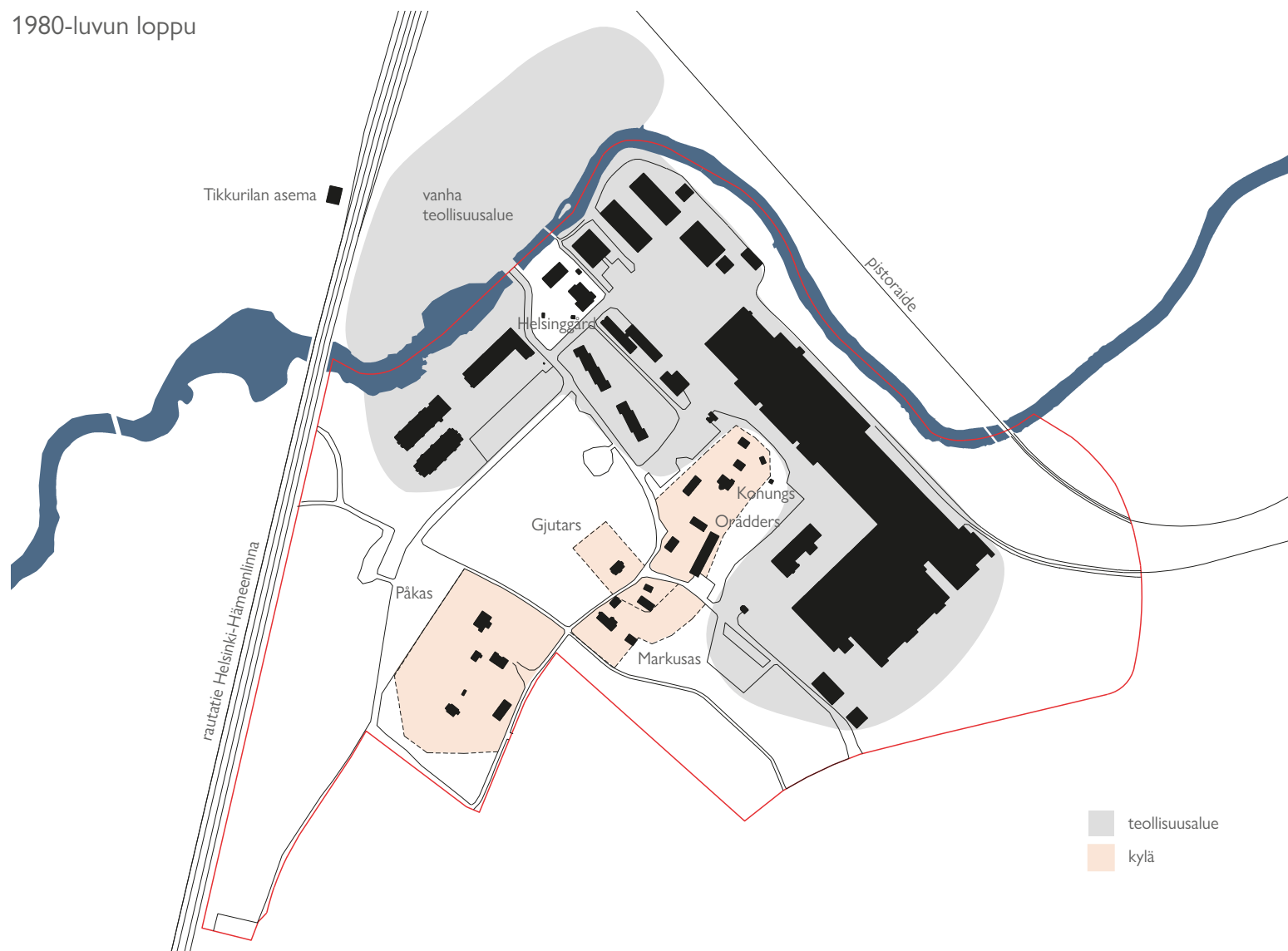
Toinen 1940-luvun lopulla rakennetuista varastoista purettiin. Sen tilalle valmistui vuonna 1975 Baeckmanin toimiston suunnittelema teräsrunkoinen ruokala, joka oli yksikerroksinen. Vuotta aikaisemmin oli samalle alueelle rakennettu tiiliverhoiltu Osmo Solansuun suunnittelema paloautohalli ja pumppaamo.⁴⁷

Osmo Solansuun suunnittelema Monicolor-tehdas otettiin käyttöön vuonna 1976. Tikkurila Oyj.

Tikkurilan Värehtehdas oli 1980-luvun puolivälissä tuotantotekniikaltaan ja kapasiteetiltaan maailman moderneimpia maalitehtaita. Yrityksen nimeksi lyhennettiin vuonna 1986 Tikkurila Oy. Ulkomaalaisten yritysostojen lisäksi tehtaan laajentuminen jatkui joen eteläpuolelle 1980-luvulla lukuisilla uusilla rakennuksilla. Samalla luovuttiin vähitellen joen pohjoispuolen maa-alueista ja rakennuksista, joista osa purettiin. Vanha Vernissatehdas oli jo 1970-luvun lopulla myyty Vantaan kaupungille.⁴⁸ Tikkurilan maamerkinä ollut korkea siilo purettiin vuonna 1981. Neljä vuotta myöhemmin joen pohjoispuolen vanha Ykköstehdas ja sen ympäröivät teollisuusrakennukset maa-alueineen myytiin Perusyhtymä Oy:lle. Rakennukset purettiin 1980-luvun lopulla.⁴⁹ Sen tuotantotilat ja -laitteet eivät enää vastanneet maalitehtaan tarpeita. Jo yhtiön perustamisvuonna hankitun tontin myymisellä oli vaikutusta

1980-luvun loppu

Tikkurilan keskustan kaupunkikuvan muutokseen liike- ja toimistokeskustaksi.⁵⁰

Maalien sideaineen, alkydihartsin, kotimaisen saannin turvaamiseksi aloitettiin polymeeritehtaan rakentaminen vuonna 1981. Rakennuksen suunnitteli arkkitehti Osmo Solansuu. Nykyisin Finnresin-tehtaana tunnettu rakennus oli putkistolla yhdistetty Monicolor-tehtaaseen. Syyskuussa 1981 valmistui uusi tuotantolaitteiden keskuskorjaamorakennus, jossa sijaitsi myös työnjohdon konttorit ja tehdaspalveluiden sosiaalitilat.⁵¹ Vanhan korjaamon tilat joen eteläpuolella olivat siirtyneet Vantaan kaupungille. Monicolor-tehtaan varaston jatkoksi liitetty teollisuusmaalien varasto (varasto 2) otettiin käyttöön vuonna 1982. Samaan aikaan aidatulle tehdasalueelle valmistui pääportti. Monicolor-tehtaaseen liitetty varastojen rivi oli tehtaan tapaan matala joen suuntainen rakennusryhmä.⁵² Korjaamo ja varastot, kuten itse tehdaskin, olivat arkkitehti Solansuun käsialaa.

Kehitystyö painottui 1980-luvulla maalien säilytysjärjestelmiin ja pastoihin. Osmo Solansuu jatkoi yhtiön tehtaiden arkkitehtina. Hänen suunnittelemansa Temacolor-tehdas käynnistyi vuonna 1983. Korjaamorakennuksen vieressä sijainnut tehdas oli erikoistunut säilytettävien teollisuusmaalien valmistukseen. Tehdasta laajennettiin vuonna 1987 ja viereen rakennettiin vuonna 1988 Novacolor-tehdas. Molemmat rakennukset olivat kolmikerroksisia.⁵³ Uudet tehtaat muodostivat vuonna 1989 valmistuneen varastorakennuksen ja Monicolor-tehtaan kanssa suuren rakennuskompleksin. Aidatun tehdasalueen eteläosaan rakennettiin toinen porttirakennus vuonna 1989. Vuotta aikaisemmin oli valmistunut pieni varasto Pelottomanpolun viereen.

Uusien tehtaiden myötä tarvittiin lisää paikoitustilaa pääporttien läheisyyteen. Monicolor-tehdas sai 1970-luvun lopulla oman paikoitusalueen, joka tehtiin Konungsin tontin pohjoispuolelle. Temacolor-tehdasta ja Novacolor-tehdasta vastapäätä tehtiin 1980-luvulla Kuninkaalan kylän vanhalle pellolle toinen paikoitusalue, jota myöhemmin laajennettiin Heidehofintielle asti.⁵⁴

Polymeeritehdas, nykyinen Finnres-tehdas, valmisti maalien sideaineena käytettyä hartsia. Kuva vuodelta 1983. Tikkurila Oyj.

Tehdaskompleksin etualalla ovat Novacolor-tehdas ja Temacolor-tehdas. S. Kaksonen 1989, Sky-Foto. Tikkurila Oyj.

Pääkonttoria laajennettiin vuonna 1982 Kuninkaantien suuntaisella, 3-kerroksisella siivellä. Suunnitelmista vastasi arkkitehti Osmo Solansuu. Ensimmäisessä kerroksessa oli terveysasema ja toimistohuoneita. Toinen kerros oli kokonaan toimistokäytössä.⁵⁵ Pääkonttorin länsipuolelle valmistui tuotekehitystä varten tutkimuskeskus kahdessa vaiheessa vuosina 1984 ja 1988.⁵⁶ Niiden suunnittelusta järjestettiin kolmelle arkkitehdille kutsukilpailu, jonka voitti Kaarina Löfström ehdotuksellaan Lab-ora & labora. Tuotekehitys oli jo 1930-luvulta lähtien ollut olennainen osa

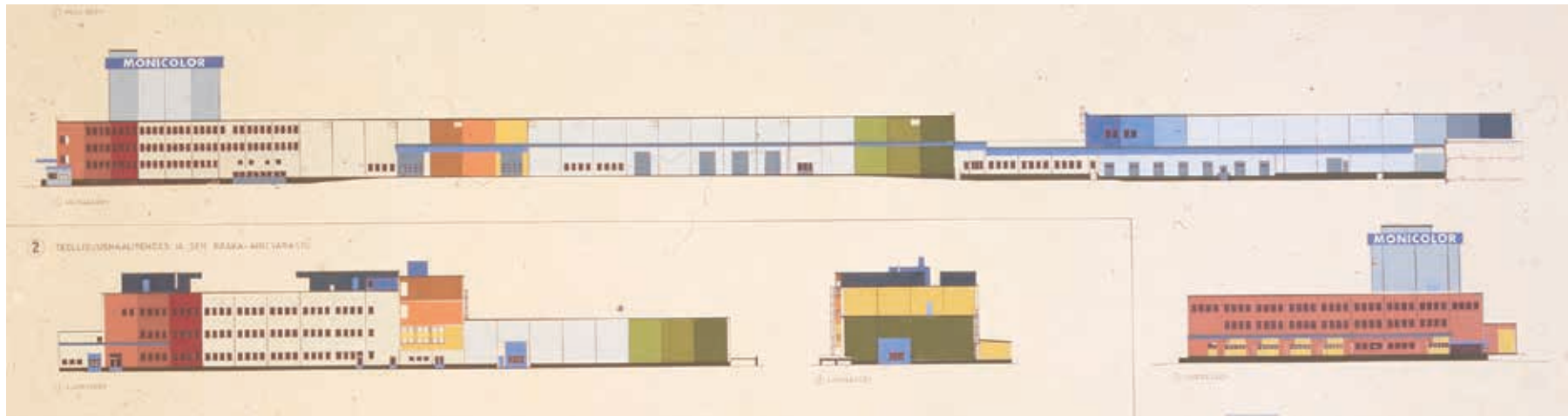

Pääkonttorin viereen rakennettiin Kaarina Löfströmin suunnittelemat tutkimuskeskukset. Tikkurila Oyj.

yrityksen toimintaa ja tavoite oli nyt saada hajallaan olevat tutkimus- ja tuotekehitys laboratoriot yhdistettyä saman katon alle. Alue ja toimeksiantaja oli Löfströmille tuttu. Hän oli työskennellyt Woldemar Baeckmanin toimistossa 1960-luvulla, aikana jolloin muun muassa päärakennusta suunniteltiin. Löfströmin ehdotuksen eduksi katsottiin rakennusryhmän sijoittaminen niin, että Kuninkaalan kylämäeltä säilyi näköyhteys joen rantaan. Pääkonttorin laajennuksen ja laboratoriorakennuksen välistä oli näkymä vanhalle vernissatehtaalle. Uudet rakennukset täydensivät modernilla ilmeellä vanhaa pääkonttoria. Mittakaava, materiaalit ja värit oli hyvin sopeutettu vanhaan teollisuusympäristöön. Kapea rakennusrunko mahdollisti luonnonvalon pääsyn työtiloihin. Uudet laboratoriorakennukset edellyttivät kaavamuutosta ja maan hankkimista Vantaan kaupungilta.⁵⁷ Ensimmäisenä valmistuneen rakennuksen kahdessa kerroksessa sijaitsi laboratorio- ja työtiloja. Kellarikerroksessa oli koemaalaa, konehallit ja teknisiä tiloja. Rakennusten eteläpuoliselle peltoalueelle siirrettiin 1980-luvun alussa koekenttä, jossa seurattiin värien ja maalipintojen kestävyyttä eri sääolosuhteissa.

Väritehtaan alueella on teollisuusrakennuksien lisäksi raaka-ainesäiliöitä ja ilmassa kulkevia putkistosiltoja. Yksi vanhoista maanalaisista nitroselluloosasäiliöistä purettiin 1970-luvun puolivälissä ja loput kaksi ennen polymeeritehtaan rakentamista 1980-luvun alussa. Tehtaan viereen rakennettiin vuonna 1983 kaksi raaka-ainesäiliöaluetta, joista toinen sijaitsee polymeeritehtaan vieressä ja toinen vuonna 1964 valmistuneen varastorakennuksen takana.⁵⁸ Monicolor-tehtaan piha-alueelle rakennettiin vuonna 1988 raaka-ainesäiliöt, jotka on yhdistetty putkisillalla tehtaaseen. Säiliöt ovat Osmo Solansuun suunnittelema.

Monicolor-tehtaan julkisivujen värikilpailu ”väriä maisemaan, viihtyisyyttä työympäristöön” järjestettiin vuonna 1982. Tavoitteena oli elävöittää tehdasaluetta ja luoda viihtyisiä työympäristöjä. Tikkurilan Väritehtaat Oy juhli silloin 120 toimintavuottaan, ja samalla haluttiin myös kiinnittää huomiota maalien mahdollisuuksiin rakennetun

Tehtaan värityskilpailu järjestettiin vuonna 1983. Lauri Ahlbergin suunnitelma Spektri valittiin toteutettavaksi. Tikkurila Oyj.

Monicolor-tehtaan varasto. G. Lindberg 1992, Tikkurila Oyj.

ympäristön kaunistamisessa. Kohteena oli Monicolor-tehdas laajennuksineen sekä korjaamo, lakkahartsitehdas ja pumppaamo. Tarkoitus oli löytää taiteellisesti ja arkkitehtonisesti korkeatasoinen ratkaisu. Ensimmäisen palkinnon sai nimimerkki ”Heijastuksia”, jonka tekijät olivat Raili ja Michele Käppeli. Kilpailutöistä toteutettavaksi valittiin kuitenkin toisen palkinnon saaneen professori Lauri Ahlgrenin ehdotus Spektri 0929, jota kehiteltiin edelleen.⁵⁹

Konungsin kartanoalueen kunnostus edustus- ja koulutuskäyttöön alkoi vuonna 1986. Tilat valmistuivat seuraavana vuonna. Päärakennukseen tuli edustustilojen lisäksi huoneisto vieraiden majoittamiseen. Pehtoorin rakennuksesta osa kunnostettiin asunnoksi ja toiseen päätyyn tehtiin vierashuone.⁶⁰

Kohti nykyaikaa –1990-luku ja 2000-luvun alku

Tikkurila Oy:n toiminta Vantaalla oli 1990-luvulle tultaessa siirtynyt Keravanjoen eteläpuolelle. Perusmaalien määrä oli vähentynyt tuotevalikoimassa ja tuotantoon oli tullut ympäristöystävälliset väripastat.⁶¹ Ympäristöasioihin ja työturvallisuuteen kiinnitettiin entistä enemmän huomiota. Novacolor-tehtaan päätyyn rakennettiin vuonna 1993 katalyyttinen puhdistuslaitos liuotinpäästöjen ja tehtaan hajuhaittojen vähentämiseksi.⁶² Heidehofintien varteen valmistui vuonna 1997 uusi sävytyspastatehdas Colorado, jossa oli tuotantotilojen lisäksi varastohalli ja toimisto-osasto. Arkkitehtuuriltaan muista tehdasalueen tuotantolaitoksista poikkeavan rakennuksen oli suunnitellut Arkkitehtuuritoimisto Ilonen & Lautamo Ky.⁶³

Sävytyspastatehtaan viereen rakennettiin vuonna 2016 varastorakennus. Tehdasalueelle ei uusia rakennuksia ole rakennettu tämän jälkeen. Monicolor-tehtaan julkisivuista osa maalattiin kesällä 2006 punaisiksi.⁶⁴ Keravanjoen ylittävä kävelysilta purettiin vuonna 2008.⁶⁵

Yhtiön omistukseen jo 1970-luvulla siirtynyt vanha hirsirakennus kunnostettiin ja sen eteläpuolelle tehtiin laajennusosa vuonna 1990. Hirsirakennuksesta tuli uusi henkilökunnan ruokala, joka nimettiin Väentuvaksi.⁶⁶ Se oli 1800-luvun alussa rakennettu Oräddersin tilan navetaksi ja talliksi.⁶⁷ Laajennusosaan tuli keittiö ja toimistotiloja. Vuonna 2002 Helsingin Maalarimestariyhdistys avasi maalarimuseon Konungsin pehtoorin tupaan.⁶⁸ Rakennuksen valkea väri vaihtui punaiseksi.

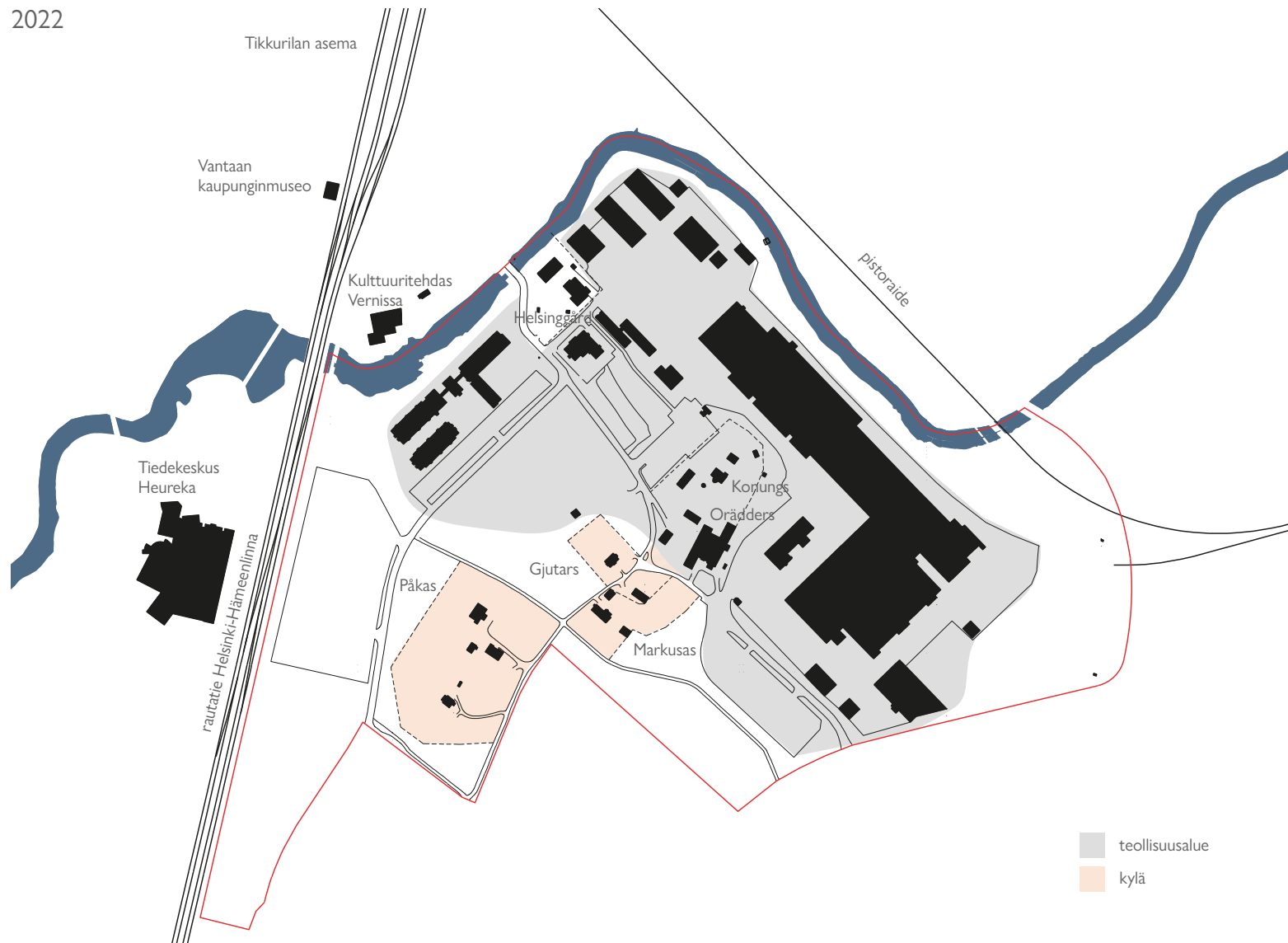
Tikkurila Oy:llä on pitkät perinteet koulutus- ja kurssitoiminnasta. Koulutuskeskus Paletti valmistui vuonna 2003 Kuninkaantie 4:n tontille.⁶⁹ Sen paikalta oli ennen rakentamista purettu työntekijöiden asuintalo. Viereinen rakennus oli purettu jo 1990-luvun lopussa. Sen tontille tehtiin paikoitusalue.⁷⁰ Arkkitehtuuritoimisto Ilonen & Lautamo Ky:n suunnitteleman koulutuskeskuksen muotokieli on sama kuin heidän aikaisemmin suunnittelemassaan sävytyspastatehtaassa.

Yhtiön pääkonttoria laajennettiin vuonna 1995 uudella siipirakennuksella. Ark-

Arkkitehtuuritoimisto Ilonen & Lautamo Ky:n suunnittelema Sävytyspastatehdas Colorado ja vuonna 2004 valmistunut pääkonttorin vastaanottokeskus. Kuvat P. Forsgård 1996 ja K. Harkoma 2004, Tikkurila Oyj.

2022

Tehtaan ruokalaksi muutettu Oräddersin navetta ja sen laajennusosa. Skyline Foto 2004, Tikkurila Oyj.

kitehtuuritoimisto Ilonen & Lautamo Ky:n suunnittelemassa laajennusosassa oli toimistohuoneita. Seuraavana vuonna vanhan osan julkisivua korjattiin. Mosaiikkilaatoilla verhoiltuihin julkisivuihin vaihdettiin samanlaiset laatat kuin uudessa laajennusosassakin. Laboratoriorakennuksen ja konttorin yhdyskäytävä valmistui vuonna 2004. Rakennusten vastaanottoaulat siirrettiin tähän uuteen osaan, jonka lasiseinien läpi avautui koskimaisema ja vanhan vernissatehtaan ympäristö.⁷¹ Yrityksen nimi muuttui Tikkurila Oyj:ksi vuonna 2010 yhtiön listautuessa pörssiin. Pääkonttorin Kuninkaalantien varrella ollut huonokuntoinen laajennusosa purettiin vuonna 2014.⁷² Pääkonttori jäi pois käytöstä vuonna 2019 sisäilmaongelmien vuoksi. Yhtiön pääkonttori siirtyi vuokratiloihin. Vuonna 2021 Tikkurilan Oyj:n uudeksi omistajaksi tuli yhdysvaltalainen PPG Industries.

Monicolor-tehdas sai uuden värityksen vuonna 2006. Yhtiön koulutuskeskus Paletti valmistui vuonna 2003. Kuvat A. Hassinen 2006 ja P. Pellinen 2012, Tikkurila Oyj.

Maanomistus ja asemakaavat

Tuotannon muuttuessa ja laajentuessa hankki yhtiö lisää maa-alueita Kuninkaalan kylästä. Lisärakentaminen edellytti kaavamuutoksia. Tikkurila Oyj.

Tikkurilan tehtaiden nimet ja omistajat

1862 Dickursby Oljeslageri (A. L. Munsterhjelm)
1869 Öljytehdas (Henrik Lindroos)
1875 Dickursby Oljeslageri Aktiebolag
1879 Osakeyhtiö puretaan (G. J. Wikberg)
1885 Öljytehdas Schildt & Hallbergin omistukseen

1919 Tikkurilan maali- ja lakkatehdas (Ab Schildt & Hallberg Oy)
1953 Yhtiön nimeksi Oy Schildt & Hallberg Ab
1972 Rikkihappo Oy (Kemira) omistajaksi
1975 Tikkurilan Väritehtaat – Dickursby Färgfabriker Ab
1986 Tikkurila Oy

2010 Tikkurila Oyj
2011 Kemira myy osakkeensa, Tikkurila Oyj listautuu pörssiin
2021 Yhdysvaltalainen PPG ostaa Tikkurila Oyj:n osakkeet

Alueen voimassa olevat asemakaavat:

- Kuninkaala nro 000686, vahvistettu 1988 (osa korttelia 64104)
- Kuninkaala nro 000479, vahvistettu 1986 (kortteli 64150, osa korttelia 64104 sekä niihin liittyviä katu-, liikenne-, puisto- ja vesialueita).
- Kuninkaala 2 nro 640600, vahvistettu 1980 (korttelit 64105 ja 64108–64115)
- Kuninkaala nro 000484, vahvistettu 1986 (kortteli 64107 ja osa korttelista 64110, Värehtaanrannan ja Päkaksen puistoalueita)
- Kuninkaala nro 001888, vahvistettu 2006 (korttelit 64110, 64160 sekä katu-, virkistys- ja vesialueet)
- Kuninkaala nro 000621, vahvistettu 1990 (osa korttelia 64104)

Alueen rakennukset kuuluvat seuraaviin alueisiin:

Teollisuusrakennukset: teollisuus- ja/tai varastorakennusten korttelialuealue (T-2).

Hallintorakennukset: teollisuus- sekä liike- ja toimistorakennusten korttelialue (TK).

Helsinggård: yleisten rakennusten korttelialue (Y).

Konungs: huoltorakennusten korttelialue (AH-3).

Gjutars: erillispientalojen korttelialue, jolla ympäristö säilytetään (AO/s).

Markusas: asuntorakennusten korttelialue, jossa rakennusten on oltava harjakattoisia ja rakennusten pääasiallisen rakennusmateriaalin tulee olla puuta (A9).

Påkas: puistoalue, jolla ympäristö säilytetään (VP/s).

Radanvarsi: kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten korttelialuetta. Korttelialueelle saa sijoittaa tiloja myös ravitsemusliikettä varten (YY) ja jokiranta on puisto-alueutta (VP).

Seuraavat rakennukset on varustettu suojelumerkinnällä sr:

- Påkas, päärakennus
- Markusas, päärakennus ja maakellari
- Gjutars, päärakennus
- Konungs, päärakennus, pehtoorin tupa ja maakellari
- Orädders, päärakennus, talli, navetta- ja ruokalarakennus

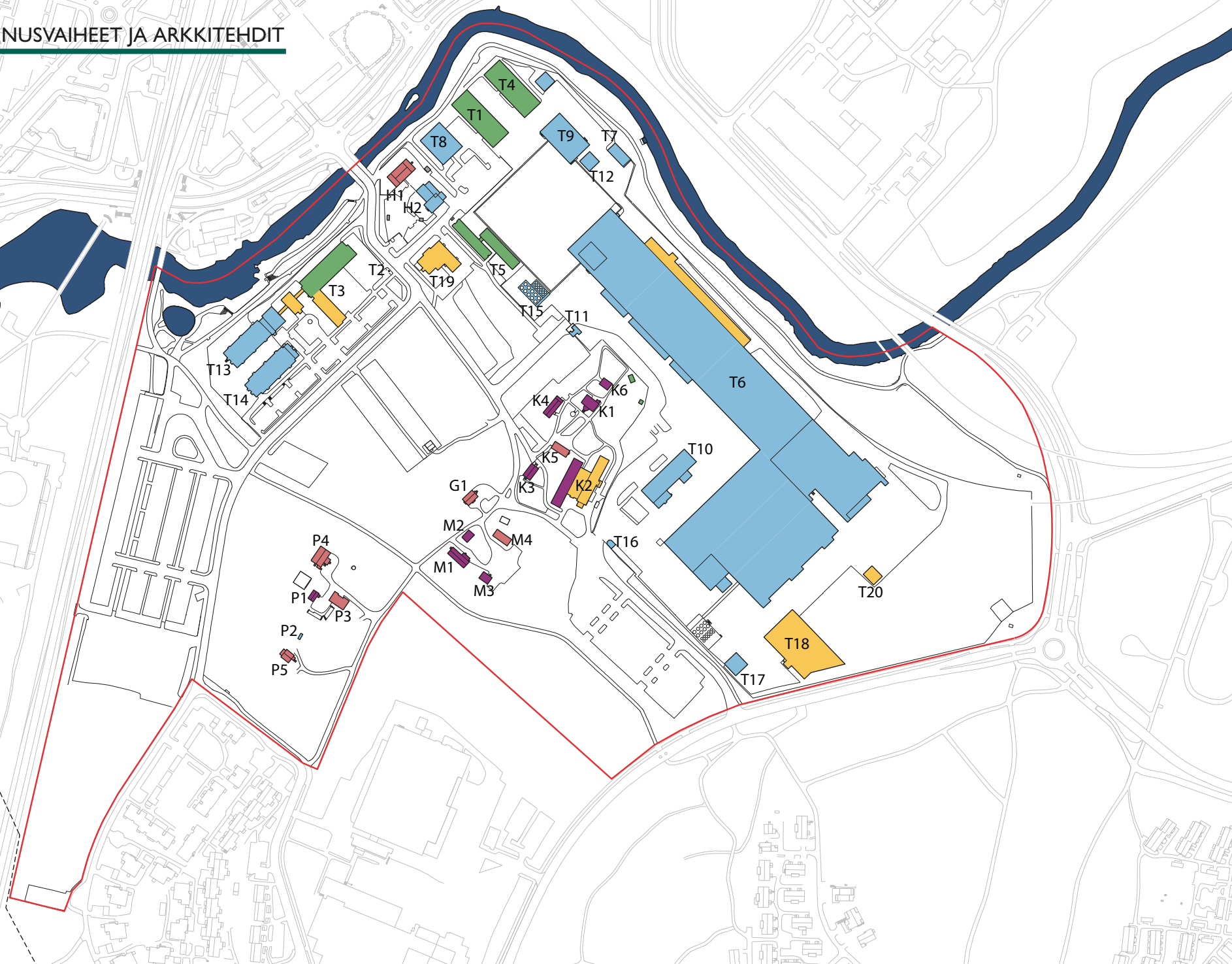
Suojelumerkintä sr tarkoittaa että rakennusta ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä. Purkamiseen on haettava rakennuslautakunnan lupa. Korjaus- ja muutostöiden sekä käyttötarkoituksen muutosten tulee olla rakennukseen ja ympäristöön soveltuvia.

ALUEEN RAKENNUSVAIHEET JA ARKKITEHDIT

Rakennusvaiheet

- 1849
- 1850–1939
- 1940–1969
- 1970–1989
- 1990–

Päärakennus. Tikkurila Oyj.

Monicolor-tehdas. Tikkurila Oyj.

Tutkimuskeskus. M. Blunger 1986, MFA.

Sävytyspastatehdas. Forsgård, Tikkurila Oyj.

ARKKITEHTI WOLDEMAR BAECKMAN (1911–1994)

Woldemar Baeckman valmistui arkkitehdiksi vuonna 1938 Teknillisestä korkeakoulusta. Hän työskenteli uransa alussa Helsingin kaupungin rakennuskonttorin arkkitehtina ja oli myös sodan jälkeen Suomen arkkitehtiliiton standardisointilaitoksen palveluksessa. Vuonna 1940 hän perusti yhteisen toimiston arkkitehti Hugo Harmian kanssa. Toimisto oli tuotelas ja menestyi hyvin arkkitehtikilpailuissa. Tunnetuimpia töitä ovat esimerkiksi Helsingin kauppakorkeakoulu (1950) sekä Helsingin kaupungin liikennelaitoksen Koskelan hallit (1953). Harmian kuoleman jälkeen Baeckman jatkoi toimistoa omalla nimellään vaimonsa Carinin kanssa. Toimisto suunnitteli muun muassa Ruotsinkielisen työväenopiston (1958) sekä Nya svenska läroverket:in uudisrakennuksen (1962) Helsinkiin. Tuotantoon mahtui myös useampia merkittäviä teollisuus- ja toimistorakennuksia tunnetuille yrityksille. Merkittävin ja pitkäkestoisin yhteistyökumppani oli Suomen sokeri Oy. Värehtaan alueelle Baeckman suunnitteli kaiken kaikkiaan kolme rakennusta. Ne ovat toiminnallisesti hyvin erilaiset ja edustavat myös eri aikakausia Baeckmanin laajassa tuotannossa. Tärkein niistä on Oy Schildt & Hallberg Ab:n funktionalismi henkinen pääkonttori, joka valmistui vuonna 1960. Autohalli ja huoltorakennus valmistui muutama vuosi sen jälkeen ja kuuluu tyyllisesti samaan kategoriaan. Konstruktivistinen henkilöstöruokala syntyi Baeckmanin ja hänen vävynsä arkkitehti Jaakko Aartelon yhteisen toimiston aikana.

T3 Pääkonttori (1960), T5 Autohalli ja huoltorakennus (1966), T8 Henkilöstöruokala (1975)

ARKKITEHTUURITOIMISTO ILONEN & LAUTAMO KY

Ilonen & Lautamo on rakennusarkkitehtien, Kalevi Ilonen ja Aaro Lautamon perustama arkkitehtuuritoimisto, joka aloitti toimintansa Loviisassa vuonna 1988. Toimisto on suunnitellut sekä teollisuus- että muita rakennuksia värehtaan alueella vuodesta 1990 alkaen. Merkittävin niistä on sävytyspastatehdas, joka valmistui vuonna 1997.

K2 Toimisto ja ruokala, Orädders navetan laajennus (1990), T3 Päärakennuksen laajennukset (1995 ja 2004), T18 Sävytyspastatehdas (1997), T19 Koulutuskeskus Paletti (2003), T6 Monicolor-tehtaan purkkivarasto (2005)

ARKKITEHTI KAARINA LÖFSTRÖM (1941–)

Kaarina Löfström (o.s. Kalpa) valmistui arkkitehdiksi Teknillisestä korkeakoulusta vuonna 1967. Opiskeluaikana Löfström työskenteli Woldemar Baeckmanin toimistossa ja perusti myös yhteisen toimiston aviomiehensä Helmer Löfströmin kanssa. Valmistuttuaan hän oli pidemmän ajan Valion teknisen osaston rakennusjaoston arkkitehtina. Vuonna 1981 Kaarina Löfström aloitti oman toimiston Yhteissuunnittelu Oy (myöhemmin Arkkitehtitoimisto Kaarina Löfström Oy), jonka tuotantoon mahtuu useita toimisto- ja tuotantorakennuksia sekä tutkimuslaitoksia. Toimiston tunnetuimpia töitä ovat Otaniemen teknologiakeskuksen päärakennus Innopoli I ja Innopoli II (Espoo 1991, 2002), Kotkan virastotalo (1994) sekä Helsingin yliopiston Viikin Biokeskus 1 (1996). Löfströmin suunnittelema Tikkurilan värehtaan laboratorio- ja tutkimuskeskus perustuu kutsukilpailuvoittoon ja kuuluu toimiston varhaisiin töihin.

T13 Tutkimuskeskus I (1985), T14 Tutkimuskeskus II (1988)

ARKKITEHTI OSMO SOLANSUU (1929–)

Osmo Solansuu valmistui arkkitehdiksi Teknillisestä korkeakoulusta vuonna 1957. Valmistuttuaan hän perusti oman toimiston, Arkkitehtitoimisto Osmo Solansuu, joka toimi Helsingissä vuosina 1963–1989. Solansuu toimi värehtaan pääarkkitehtina kaikissa teollisuushankkeissa 1970- ja 1980-luvulla. Ensimmäisenä valmistui uusi Monicolor tehdas, jota myöhemmin laajennettiin useaan otteeseen. Viimeinen laajennus valmistui vuonna 1989. Solansuu osallistui myös vuonna 1983 pidettyyn Tikkurilan värehtaan laboratorio- ja tutkimuskeskuksen kutsukilpailuun, mutta ehdotus ei herättänyt arvostusta. Värehtaan rakennusten lisäksi Solansuu on suunnitellut Porvoon hotelli Seurahuoneen (1972–75) sekä Haikon kartanon terveyskylpylän (1974) laajennuksineen (1983, 1989).

T6 Monicolor-, Temacolor- ja Novacolor-tehtaat (1974, 1982, 1987, 1989), T7 Pumpaamo ja paloautohalli (1974), T9 Finnresin- tehdas (1981), T10 Korjaamo (1981), T11 Porttirakennus (1982), T16 Porttirakennus (1988)

A photograph of a winter scene. In the foreground, there are snow-covered trees and branches, some with brown leaves. The ground is covered in a thick layer of snow. In the background, there is a building with a red roof and a red sign that says "TOKKORILA". The sky is overcast and grey.

NYKYTILANNE

Maiseman yleispiirteet ja muutokset

Kuninkaalan kylä ja teollisuusalue kuuluvat Keravanjoen savitasankoalueeseen. Sen peruskallio on enimmäkseen kvartsi-maasälpägneisiä. Ainoastaan alueen luoteisosassa on graniittiesiintymä.⁷³ Koko alue on maakerrosten peittämä lukuun ottamatta Päkaksen luoteispuolella olevaa pientä kalliopaljastumaa. Kuninkaalan kylän tontit on rakennettu koillis-lounaissuuntaiselle hiekkaselänteelle, jota ympäröi pienialaiset siltialueet ja laaja savitasanko. Selänteen länsiosassa on moreenimäki, jolla sijaitsee Päkaksen tontti. Kylätontin itäpuolen teollisuusalueella on täytmöitä. Moreenimäki

ja selänne kohoavat 6–10 metriä muuta maastoa korkeammalle. Selänteen loivat rinteet laskevat savitasangolle, joka on joen rantavyöhykkeellä matalammillaan.⁷⁴

Keravanjoki tekee Yläkoukuksi kutsutun mutkan Kuninkaalan kylän kohdalla. Rautatiesillan ja Kuninkaalan sillan välissä rantatörmän pudotus on noin kolme metriä ja Jokirannassa noin kaksi metriä. Joen uomassa Kuninkaalan sillan on perustettu kalliolle samoin kuin uomassa sijainnut Tikkurilankosken pato, joka purettiin osittain vuonna 2019 kosken ennallistamisen yhteydessä.⁷⁵

Tiet ja polut yhdistävät alueita ja ovat samalla paikkoja, josta ympäröivää maisemaa havainnoidaan. Tiestön vanhin kerrostuma on syntynyt jo keskiajalla. Suuri Rantatie kulki joen pohjoispuolella. Kuninkaan kyläraitti, nykyinen Vanha Kuninkaalantie, ja kylästä Malmille johtava tie ovat todennäköisesti samanaikaisia kuin kylän asutus. Malmille johtavan tien linjaus on suunnilleen sama kuin nykyisen Pelottomanpolun. Kyläraitilta haarautuu Päkaksen kohdalla kevyen liikenteen väylä, joka päättyy Kuninkaalantiehen. Peltovainioiden läpi on kulkenut samansuuntainen polku kosken partaalle lähes samoilla kohdin jo 1700-luvulla.

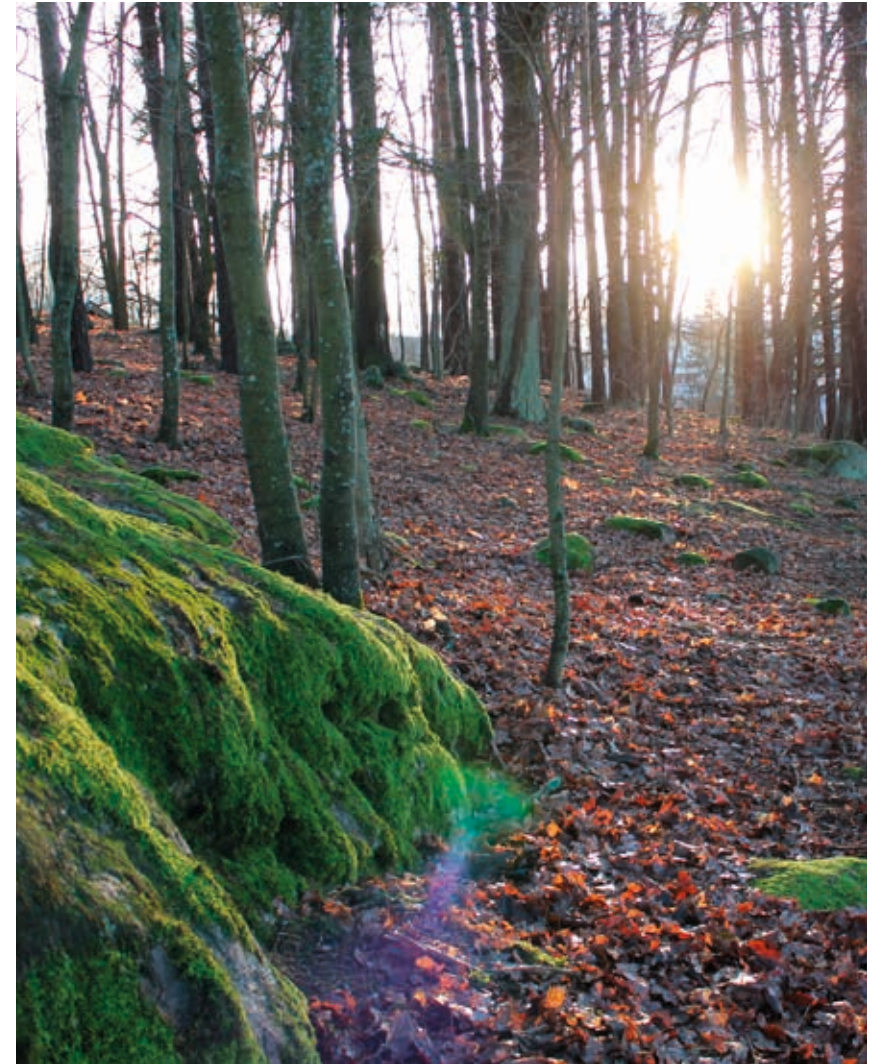
Alueen länsiosan maisemaa halkoo 1860-luvulla rakennettu rautatie. Tikkurilan tehdasalueen ja Kuninkaan kylän yhdisti 1900-luvun alkupuolella Keravanjoen ylittävä silta ja peltovainioiden läpi tehty tie Kuninkaan kylään. Nykyisin se on osa Vanhaa Kuninkaalantietä. Helsinggårdin eteläpuolelle rakennettiin 1940-luvulla tie, jota pitkin kuljettiin tehtaan hankkimalle maa-alueelle. Kuninkaan tie, Taostie ja Heidehofintie ovat valmistuneet 1980-luvulla. Jälkimmäisen tien kautta on kulku Kehä 3:lle, jonka rakentaminen aloitettiin 1960-luvulla. Tiestön nuorinta kerrostumaa edustavat kävely- ja pyörätiet. Heidehofintieltä Kuninkaan kylään johtava sorapintainen polku on tehty 1980-luvulla, Jokirannan ja Värитеhtaanrannan väylät on rakennettu 2000-luvulla.

Maaseudun perinnumaisemaa on vielä jäljellä Kuninkaan kylässä, vaikka sen ympärillä oleva viljelymaisema on kutistunut Päkaksen ja Markusasin nurmipintaisiksi puistoiksi. Päkaksen puisto on entistä peltoa. Tonttimaan eteläpuolella Markusasin puisto on ollut hakamaata ja kosteaa niittyä. Pohjoispuolella on entistä peltoa, josta on lohkaistu asfaltilla päällystetty paikoitusalue. Tonteilla on säilynyt maatilojen vanhaa rakennuskantaa. Asutus on niillä jatkunut keskiajalta lähtien, vaikka maisemassa vanhin asutuserrostuma on kätkeytynyt maan alle. Maatalouden päättymisen jälkeen, 1970-luvun puolivälissä, on tonteilta ja peltoalueilta purettu talousrakennuksia. Niistä muistuttavat maastoon jääneet kivijalat.

Kontrastina teollisuusmiljöölle kylä muodostaa alueen viherkeitaan. Sen kyläraittia reunustavat puurivistöt. Vanhoista puutarhoista parhaiten on säilynyt Markusasin pihapiiri hedelmäpuineen ja marjapensaineen. Päkaksen tammia kasvavalla lehtoalueella on paikallisesti merkittäviä luontoarvoja. Lehtoalue rajaa näkymää Päkaksen tontilta Heureka paikoitusalueelle. Konungsin tontin puusto muodostaa näköesteen tehdasalueelle. Kylätontilta näkymiä joelle ja Tikkurilaan ovat kaventaneet joen rantaan rakennetut toimistorakennukset ja tutkimuslaitokset sekä suuri tehdaskompleksi. Ympäröivästä maastosta korkeammalla sijaitseva Päkaksen päärakennus on kylän maamerkki. Kylän puurakennuksista on suojeltu kymmenen. Kylän vanhat, keskiajalla asutetut, tonttimaat ovat muinaisjäännösalueita.

Helsinggårdin tontti puurakennuksineen muodosti 1900-luvun alussa oman rajatun alueensa joen rannassa. Se oli selkeästi rajattu kuusiaidalla avoimesta pel-

tomaisemasta. Vuonna 1913 valmistunut nuorisoseurantalo on merkittävä osa joenrantanäkymää ja osa sen vanhinta säilynyttä rakennuskerrostumaa. Tontin pienimittakaavaiset puurakennukset, nuorisoseurantalo Helsinggård ja 1980-luvulla rakennettu päiväkotitoimintakeskus muodostavat ympäröivästä rakennuskannasta poikkeavan alueen, vaikka tontin puuston karsiminen ja kuusiainan korvaaminen pensasistutuksilla ja metalliverkkoaidalla ovat vähentäneet sen erityislaatuisuutta.

Joen pohjoispuolen teollisuusmaisema on suhteellisen nuori. Se on muodostunut 1940–2000-luvuilla Kuninkaan kylän pelloille, avoimeen viljelymaisemaan.

Maalitehtaan tuotantolaitokset ja varastot ovat keskittyneet alueen itäosaan, joen ja Heidehofintien sekä Vanhan Kuninkaalantien väliselle aidatulle alueelle peittäen näkymät joelle. Suljetulle, aidatulle alueelle kuljetaan valvotusti porttien kautta. Päärakennus, tutkimus- ja koulutuskeskukset ovat joen rannalla, vastapäätä vanhaa Tikkurilan vernisstehtaan aluetta. Tehdasalueen keskelle jää Helsinggård ja päiväkotitoimintakeskus omana alueenaan. Uudet automatisoidut ja suljetut tuotantoprosessit synnyttivät pinta-alaltaan massiivisen tehdaskompleksin, jota on laajennettu uusilla osilla. Monicolor-tehtaan torni toimii maamerkinä matalien teollisuusrakennusten keskellä.

Tehtaita ja raaka-ainevarastoja yhdistävät, ilmassa kulkevat putkistosillat ja erilliset säiliöryhmät antavat viitteitä tuotantoprosessista ja rytmittävät teollisuusmaisemaa. Alueen vanhimmat, pienimittakaavaiset rakennukset ovat ryhmittyneet tehdasaukion ympärille. Asfaltoidun tehdasalueen reunoilla ja paikoitusalueilla puusto muodostaa pieniä vihervyöhykkeitä. Värिकenttä sulautuu Markusasin ja Päkaksen puistoalueeseen. Tehtaan pääkonttori sekä tutkimus- ja koulutuskeskukset sijoittuvat joen etelärannalle vastapäätä vanhaa tehdasaluetta. Rakennusryhmä katkaisee näkymän joelle.

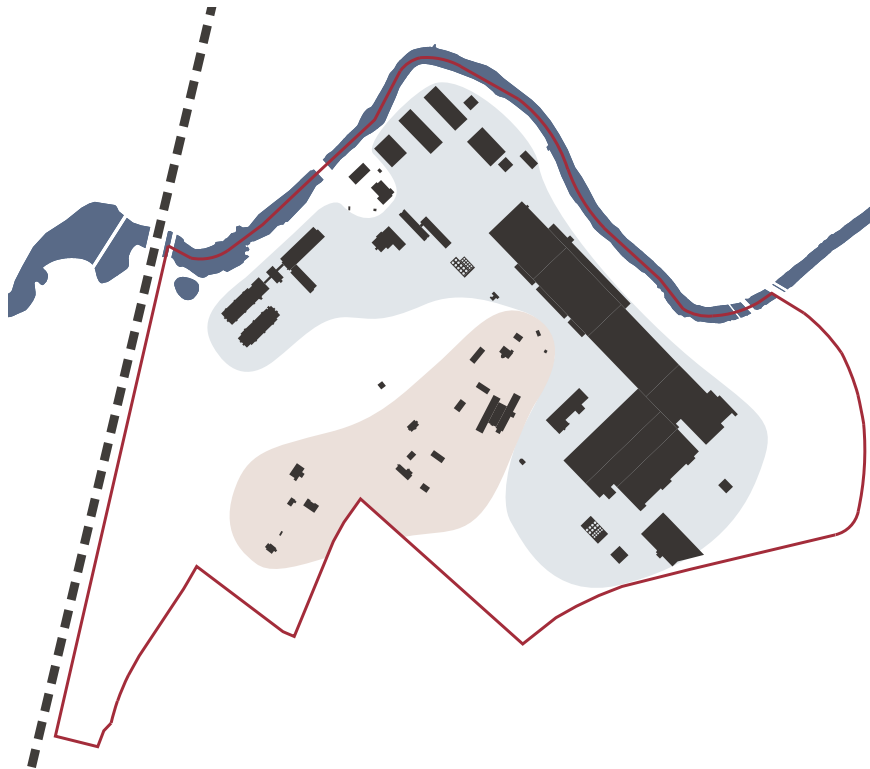
Joki, koski ja joenranta ovat kautta vuosisatojen olleet merkittävä osa Kuninkaan ja Tikkurilan maisemaa. Eteläpuolen ranta oli 1950-luvulle asti avointa viljelymaisemaa toimien vastapainona pohjoisrannan teollisuusmiljöölle. Joen länsirannasta on muodostunut viherkaista joen ja teollisuusalueen välille. Etelärantaa on rakennettu puistoksi ja sen koskimaisemaa on viime vuosina muokattu ja ennallistettu. Siitä on muodostunut molemmat rannat yhdistävä maisemakokonaisuus, jolle joen ylittävät sillat avaavat näkymiä. Pohjoisrannan jokimaisemassa on säilynyt enää vain pieni osa vanhaa teollisuusympäristöä, kun suurin osa vanhoista rakennuksista ja osa padosta on purettu. Joen ohella rautatie rajaa maisemaa. Rautatie mahdollisti teollisuusympäristön synnyn kosken partaalle ja vauhditti perinteisen kylämiljöön häviämistä teollisuuden tieltä.

Aidat ja portit

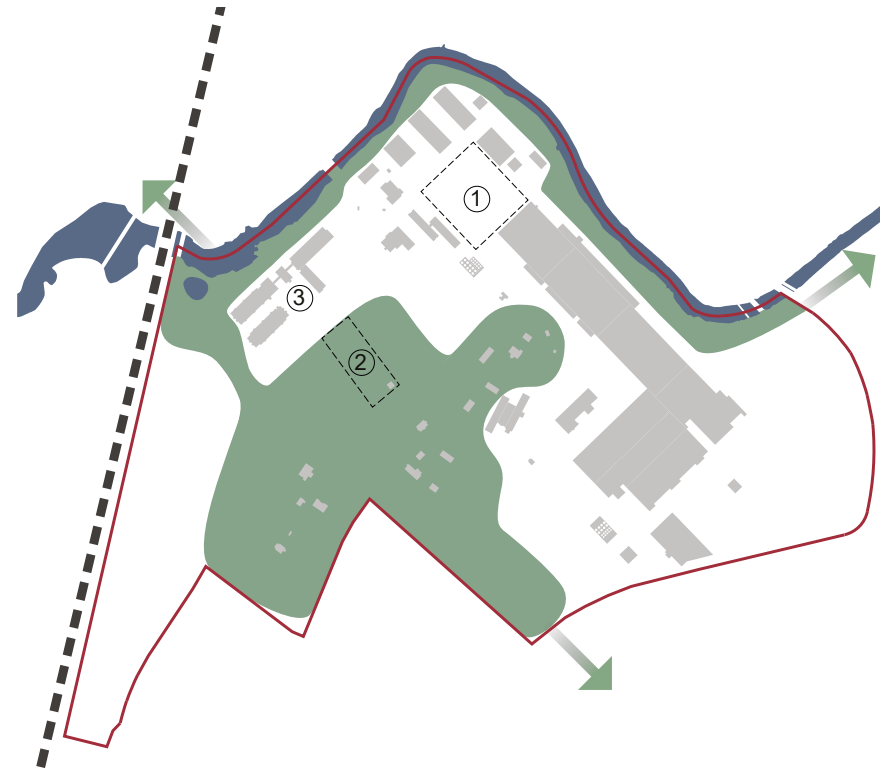
Säiliöt ja putkisillat

ALUEEN ANALYYSI

RAKEISUUS

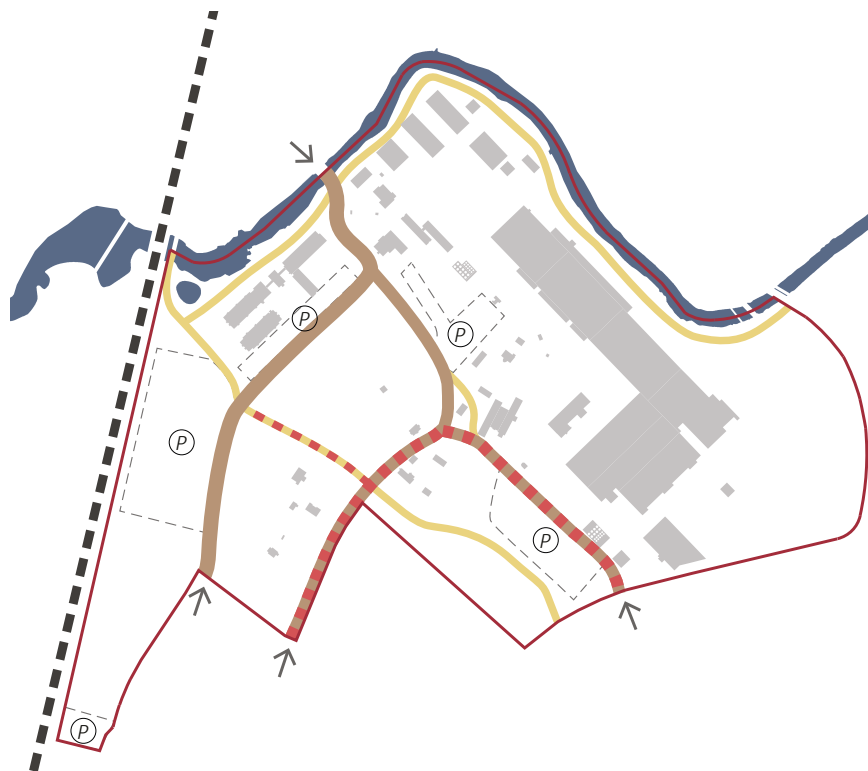
- Teollisuusalue
luoteis–kaakkoissuuntainen koordinaatisto
suuri mittakaava
- Kylätontti
vapaasti sijoitetut rakennukset
pienipiirteinen

VIHERALUEET JA ULKOTILAT

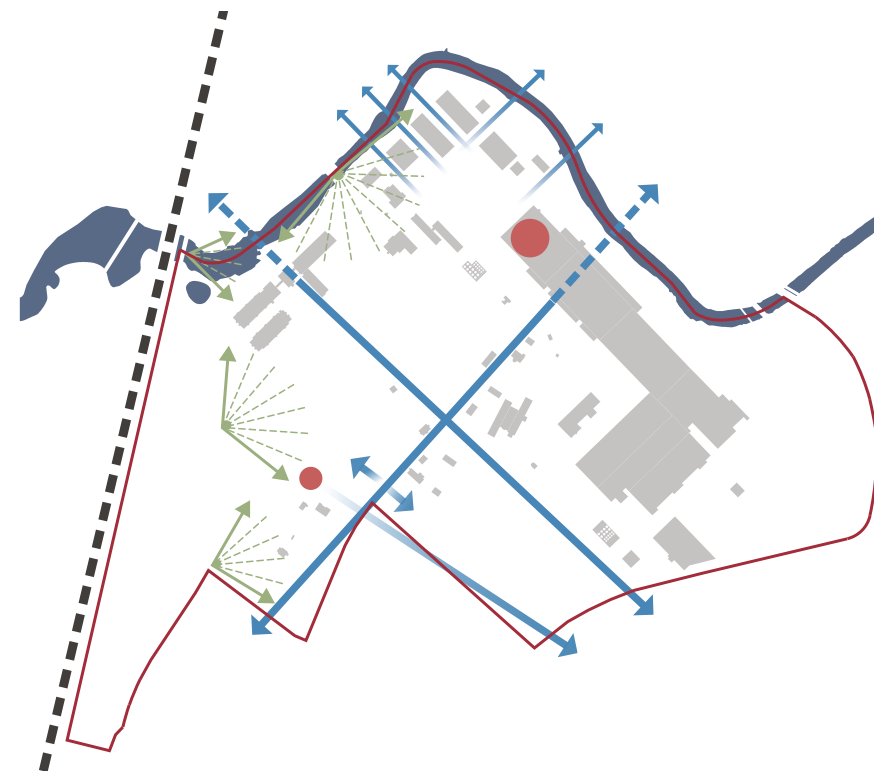
Alueen viheralueet kytkeytyvät laajempaan kokonaisuuteen.

- Viheralue
- ① Tehdasaukio
- ② Värikenttä
- ③ Vastaanottoalue

REITIT JA POLUT

- Ajotie
- Kevyen liikenteen väylä
- Historiallinen tie tai polku
- P Pysäköintialue
- ➔ Sisäänajo

NÄKYMÄT JA MAAMERKIT

- ➔ Tärkeä näkymälinja
- ➔ Tärkeä aluenäkymä
- Maamerkki

Tikkurilan
asema

Jokiniemi

Vernissatehdas

H

T

Keravanjoki

J

K

G

M

P

Heureka

R

Valion
tehdas

Tikkurila Oy:n
pääkonttori

Heidehofin
asuinalue

Alueet

Väritehtaan alue sijaitsee Tikkurilan keskustan eteläpuolella hyvien palvelujen ja liikenneyhteyksien varrella. Alue rajautuu pohjoisessa kaarevaan Keravajokeen ja länsipuolella junarataan. Etelässä on Heidehofintie, jonka toisella puolella on puisto sekä 1900-luvun alkupuolella rakennettu pientaloalue. Päälähestymissuunta sekä sisäänajo alueelle on Heidehofintien ja Kuninkaalantien kautta. Lähiympäristössä on asuinalueita, toimisto- ja teollisuusrakennuksia sekä julkisia rakennuksia. Kulttuuritehdas Vernissa, Tiedekeskus Heureka ja Vantaan kaupunginmuseo sijaitsevat radan toisella puolella kävelymatkan päässä.

Alue on vahvasti kaksijakoinen ja koostuu vehreästä, kulttuurihistoriallisesti merkittävästä kylämiljööstä (G, P, M, K) sekä joen rantaa reunustavasta teollisuusalueesta (T). Alueiden arkkitehtuuri, mittakaava, koordinaatio ja toiminnot eroavat täysin toisistaan. Rakennuskanta on kirjava ja edustaa eri aikakausien rakentamista. Monicolor-tehtaan kuutiomainen yläosa toimii lähialueen maamerkinä.

Teollisuusalue seuraa Keravajoen linjausta ja ulottuu Heidehofintielle saakka. Joen ylityksen kohdalla on pieni omaksi kokonaisuudeksi erotettu Helsinggårdin alue (H), jossa on Dickursby Ungdomsföreningin rakennus sekä Montessori päiväkotit. Joen ja teollisuusalueen välillä on kapea yhtenäinen vihreä puistoalue (J) ja radan vieressä rakentamaton alue (R).

Laakson korkein kohta sijaitsee Päkaksen puiston kohdalla noin 26 metriä meren pinnan yläpuolella. Teollisuusalue ja paikoitusalueet ovat pääosin asfaltoituja. Kylätonttien ja jokimaiseman yhteydessä on pehmentävää ja peittävää kasvillisuutta. Alueen puusto koostuu pääasiassa lehtipuista. Kuninkaan kylän viheralueet kytkeytyvät ympäröiviin viheralueisiin ja ne muodostavat laajemman kokonaisuuden.

Kylä on alueen historiallinen keskusta. Sen vanhat kulkuväylät ovat edelleen käytössä. Päkaksen, Markusasin, Gjutarsin, Oräddersin ja Konungsin tonteilla säilyneet vanhimmat rakennukset ovat yli satavuotta vanhoja. Konungs ja Orädders ovat nykyään samaa kiinteistöä.

Tikkurila Oyj:n omistamalla alueella on 20 eri rakennusta ja selkeä toiminnallinen jako. Tuotantorakennukset sijaitsevat omalla vyöhykkeellä ja hallintorakennukset kuten esimerkiksi pääkonttori ja tutkimuskeskukset Väritehtaan rannan läheisyydessä omalla vyöhykkeellään. Tuotantorakennukset sijaitsevat aidatun alueen sisäpuolella, johon on pääsy kahden valvotun portin kautta. Porttien yhteydessä on laajat pysäköintialueet. Tärkeimmät ulkotilat ovat tehdasaukio, värikenttä sekä pääkonttorin ja laboratoriorakennusten sisäänuloalue.

Keravanjoen rantavyöhyke jakaantuu kahteen alueeseen Kuninkaan kohdalla. Jokirannaksi kutsutaan Tikkurila Oyj:n tehtaiden itäpuolta. Väritehtaanranta sijaitsee Tikkurilankosken länsipuolella ja se jatkuu aina Heurekan paikoitusalueelle saakka. Näiden väliin jää Helsinggårdin edustalla kaksi pientä maa- aluetta, jotka ovat Dickursby Ungdomsförening Rf:n omistuksessa. Radanvarsi koostuu Heurekan ja Taostien asukkaiden paikoitusalueista sekä näiden välissä sijaitsevasta pellostä.

T = Teollisuusalue
G = Gjutars
P = Päkäs
M = Markusas

K = Konungs ja Orädders
H = Helsinggård
J = Joen ranta ja puistot
R = Radanvarsi (Heurekan pysäköintialue)

KUNINKAALAN KYLÄ

Gjutars

Kiinteistötunnus: 92-64-150-1

G1 päärakennus 1930-luku (R2, sr)

Konungs

Kiinteistötunnus: 92-64-104-6

K1 Pehtoorin tupa 1800-luvun alku (R2, sr)

K2 Päärakennus 1840-luku, (R2, sr)

K3 Maakellari 1800-luvun alkupuoli (R1, sr)

K4 Vaja 1950-luvun puoliväli

K5 Kaivuhuone 1950-luvun puoliväli

Örædders

Kiinteistötunnus: 92-64-104-6

O1 Päärakennus 1800-luvun alku (R2, sr)

O2 Navetta, talli, ruokala 1820–1830 (R2, sr)

O3 Talli ja varasto, edustussauna 1900-luvun alku (R2, sr)

Markusas

Kiinteistötunnus: 92-64-105

M1 Päärakennus 1820-luku (R2, sr)

M2 Maakellari 1800-luku (R2, sr)

M3 Sauna, vaja 1820-luku (R2)

M4 Kärryliiteri 1900-luvun alku (R2)

Påkas

Kiinteistötunnus: 92-408-1-270

P1 Rakuunatorppa 1831 (R2)

P2 Päärakennus 1910 (R1, sr)

P3 Talli 1910 (R2)

P4 Asuinrakennus 1920-luku

P5 Sauna 1900-luvun loppu

GJUTARS

Vanha Kuninkaalantie 6

Pinta-ala: 1887 m²

Gjutarsin 1930-luvulta peräsin oleva päärakennus on harjakattoinen ja pystyrimalau-doitettu. Kylätielle päin avautuvaa pääsisäänkäyntiä on korostettu pylväiden kannatte-lemalla kolmiopäätyisellä katoksella. Koillispäädyssä on pulpettikattoinen kuisti, jolla sijaitsee toinen sisäänkäynti ja sen yläpuolelle lisätty parveke. Talon lounaispäädyssä on erkkeri. Pihapiirin talousrakennukset ovat tuhoutuneet 1940-luvun tulipalossa. Niistä on jäljellä osittain maanpeitossa olevia kivijalkoja. Tonttia reunustaa pensasaita ja pihassa on vanhoja puita. Vantaan taitelijaseura on vuokrannut Vantaan kaupungin omistuksessa olevan Gjutarsin. Se toimii Taitelijatalona, jossa on työhuone, juhla- tai näyttelytila ja yläkerrassa residenssiasunto. Pihan taideteos kertoo talon nykyisestä käytöstä. Päärakennus on kulttuurihistoriallisesti ja paikallisesti merkittävä. Se on suojeltu asemakaavassa.⁷⁷

PÄKAS

Vanha Kuninkaalantie 6b

Pinta-ala: 134851 m²

Päkaksen jugentyylinen päärakennus (P2) on vuodelta 1910. Kylätielle avautuvassa pääsisäänkäyntikuistissa on ikkunat. Päätyjen sisäänkäyntikuistit ovat puolestaan umpinaiset. Joenpuoleisella sivulla on parveke. Julkisivuja on jäsennelty sekä pystyettä vaakalaudoituksella. Päärakennuksen vieressä on vuonna 1831, valmistunut rakuunatorpaksi (P1) kutsuttu asuinrakennus, joka on perimätiedon mukaan siirretty nykyiselle paikalle tien toiselta puolelta. Harjakattoisen rakennuksen julkisivut on pystyrimalaudoitettu. Pääsisäänkäynti avokuisteineen avautuu kylätielle päin. Kolmas, 1920-luvulla valmistunut, asuinrakennus (P4) sijaitsee päärakennuksen lounaispuolella. Sen pihapiiriin erkanee oma tie. Harjakattoisen rakennuksen päädyissä on umpikuistit ja sisäänkäynnit. Julkisivut ovat pystyrimalaudoitettuja. Asuinrakennuksen vieressä sijaitsee 1900-luvun lopulla rakennettu sauna (P5). Talousrakennuksista on säilynyt 1910-luvulla rakennettu tallirakennus (P3), jossa on poikki päädyt.

Pihapiirissä on puurakenteinen terassi ja kevytrakenteinen katsomo. Tonttia reunustaa Vanhan Kuninkaalantien ja kevyen liikenteen väylän puolella kiviäitä. Pohjoispuolella tontti rajautuu kuusiaitaan. Tallirakennuksen ja kylätien väliin on sorapintainen paikoitusalue. Päckas on Vantaan kaupungin omistuksessa. Päärakennus korjattiin kotiseututaloksi vuosina 1989–1992. Se toimii juhlatilana ja yhdistystalona. Rakuunatorpan kunnostus valmistui vuonna 1996. Nykyisin se on pelimannien harjoitustilana. Ainoastaan 1920-luvulla valmistunut rakennus on asuinkäytössä. Kahden asunnon taloa on kunnostettu 1980-luvulla. Rakennuksista asemakaava-suojelu koskee vain päärakennusta, jolla on rakennustaiteellista arvoa. Se on myös paikallisesti harvinainen ja sen sijainti on maisemassa tärkeä. Rakuunatorppa ja talli ovat kulttuurihistoriallisesti ja paikallisesti merkittäviä. Asuinrakennuksen (P4) kulttuurihistorialliset arvot ovat vaatimattomat, mutta sillä on merkitystä osana tontin rakennuskokonaisuutta.⁷⁶

P3

P1

MARKUSAS

Vanha Kuninkaalantie 5

Pinta-ala: 5260 m²

Päärakennus (M1) on valmistunut 1820-luvulla. Harjakattoisen hirsirakennuksen julkisivut ovat pystyrimalaudoitettuja. Pihanpuolen umpikuistissa on kaksi sisäänkäyntiä. Kylätien puoleisessa päädyssä on pieni umpikuisti. Pihapiirissä on kaksi harjakattoista talousrakennusta, joiden julkisivut ovat pystyrimalaudoitettuja. Päärakennusta vastapäätä on 1900-luvun alussa valmistunut kärryliiteri (M4). Päärakennuksen vieressä oleva talousrakennus (M3) on peräisin 1800-luvulta. Tien vieressä on 1800-luvulla rakennettu kivikellari (M2). Vanhasta puutarhasta on jäljellä hedelmäpuita sekä marja- ja ruusupensaita. Tontilta on purettu 1970-luvulla talousrakennus. Vantaan kaupungin omistuksessa oleva Markusas on vuokrattu Vantaan Invalidit Oy:lle. Päärakennusta ja kivirakenteista kellaria koskee asemakaavasuoja. Päärakennus ja kärryliiteri ovat tyypillisiä aikakautensa rakennuksia ja ne ovat kulttuurihistoriallisesti merkittäviä. Sauna- ja vajarakennus on paikallisesti arvokas. Kivikellarit ovat olleet tyypillisiä pihapiirin rakennuksia, mutta niitä on enää vain vähän jäljellä.⁷⁸

M1

KONUNGS

Vanha Kuninkaalantie 7

Pinta-ala: 13079 m² (Orädders ja Konungs)

Konungsin kaksikerroksinen päärakennus (K2) on valmistunut 1840-luvulla. Sitä on korjattu 1930-luvulla. Sisäänkäyntisivulla on kaksikerroksinen, monikulmainen erkkeri pääovineen. Takasivulla on sisäänkäynti ja umpikuisti. Harjakattoisen rakennuksen julkisivuja on jäsennetty pysty- ja vaakalaudoituksella. Päärakennuksen takana on 1800-luvulta peräisin oleva kivirakenteinen kellari (K3). Länsiosassa on pehtoorin tuvaksi (K1) kutsuttu asuinrakennus. Sen sisäänkäynnin edustalla on katos ja pohjoispäädyssä lasiveranta. Harjakattoisen rakennuksen julkisivut ovat pystylau-doitettuja ja peiterimoitettuja. Takapihalla on pieni telttakattoinen kaivohuone (K5) ja nurkkakivien varaan pystytetty vaja (K4). Pihassa on puurakenteinen huvimaja. Rakennukset ovat Tikkurila Oyj:n omistuksessa. Päärakennus on kunnostettu edustus- ja koulutuskäyttöön vuonna 1987. Pehtoorin tupaan tehtiin asunto ja vierashuone. Rakennukseen avattiin vuonna 2002 Maalarimuseo. Ainoastaan kivirakenteista kellaria koskee asemakaavasuojaus. Se on edustava esimerkki maatalojen luonnon-kivirakenteisista maakellareista. Päärakennus, jolla on rakennustaiteellista arvoa, on harvoja Vantaalla säilyneitä kaksikerroksisia tuon aikakauden asuinrakennuksia. Pehtoorin tupa on maisemallisesti tärkeä ja se on kulttuurihistoriallisesti merkittävä. Kaivohuoneen ja vajan kulttuurihistorialliset arvot ovat vaatimattomat, mutta ne ovat osa kiinteistön rakennuskokonaisuutta.⁷⁹

Nurmikkoa kasvavalla piha-alueella on pensasistutuksia ja puita. Pääsisäänkäyn-nille johtaa laatoitettu, nurmettunut polku. Pihapiiri on erotettu paikoitusalueesta puuaidalla portteineen.

K5

K4

K2

ORÄDDERS

Vanha Kuninkaalantie 7

Pinta-ala: 13079 m² (Orädders ja Konungs)

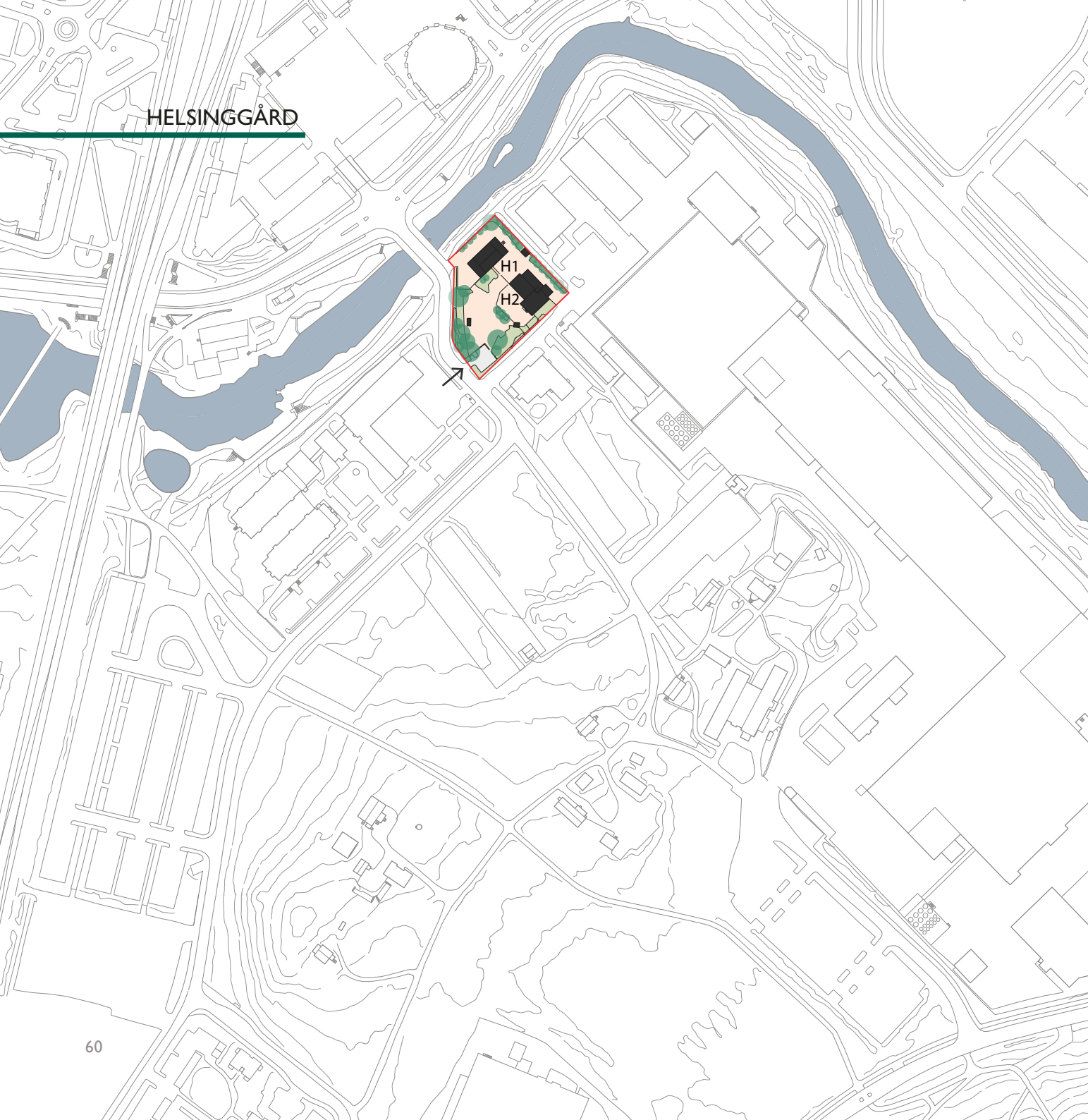
Nykyisin Konungsin kanssa samassa pihapiirissä sijaitsee Oräddersin tilan rakennukset. Kylätien varrella on 1700-luvun lopulla tai 1800-luvun alussa valmistunut päärakennus (O1), jonka sisäänkäynti ja avokuisti on toisessa päädyssä. Harjakattoisen rakennuksen julkisivut on päällystetty rimoitetulla pystylaudoituksella. Päärakennuksessa on nykyään Tikkurila Oyj:n pääluottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun toimistot. Pihapiirissä on 1900-luvun alussa rakennettu hirsirunkoinen talli (O3). Sen harjakaton päädyt on viistetty ja julkisivut on päällystetty rimoitetulla pystylaudoituksella. Nykyisin rakennuksessa on edustussauna ja varastotiloja. Vastapäätä päärakennusta sijaitsee pitkä, hirsirunkoinen ja harjakattoinen navetta (O2), joka on muutettu 1980-luvulla Värитеhtaan ruokalaksi. Sen itäpuolella on vuonna 1990 valmistunut keittiö- ja toimistorakennus, jotka on yhdistetty ruokalaan nivelosalla. Rakennukset ovat Tikkurila Oyj:n omistuksessa. Rakennuksia koskee asemakaavasuoja. Päärakennus on historiallisesti tyypillinen alueelleen. Talli on edustava esimerkki aikakauden talousrakennuksesta. Ruokalaksi muutettu navetta on osa pihapiirin rakennusten kokonaisuutta.⁸⁰

Oräddersin piha-alue on nurmikko ja polut ovat sorapintaisia. Pihalla on pensastutuksia ja puita. Pihapiiriä ympäröi tien puolelta puuaita, jossa on portti.

HELSINGGÅRD

Helsinggård

Kiinteistötunnus: 92-64-104-7

H1 Helsinggård 1913 (R2)

H2 Päiväkoti Montsa 1988

HELSINGGÅRD JA PÄIVÄKOTI MONTSA

Kuninkaalan tie 2
Pinta-ala: 4466 m²

Joen rannalla on nuorisoseurantaloksi (H1) vuonna 1913 valmistunut puurakennus, jonka on suunnitellut rakennusmestari Emil Svensson. Rakennuksessa on poikkipäädyt. Sisäänkäynti on joen puoleisen julkisivun keskellä. Toinen sisäänkäynti on itäpäädyn matalassa laajennusosassa. Pulpettikattoinen laajennusosa on tehty 1940-luvun alkupuolella. Sisäänkäyntien edustoilla on katokset. Hirsirunkoisen rakennuksen julkisivut on pystyrimalaudoitettu. Piha on asfaltoitu. Aikaisemmin tonttia ympäröinyt kuusiaita on kaadettu ja se on korvattu pensasaidalla ja metalliverkkoaidalla. Rakennus on Dickursby Ungdomsförening Rf:n omistuksessa. Nuorisoseurantalolla on kulttuurihistoriallista arvoa ja sillä on suuri ympäristöarvo Keravanjoen ylittävän sillan ja Kuninkaan sisääntuloväylän vieressä.⁸¹

Helsinggårdin kanssa samalle tontille valmistui vuonna 1988 arkkitehti Olavi Montin suunnittelema 1-kerroksinen päiväkoti (H2). Julkisivut ovat lomalaudoitettuja. Rakennuksen katto koostuu erisuuntaisista pulpettikatoista. Nurmi- ja sorapintaisella pihalla on leikkikenttä, katos ja kaksi pientä talousrakennusta. Piha-alue on aidattu. Kuninkaalan tien vieressä sijaitsee pieni paikoitusalue. Rakennuksen omistaa Dickursby Ungdomsförening Rf. Päiväkodin kulttuurihistorialliset arvot ovat vaatimattomat.⁸²

TEOLLISUUSALUE

TIKKURILA OYJ

Kuninkaalantie 1-4, Heidehofintie 6, Päkäksenpolku 1, Vanha Kuninkaalantie 9, Jokiniemenkatu 37
Pinta-ala: 177103 m² + 16869 m²

Alueen rakennukset

- T1 Varasto Messuhalli
- T2 Muuntamo
- T3 Pääkonttori
- T4 Varasto
- T5 Puusepänerastas (entinen auto- ja pukeutumishalli)
- T6 Monicolor-, Temacolor- ja Novacolor-tehdas
- T7 Pumppaamo ja paloautohalli
- T8 Somistamo (entinen henkilöstöruokala)
- T9 Finnresin tehdas
- T10 Korjaamo
- T11 Monicolor porttirakennus (pääportti)
- T12 Säiliöt
- T13 Tutkimuskeskus I
- T14 Tutkimuskeskus II
- T15 Säiliöt
- T16 Temacolor porttirakennus
- T17 Varasto
- T18 Sävytyspastatehdas
- T19 Koulutuskeskus Paletti
- T20 Varasto

Teollisuusalueen pääportti ja Monicolor-tehdas.

Tehdasalueen rakennusten julkisivut ja ulkotilat on inventoitu talvella 2022. Inventointi on tehty tekemällä havainnot paikan päällä ja dokumentoitu valokuvaamalla. Paikalla tehtyjä havainnot on verrattu arkistotutkimuksesta saatuihin tietoihin.

Rakennuskorttien arvoluokituksessa on sekä Vantaan kaupunginmuseon aikaisemmin tehty luokitus sekä inventointiin perustuva luokitus. Luokituksessa on käytetty LaRS:in arvokriteerejä.

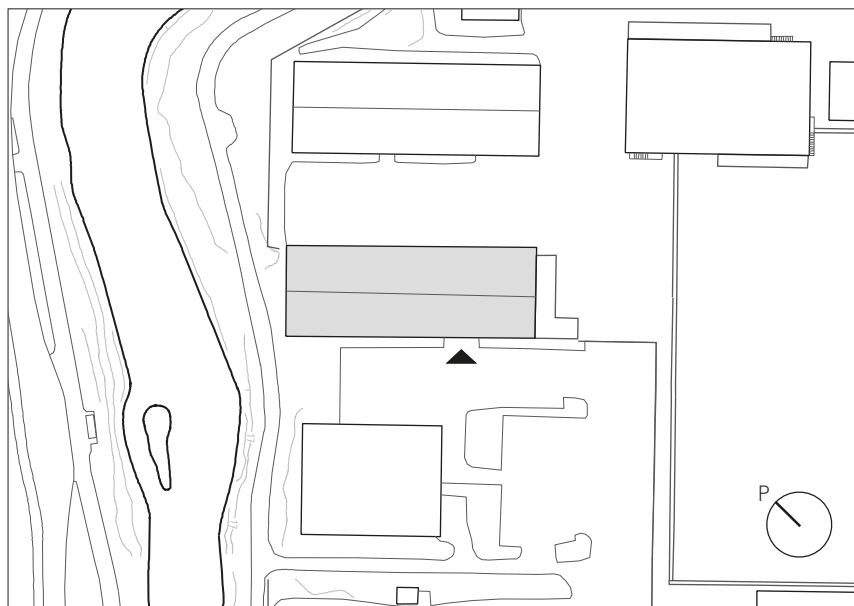
LaRS-arvot (laki rakennusperinnön suojelemisesta)

H = harvinaisuusarvo	A = alkuperäisyysarvo
T = tyypillisuusarvo	HT = historiallinen todistusvoimaisuus
E = edustavuusarvo	HK = historiallinen kerroksisuus

Vantaan kaupunginmuseon kulttuuriympäristötietokannan (KIRSTI) luokitukset

R1 = kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä	V = kulttuurihistoriallisesti vaatimaton
R2 = kulttuurihistoriallisesti merkittävä	K = arvotus kesken

T1 VARASTO

Perustiedot

Osoite: Kuninkaalantie 4, 01300 Vantaa
Kiinteistötunnus: 92-64-104-5
Rakennusnumero: 12
VTJ-PRT rakennustunnus: 100353942X
Valmistumisvuosi: 1949
Rakennuttaja: Oy Schildt & Hallberg Ab

Laajuustietoja

Kerrosala: 2086 m²
Kerrosuku: 1

Käyttöhistoria

Alkuperäinen: autotalli ja varasto (garage
och Unicalager)
Nykyinen: teollisuusvarasto

Arvoluokitus

Suojelumerkintä asemakaavassa: ei ole

Vantaan kaupungin museon kulttuuriympä-
ristötietokannan luokitus: K

Inventointiin perustuva luokitus: V
(HT-ympäristöarvo)

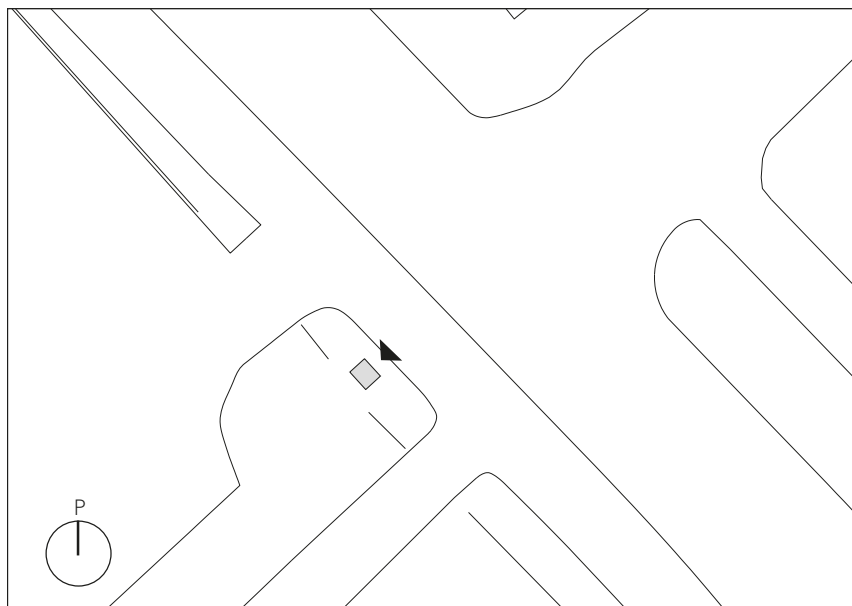
Luonnehdinta ja säilyneisyys

Yksikerroksinen suorakaiteenmuotoinen varasto ns. Messuhalli sijaitsee alueen pohjois-
osassa. Se on Tikkurilan väritehtaan vanhin säilynyt rakennus Kuninkaan puolella. Ra-
kennuksessa on puurakenteinen harjakatto ja kapeat yläikkunat. Ulkoseinät ovat osittain
muurattua Kahi-tiiltä ja osittain puuta. Luoteispääty on kokonaan peitetty värikkäällä sei-
nämaalauksella. Varasto on jaettu poikittaisilla paloseinillä kolmeen osaan. Seinät ulottuvat
vesikaton yläpuolelle ja niissä on porrastettu yläosa. Varasto edustaa aikakauden vaatima-
tonta hyötyrakentamista ja on osa tehtaan 1950–1960-luvun laajentumisvaihetta. Perus-
hahmo ja käyttötarkoitus ovat säilyneet mutta julkisivumateriaalit ja -värit on muutettu.

Julkisivumateriaalit (ap=alkuperäinen)

Sokkeli	Julkisivut	Katto	Ovet	Ikkunat
betoni	puuverhous, Kahi-tiili (ap)	pelti	laakaovi	valkoiset puuikkunat (ap)

T2 MUUNTAMO

Perustiedot

Osoite: Kuninkaalantie 1, 01300 Vantaa
 Kiinteistötunnus: 92-64-107-2
 Rakennusnumero: 100058
 VTJ-PRT rakennustunnus: -
 Valmistumisvuosi: 1960-luvun alkupuoli
 Rakennuttaja: Oy Schildt & Hallberg Ab
 Suunnittelija: tyyppipiirustus Ins. E. Juslin

Laajuustietoja

Kerros-luku: 1

Käyttöhistoria

Alkuperäinen: muuntamo

Arvoluokitus

Suojelumerkintä asemakaavassa: ei ole

Vantaan kaupungin museon kulttuuriympäristö-
 tietokannan luokitus: R2

Inventointiin perustuva luokitus: R2
 (H-T-A-HT-HK-kaupunkikuvallinen arvo)

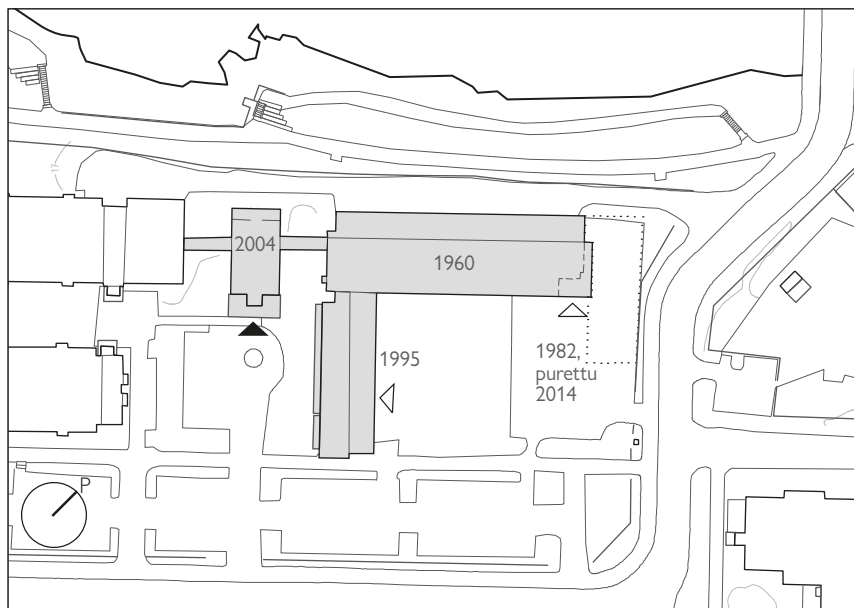
Luonnehdinta ja säilyneisyys

Muuntamo on neliönmuotoinen tornimainen puhtaaksimuurattu punatiilirakennus. Köynnöskasvien peittämissä julkisivuissa on korostetut tummanväriset vaakasaumat ja punaiset pystysaummat. Leveiden räystäiden alapuolella on kolmella sivuilla vaakasuuntainen aukko, joka on peitetty punaruskealla peltilevyllä. Kadun puolella on sisäänkäynti. Muuntamo on Ins. E. Juslinin Malmin sähkölaitokselle suunnittelema muuntaja. Mallipiirustus on vuodelta 1958. Muuntamo edustaa aikakauden laadukasta hyötyrakentamista ja on osa tehtaan 1950–1960-luvun laajentumisvaihetta. Rakennus on säilynyt alkuperäisasussaan.

Julkisivumateriaalit (ap=alkuperäinen)

Sokkeli	Julkisivut	Katto	Ovet	Ikkunat
betoni (ap)	punatiili (ap)	pelti, betoniräystä (ap)	punaruskea teräsovi (ap)	-

T3 PÄÄKONTTORI

Perustiedot

Osoite: Kuninkaalantie 1, 01300 Vantaa
Kiinteistötunnus: 92-64-107-2
Rakennusnumero: 1
VTJ-PRT rakennustunnus: 100353971V
Valmistumisvuosi: 1960 (1990, 2004)
Rakennuttaja: Oy Schildt & Hallberg Ab
Suunnittelija: arkkit. Woldemar Baeckman

Tärkeimmät muutosvaiheet

1982: toimistosiipi (purettu 2014)
1995: toimistosiipi, Ark.tsto Ilonen & Lautamo Ky
2004: vastaanottorakennus, Ark.tsto Ilonen & Lautamo Ky

Laajuustietoja

Kerrosala: 5 455 m²
Tilavuus: 14 810 m³
Kerrosluku: 2 + kellar

Käyttöhistoria

1960–2019 pääkonttori
Oy Schildt & Hallberg Ab (myöh. Tikkurila Oy)
2019– pois käytöstä

Arvoluokitus

Suojelumerkintä asemakaavassa: ei ole

Vantaan kaupungin museon kulttuuriympäristö-
tietokannan luokitus: R2

Inventointiin perustuva luokitus: R2 (1960-osa)
(E-HT-kaupunkikuvallinen arvo)

Luonnehdinta ja säilyneisyys

Pääkonttori on pääasiassa kaksikerroksinen L-muotoinen rakennusmassa Keravanjoen varrella. Se koostuu alkuperäisestä puikkomaisesta osasta, jota on myöhemmin laajennettu poikkisuuntaisella toimistosiiivellä. Kokonaisuus liitettiin 2000-luvulla vastaanotto rakennuksella laboratorio- ja tutkimuskeskukseen. Alkuperäisen osan kantavana rakenteena on betoninen pilari-palkkirunko teräsbetonisilla välipohjalaatoilla. Peltinen katto muodostuu kahdesta vastakkain asetetuista loivista pulpettikatoista, josta joen puolinen on hieman matalampi. Merkittävä osa julkisivumateriaaleista sekä ikkunat uusittiin 1990-luvulla ja markiisit korvattiin alumiinisilla aurinkosuojilla. Arkk. W. Baeckmanin suunnittelema pääkonttori edustaa aikakauden asiallista toimistoarkkitehtuuria ja on osa tehtaan 1950–1960-luvun laajentumisvaihetta. Ulkohahmo, julkisivut ja sisätilat on muutettu. Muutokset ovat vaikuttaneet kielteisesti rakennuksen arkkitehtuuriin, sisätilojen hierarkiaan sekä rakennuksen sisäiseen liikkumiseen. Käyttötarkoitus pysyi samana vuoteen 2019 asti, jonka jälkeen rakennus on ollut pois käytöstä sisäilmaongelmien vuoksi.

Julkisivumateriaalit (ap=alkuperäinen)

	Sokkeli	Julkisivut	Katto	Ovet	Ikkunat
Pääkonttori	betoni (ap)	valkoinen betonilaatta, sininen klinkkeri, punatiili (ap)	teräspelti	teräs lasiovi	kiinteät teräsikkunat, avattavat puualumiini-ikkunat
Toimisto-siipi 1995	betonielementti (ap)	klinkkeri (ap), betoniohutlevy (ap), punatiili (ap)	konesaumattu pelti (ap)	teräs lasiovet (ap)	kiinteät teräsikkunat (ap), avattavat puualumiini-ikkunat (ap)
Vastaanotto 2004	betonielementti (ap)	lasi (ap), muovipinnoitettu pelti (ap), punatiili (ap)	huopa (ap)	teräs lasiovet (ap)	kiinteät teräsikkunat (ap)

Pääkonttori 1960

Arkkitehti Woldemar Baeckmanin alkuperäinen suunnitelma

Suoraviivaiset julkisivut ovat yhdenvertaiset ja sommitelma hyvin säännöllinen. Samankokoiset tammi ikkunat, joissa alaosa teräspoimu levystä muodostavat nauhamaisen rivin molemmissa kerroksissa. Välipohjan kohdalla on sininen mosaiikkilaattakaista, joka jatkuu yhtenäisenä koko rakennuksen pituudelta. Vertikaalista rytmiä antavat ikkunoiden toistuvat pystysuuntaiset välisosat sekä julkisivupinnassa kulkevat syöksytorvet. Ikkunoissa on siniset kangasmarkiisit aurinko suojana. Päädyt ovat punatiilipintaiset lukuun ottamatta keskivyo-hyökkettä, jossa on komeat maisemaikkunat profiilipeltisellä yläosalla. Luoteispäädyssä on korkea tiilipiippu. Julkisivun hienovaraiset yksityis-kohdat ja materiaalien valinta elävöittävät muuten hyvin rationaalista kokonaisuutta.

Pääsisäänkäynti sijaitsee koillispäädyn sisäänvedetyssä osassa. Kulmassa on kantava pilari ulokkeen tukena ja leveät ulkoportaat johtavat puolikerrosta ylempänä sijaitsevaan sisäänkäyntiin. Toimistokerroksessa on kaksoiskäytävä. Wc:t, porrashuoneet sekä aputilat on sijoitettu keskelle ja toimistohuoneet ulkosivuille. Ei-kantavien väliseinien paikat vaihtelevat tarpeen mukaan. Päädyissä on valoisa avotila, kokous- ja/tai näyttelytiloina.

1. kerros

- Kirjanpito
- Myyntiasasto
- Palkkakonttori
- Postitus- ja puhelinkekus

2. kerros

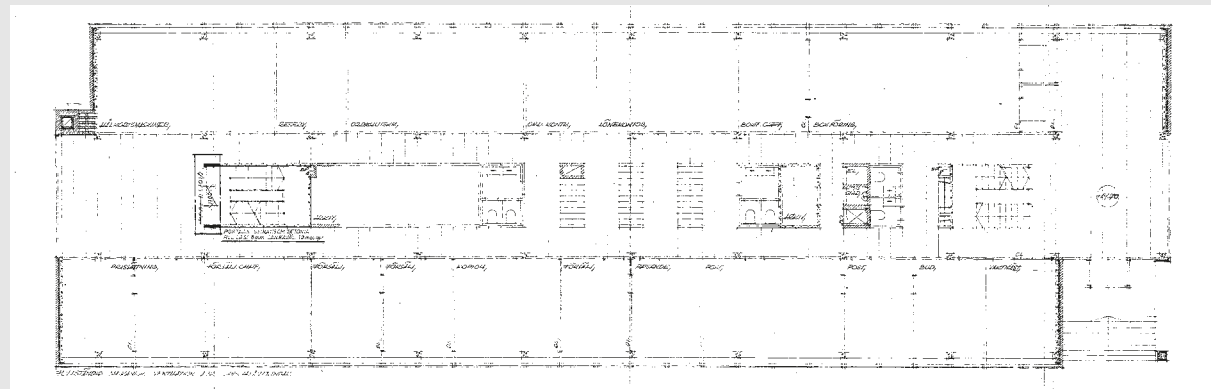
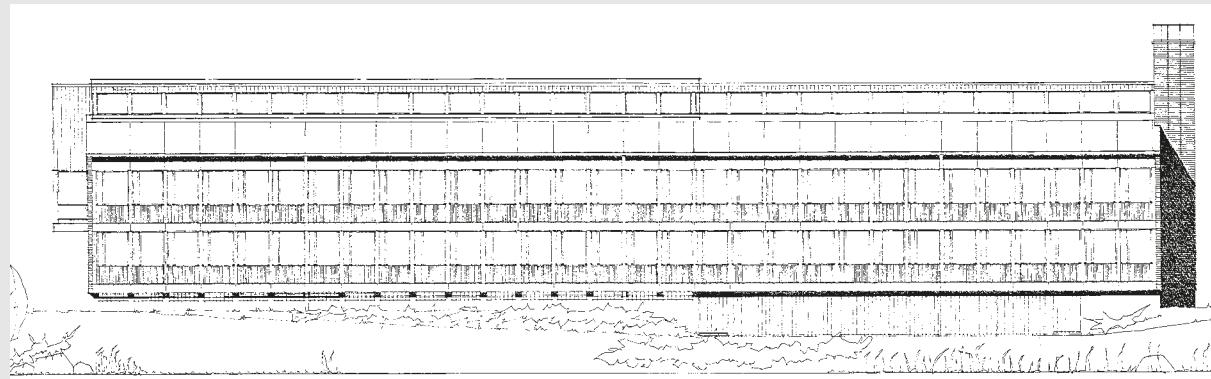
- Johtokunnan tilat
- Mainososasto ja laskutus

Kellari

- Arkisto
- Teknisiä tiloja
- Väestönsuoja
- Autotalli

Ullakko

- Arkisto
- Henkilöstön sosiaalityloja
- (Myöhemmin maisemakonttori)

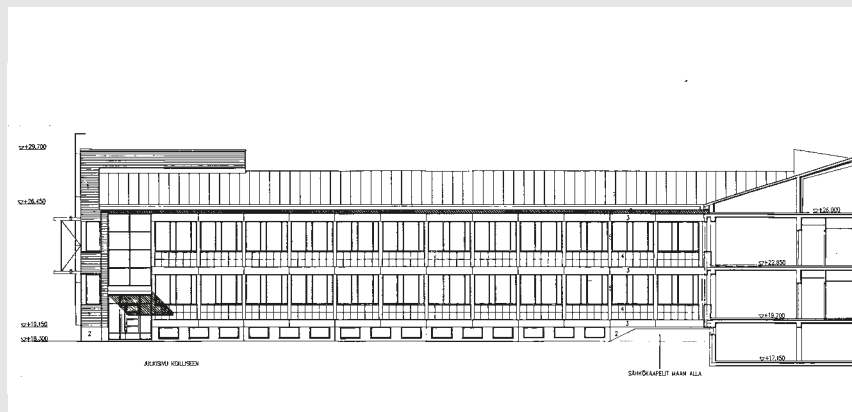
Julkisivu luoteeseen ja pohjapiirustus 1. krs, VKRakvv.

Pääkonttori 1960-luvun alussa. Tikkurila Oyj.

Myöhemmät laajennukset

Arkkitehtuuritoimisto Ilonen & Lautamo Ky:n alkuperäiset suunnitelmat

Julkisivut koilliseen, VKRakvv.

Toimistosiipi 1995

Toimistosiipi sijoittuu suorakulmaisesti pääkonttoriin nähden. Rakennuksessa on kaksi toimistokerrosta, osittain maan yläpuolella oleva kellari sekä iv-konehuone korotetussa osassa. Rakennuksessa on pilari-laattarunko ja elementtijulkisivuja. Loiva harjakatto on päällystetty peltikatteella. Räystääslinja ja kerrokset noudattavat alkuperäisen rakennuksen korkomailmaa kuten myös säännöllinen julkisivusommitelma. Nauhamaisten ikkunoiden alapuoli on päällystetty betoniohutelvyillä ja yläpuolella on klinkkeripintainen kaista. Ikkunat on varustettu alumiinisilla aurinkosuojilla. Yleisilme on horisontaalinen, jossa rikkovana elementtinä toimii sisäänkäynnin ja liittymäkohdan korkeat lasiseinät sekä päädyn tasakattoinen punatiilinen osa. Arkkitehtuuri edustaa aikakauden vaatimatonta toimistoarkkitehtuuria. Tavanomaiset rakennusmateriaalit ja yksityiskohdat ovat heikentäneet pääkonttorin alkuperäisiä arvoja.

Julkisivu kaakkoon, VKRakvv.

Vastaanottokeskus 2004

Vastaanotto on kytketty kapeilla käytävillä pääkonttoriin sekä tutkimuskeskukseen. Pieni betonirunkoinen rakennus on tasoerojen ja loivasti nousevan pulpettikaton johdosta korkeampi joen puolella. Julkisivut on tehty melkein kokonaan lasista, lukuun ottamatta kantavia tiilipintaisia sivuseiniä. Sisääntulon puolella on erillinen teräspilareilla kannatettu katos sekä ulostyöntyvä tuulikaappi. Pohjakerroksessa on edustava avotila kahdessa tasossa. Alemmasta vastaanottohallista nouseaan noin metrin näyttelytilan tasolle, josta on myös pääsy viereisiin rakennuksiin. Sisäkatto noudattaa vesikaton muotoa ja lattiasta kattoon ulottuvat lasiseinät mahdollistavat avarat näkymät jokimaisemaan sekä sisääntuloalueelle. Näyttelytilan alapuolella on kellari. Arkkitehtuuri edustaa aikakauden tyyppillistä, mutta melko anonyymia arkkitehtuuria, jossa lasipinnat ovat keskeisessä asemassa. Vastaanottokeskus estää tärkeänä pidetyn näköyhteyden Kuninkaalan mäeltä jokimaisemaan.

T4 VARASTO

Perustiedot

Osoite: Kuninkaalantie 4, 01300 Vantaa
Kiinteistötunnus: 92-64-104-5
Rakennusnumero: 15
VTJ-PRT rakennustunnus: 1003539440
Valmistumisvuosi: 1964
Rakennuttaja: Oy Schildt & Hallberg Ab

Laajuustietoja

Kerrosala: 1 080 m²
Kerrosuku: 1

Käyttöhistoria

1964– teollisuusvarasto

Arvoluokitus

Suojelumerkintä asemakaavassa: ei ole

Vantaan kaupungin museon kulttuuriympäristö-
tietokannan luokitus: K

Inventointiin perustuva luokitus: V
(ympäristöarvo)

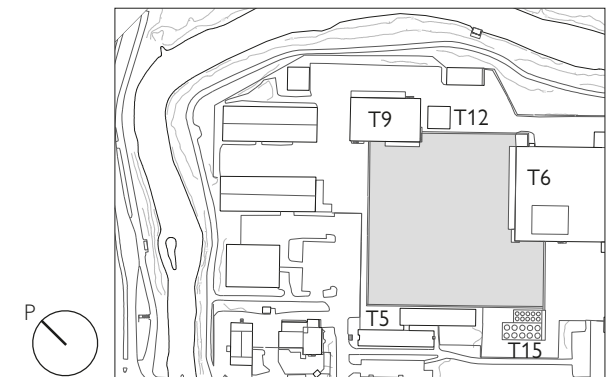
Luonnehdinta ja säilyneisyys

Varasto on suorakaiteen muotoinen halli alueen pohjoisosassa. Se on samankokoinen ja suuntainen kuin vieressä oleva vanhempi Messuhalli-varasto. Rakennuksessa on räystäätön loiva harjakatto ja sen umpinaiset päädyt nousevat vesikaton yläpuolelle. Kantavana rakenteena on liimapuusta tehdyt kehäpalkit. Julkisivut on muurattu Kahi-tiilestä. Lounaispäädyssä on vuonna 2016 tehty seinän kokoinen värikäs maalaus (Tikkurila Oyj ja katutaidekollektiivi MCD), joka peittää molemmat pariovet. Pitkittäissivuilla on kapeita yläikkunoita. Varaston kaakkoisosassa on 1980-luvulla erotettu palomuurilla säiliötilaksi ja siihen on rakennettu pieni pumppuhuone. Varasto edustaa aikakauden vaatimatonta hyötyrakentamista ja on osa tehtaan 1950–1960-luvun laajentumisvaihetta. Rakennuksen perushahmo ja käyttö ovat säilyneet. Julkisivut ja värit on muutettu.

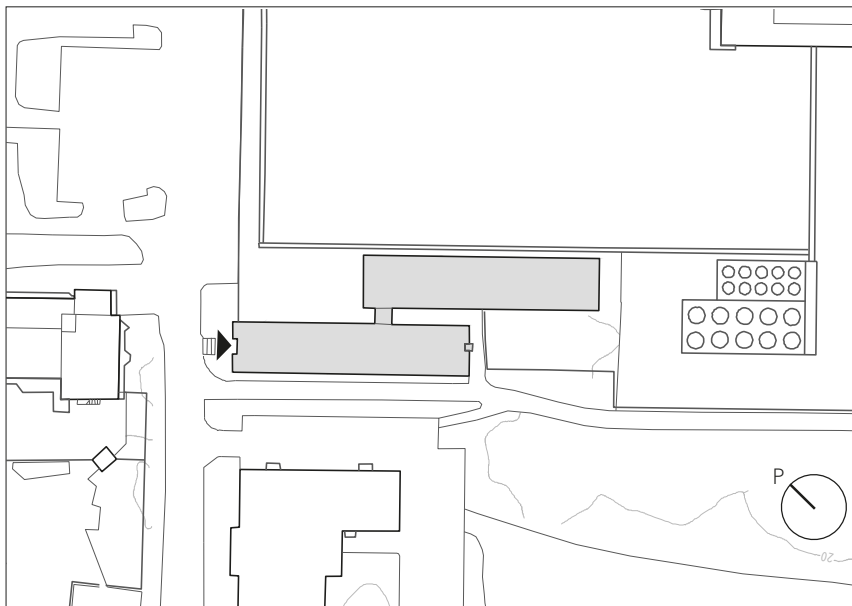
Julkisivumateriaalit (ap=alkuperäinen)

Sokkeli	Julkisivut	Katto	Ovet	Ikkunat
betoni (ap)	Kahi-tiili (ap), osittain sileä rappaus	pelti	puupintaiset pariovet (ap)	punaruskeat puuikkunat (ap)

TEHDASAUKIO

T5 PUUSEPÄNVERSTAS

Perustiedot

Osoite: Kuninkaalantie 4, 01300 Vantaa
Kiinteistötunnus: 92-64-104-5
Rakennusnumero: 13
VTJ-PRT rakennustunnus: 100353943Y
Valmistumisvuosi: 1966
Rakennuttaja: Oy Schildt & Hallberg Ab
Suunnittelija: arkkite. Woldemar Baeckman

Laajuustietoja

Kerrosala: 774 m²
Tilavuus: 2 300 m³
Kerrosluku: 1

Käyttöhistoria

1966–1972 autohalli ja huoltorakennus
1972–1977 maalituotantotila (väliaikainen)
1977–1985 tuotantotila
1985– puusepänverstaas ja paloautotalli

Arvoluokitus

Suojelumerkintä asemakaavassa: ei ole

Vantaan kaupungin museon kulttuuriympäristö-
tietokannan luokitus: K

Inventointiin perustuva luokitus: R2
(E-A-HT-kaupunkikuvallinen arvo)

Luonnehdinta ja säilyneisyys

Puusepänverstaas sijaitsee näkyvällä paikalla Tehdasaukion lounaispuolella. Se koostuu kahdesta suorakaiteenmuotoisesta rakennusmassasta, jotka on yhdistetty toisiinsa käytävällä. Rakennuksessa on loiva pulpettikatto, kantavat teräsbetonipilarit ja muuratut ulkoseinät. Koillispuolinen osa sijaitsee kauempana katulinjasta ja noin metrin alempana. Lounaisosassa on katupäädyssä pääsisäänkäynti. Julkisivut ovat melko umpinaiset lukuun ottamatta tehdaspuoleisia isoja ikkunoita, sekä autotallin ovia. Arkkite. W. Baeckmanin suunnittelema entinen autohalli ja huoltorakennus edustaa viimeistelyä hyötyarkkitehtuuria ja on osa tehtaan 1950–1960-luvun laajentumisvaihetta. Muotokieli ja massoittelevat tavallisen huoltorakennuksen. Ulkohahmo on hyvin säilynyt, mutta käyttötarkoituksen ja julkisivumateriaalit on osittain muutettu.

Julkisivumateriaalit (ap=alkuperäinen)

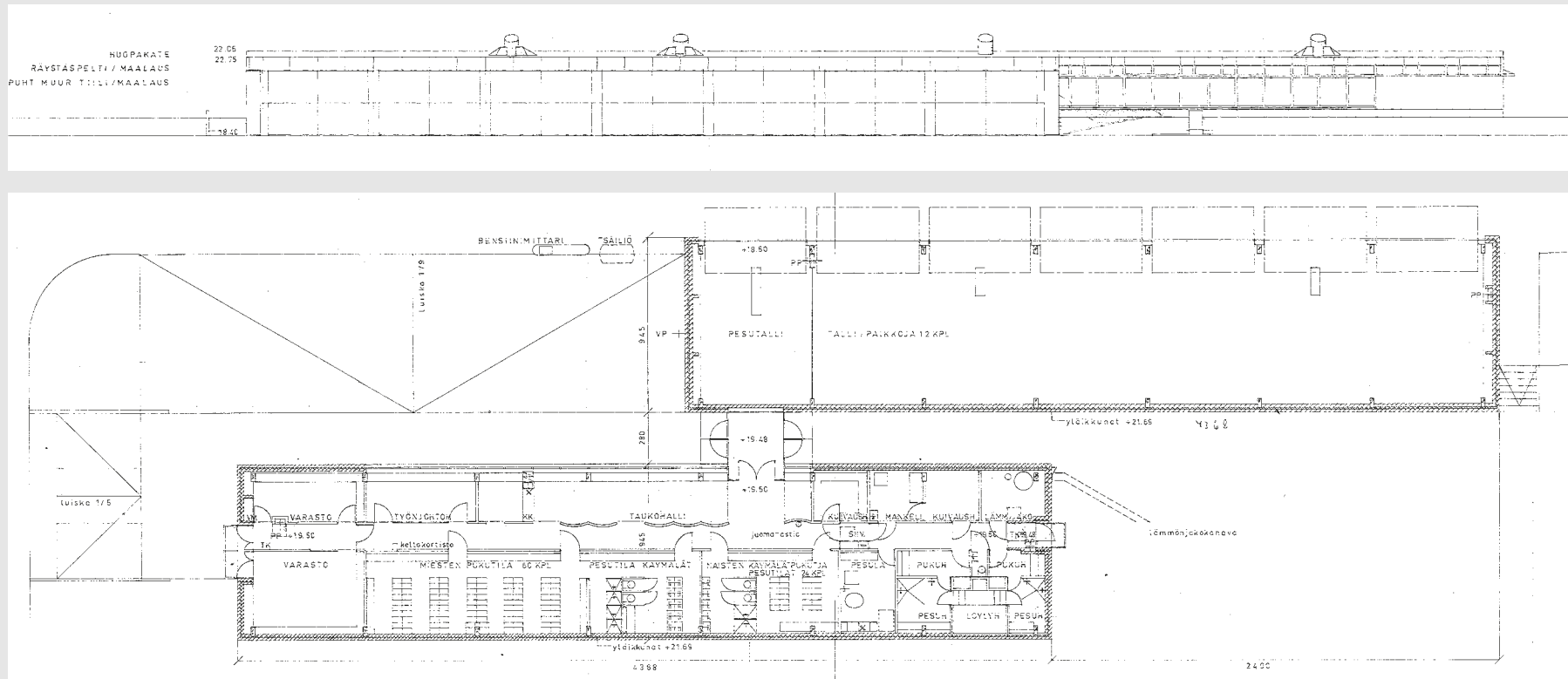
Sokkeli	Julkisivut	Katto	Ovet	Ikkunat
betoni (ap)	harmaa sileä rappaus, vaakasuntainen profiili- pelti, Kahi-tiili (ap)	huopa, peltiräystä (ap)	maalattu laakaovi	maalatut puuikkunat (ap)

Autohalli ja huoltorakennus 1965

Arkkitehti Woldemar Baeckmanin alkuperäinen suunnitelma

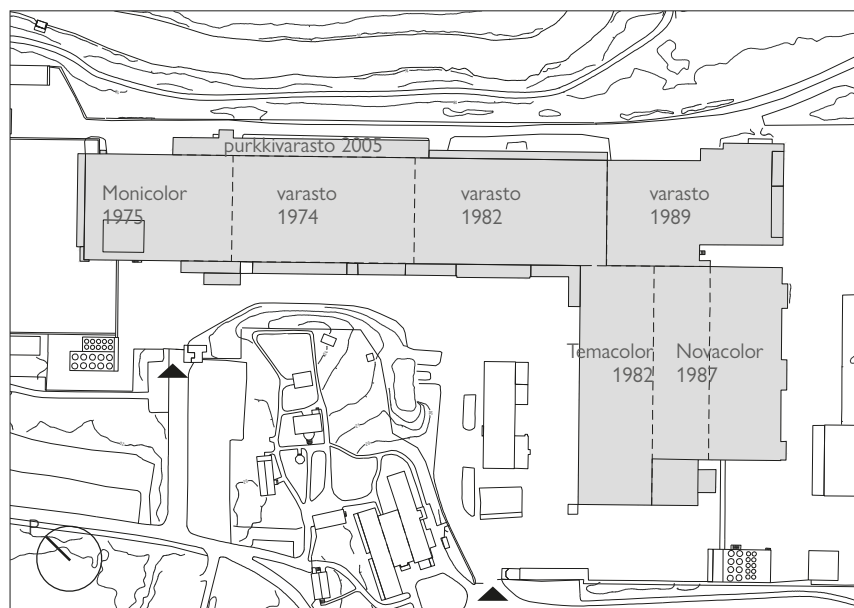
Ulkohahmon voimakkaasti horisontaalinen yleisilme on linjakas. Työnjohdon tiloista ja taukohallista avautuvat näkymät jokimaisemaan. Muissa tiloissa on kapeat yläikkunat.

Pohjaratkaisu on rationaalinen ja rakennuksessa on selkeä tilajako. Koillispuolinen osa on kokonaan autohallina. Noin kolme metriä korkeassa avotilassa on 12 autopaikkaa sekä pesutalli. Tilasta on sisäinen yhteys lounaisosaan, jossa sijaitsevat henkilökunnan sosiaalitilat. Kesikäytävän lounaispuolella on naisten- ja miesten pukutilat, saunaosasto sekä kuivaus- ja mankelihuone. Koillispuolella on työnjohdon tilat sekä taukohalli. Katettu pääsisäänkäynti sijaitsee katupäädyän sisäänvedetyssä osassa.

Julkisivu lounaaseen ja pohjapiirustus 1. krs, VKRakvv.

T6 MONICOLOR-, TEMACOLOR- JA NOVACOLOR-TEHDAS

Perustiedot

Osoite: Kuninkaalantie 4, 01300 Vantaa
 Kiinteistötunnus: 92-64-104-5
 Rakennusnumero: 19
 VTJ-PRT rakennustunnus: 1003539484
 Valmistumisvuosi: 1974 (1982, 1987, 1989, 2005)
 Rakennuttaja: Oy Schildt & Hallberg Ab (myöh. Tikkurila Oy)
 Suunnittelija: Ark.tsto Osmo Solansuu

Tärkeimmät muutosvaiheet

1982: laajennus Temacolor ja varasto, Ark.tsto Osmo Solansuu
 1987: laajennus Novacolor ja varasto, Ark.tsto Osmo Solansuu
 1989: laajennus varasto, Ark.tsto Osmo Solansuu
 2005: laajennus purkkivarasto, Ark.tsto Ilonen & Lautamo Ky

Laajuustietoja

Kerrosala: 5 5843 m²
 Tilavuus: 25 1395 m³
 Kerrosuku: 3-5 + kellari

Käyttöhistoria

1974– tuotantolaitos, maalinvalmistus

Arvoluokit

Suojelumerkintä asemakaavassa: ei ole

Vantaan kaupunginmuseon kulttuuriympäristötietokannan luokitus: K

Inventointiin perustuva luokitus: V
 (HT-kaupunkikuvallinen arvo)

Luonnehdinta ja säilyneisyys

Tehdas on suuri L-muotoinen rakennus, joka pitkälti sivultaan seuraa Keravanjokea. Vanhin Monicolor-osa sijaitsee rakennuksen luoteisosassa näkyvällä paikalla Tehdasaukion varrella. Sen jatkeena on kolme eri aikoihin rakennettua varastohallia lastauslaitureineen. Novacolor- ja Temacolor-tehtaat sijaitsevat poikkisuuntaisessa siivessä. Monicolor tehtaalla kyljessä, koillispuolella on pitkä ja kapea purkkivarasto. Pääasiassa kolmikerroksinen tuotantolaitos on osittain korkeampi ja julkisivussa on värikkäitä osia. Yleisvaikutelma on suhteellisen matala lukuun ottamatta yrityksen logolla varustettua kuutiomaista yläosaa, joka nousee muun massan yläpuolelle ja toimii maamerkinä. Sisätilat koostuvat korkeasta tuotanto- ja varastotilasta sekä toimisto- ja henkilökunnan tiloista. Julkisivumateriaalia ja väritystä on muutettu useampaan otteeseen. Alkuperäinen vaalea Siporex-julkisivu on osittain säilynyt. Käyttötarkoitus on pysynyt alkuperäisenä, mutta muutoksia on tapahtunut maalivalmistuksen menetelmissä. Rakennus on arkkite. O. Solansuun tehdaskokonaisuuden ydin ja edustaa aikakautensa tavanomaista teollisuusarkkitehtuuria. Viimeisen laajennuksen, 2000-luvun purkkivaraston on suunnitellut Ark.tsto Ilonen & Lautamo Ky. Se poikkeaa aikaisemmin rakennetuista osista ja edustaa modernimpaa hyötyarkkitehtuuria.

Julkisivumateriaalit (ap=alkuperäinen)

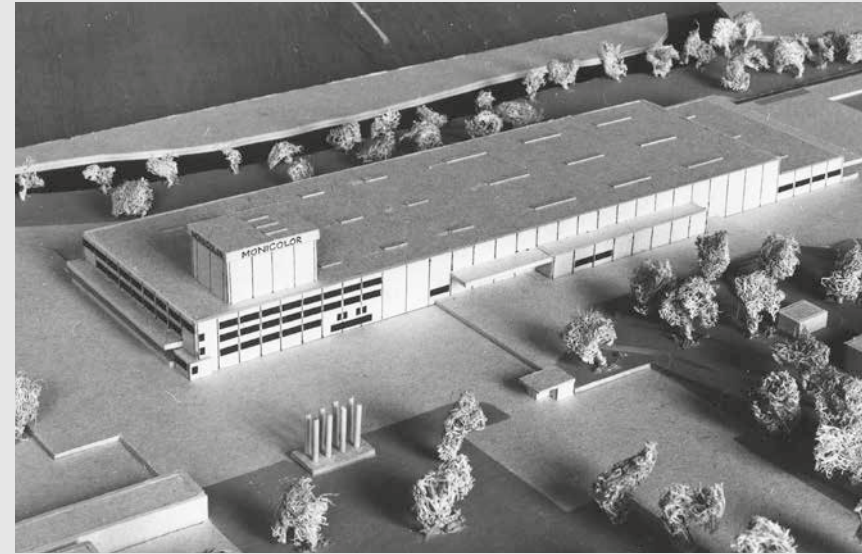
	Sokkeli	Julkisivut	Katto	Ovet	Ikkunat
Monicolor	2005	betoni (ap) maalattu pelti, valkoinen Siporex (ap), sileä maalattu	pelti (ap) bitumihuopa-	pelti (ap) ikkunallinen	teräsovi tummat puuikkunat
Temacolor 1982	betoni (ap)	rappaus maalattu pelti ja beto-	kate bitumihuopa-	teräsovi ikkunallinen	(ap) tummat puuikkunat
Novacolor 1987	betoni (ap)	nielementti (ap) maalattu pelti ja beto-	kate (ap) bitumihuopa-	teräsovi ikkunallinen	(ap) tummat puuikkunat
Varasto 1989	betoni (ap)	nielementti (ap) maalattu pelti ja beto-	kate (ap) bitumihuopa-	teräsovi ikkunallinen	(ap) tummat puuikkunat
Purkkivarasto	betoni (ap)	nielementti (ap) vaaleansininen muovipin- noitettu pelti (ap), punainen	kate (ap) maalattu	teräsovi ikkunallinen	(ap) alumiiniikkunat (ap)

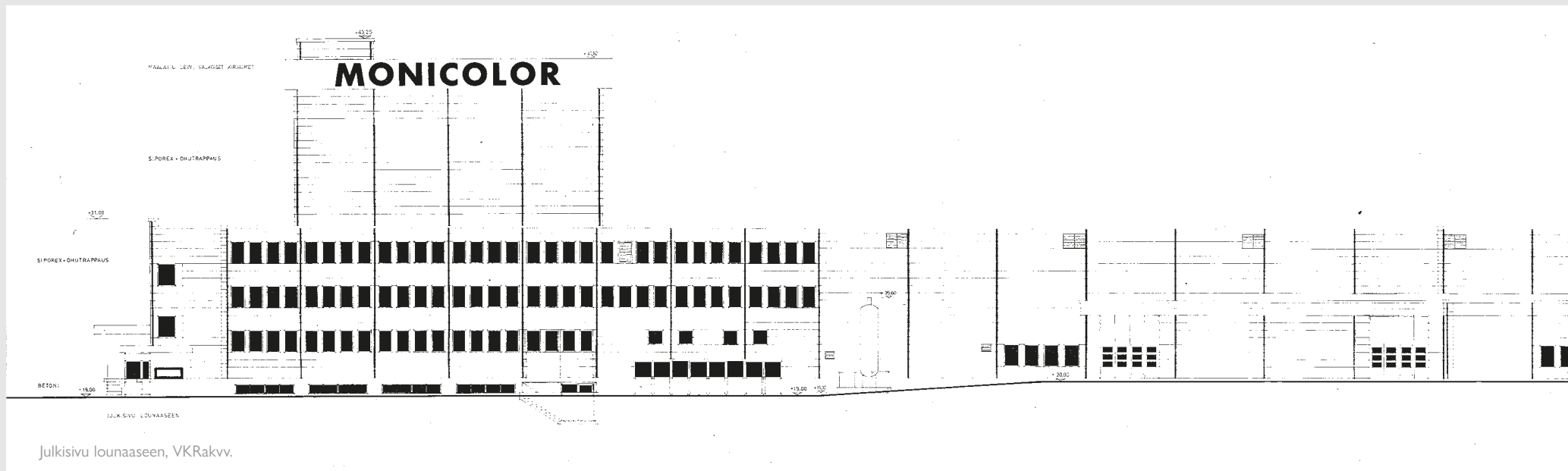
Monicolor-tehdas 1974

Arkkitehti Osmo Solansuun alkuperäinen suunnitelma

Tehdas on pohjamuodoltaan suorakaiteenmuotoinen massa, jonka pääjulkisivu on suunnattu lounaaseen kohti sisään tuloporttia. Joen puolella on pitkä lastauslaituri junille ja molemmissa päädyissä lastauslaiturit kuorma-autoille. Tuotanto- ja toimistotilat sijaitsevat luoteispuolella suorassa yhteydessä tehdasaukioon, keskellä on korkea varastohalli ja kaakkoisosassa matalampi lähettämö. Kolmikerroksisen rakennuksen katto on loivasti kallistettu, mutta seinät nousevat räystään yläpuolelle antaen tasakattoisen vaikutelman. Tuotanto-osan päällä on suuri kuutio, jossa isoilla valkoisilla kirjaimilla punaista taustaa vasten lukee "Monicolor". Rakennuksessa on useampia sisäänkäyntejä ja porrashuoneita, mutta pääsisäänkäynti eli A-porras sijaitsee länsikulmassa. Kantavana rakenteena on betonirakenteinen pilari- palkkijärjestelmä sekä betoniset ala- ja välipohjat. Ulkoseinät ovat Siporexia ohuella vaalealla rappauksella. Tehtaan 5 x 6 metrin moduulijako näkyy julkisivuissa korostettuina pystysuuntaisina saumoina. Tuotanto- ja toimisto-osassa sekä lähettämössä on nauhamaisia ikkunoita. Varastohalli on pääasiassa umpinainen. Tehdas valmistaa kauppa- ja rakennusmaaleja. Se on tietokoneohjattu ja maailman pisimmälle automatisoitu maalitehdas.

Monicolor-tehtaan pienoismalli vuodelta 1974. Tikkurila Oyj.

Suunnittelijat:

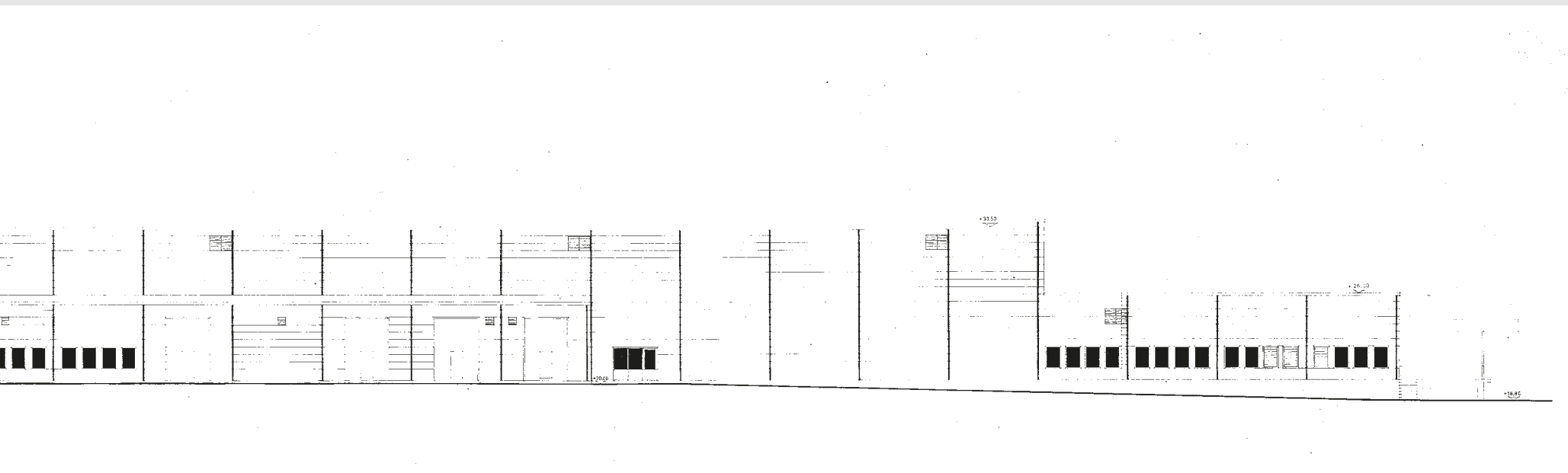
Rakennesuunnittelu: Insinööritoimisto Pöysälä & Sandberg

LVI-suunnittelu: Lämpöteknilinen Insinööritoimisto Oy

Sähkösuunnittelu: Sähköteknilinen Insinööritoimisto Oy

Prosessisuunnittelu: Oy Schildt & Hallberg Ab:n suunnitteluosasto

Koordinointi ja tehdassuunnittelu: Insinööritoimisto Jaakko Pöyry & co Ky

Tehtaan myöhemmät laajennukset

Arkkitehti Osmo Solansuun alkuperäiset suunnitelmat

Temacolor-tehdas ja tuotevarasto 1982

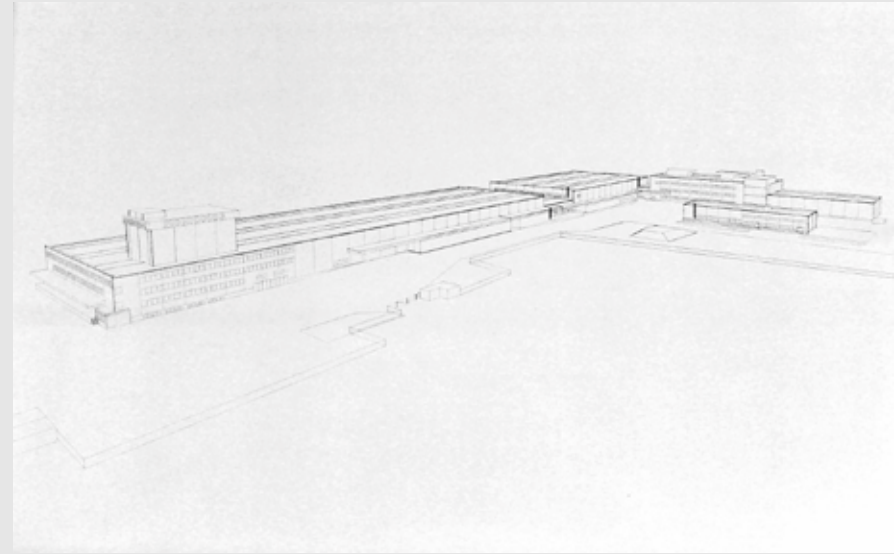
Monicolor-tehdas on laajennettu uudella tuotevarastohallilla kaakkoissuuntaan sekä sen kyljessä olevalla Temacolor-tehtaalla. L-muotoisen laajennuksen myötä tehdasalue kasvaa huomattavasti ja ympäröi Konungsin aluetta kahdelta sivulta. Uusi portti on avattu laajennuksen yhteyteen. Tuotevarasto on yhtä korkea ja leveä kuin Monicolor-tehdas ja noin 79 metriä pitkä. Koillis- ja lounaispuolella on lastauslaiturit ja kellarissa säiliöhuone. Tehdasosassa sijaitsee myös sosiaalityt, laboratorio ja työnohto. Sekä tuotevaraston että tehtaan kantavana rakenteena on pilari- palkkijärjestelmä ja ulkoseinät on rakennettu betonielementeistä. Massat ovat pääasiassa umpinaisia lukuun ottamatta toimistotilojen nauhamaisia ikkunoita. Julkisivumateriaalit, -väritys sekä -sommitelma noudattavat Monicolor-tehtaan periaatteita. Tehdas valmistaa teollisuusmaaleja.

Novacolor-tehdas ja varasto 1987

Temacolor-tehtaan kaakkoispuolella on uusi Novacolor-maalitehdas. Pohjamuodoltaan lähes suorakaiteen muotoisen rakennusmassan korkeus vaihtelee ja porrashuoneet erottuvat pystysuuntaisina. Sisätilat koostuvat pääasiassa tuotantotilasta ja varastoista sekä toimisto- ja sosiaalityloista. Kantavana rakenteena on pilari- palkkijärjestelmä ja ulkoseinät on rakennettu betonielementeistä. Julkisivumateriaalit, väritys sekä sommitelma noudattavat pääasiassa edellisten osien periaatteita, mutta ikkunoita on huomattavasti enemmän ja muodoissa on vaihtelevuutta. Uutena elementtinä on ruutujakoiset ikkunat sekä rakennuksen korkuiset kapeat ikkunat. Tehdas valmistaa teollisuusmaaleja.

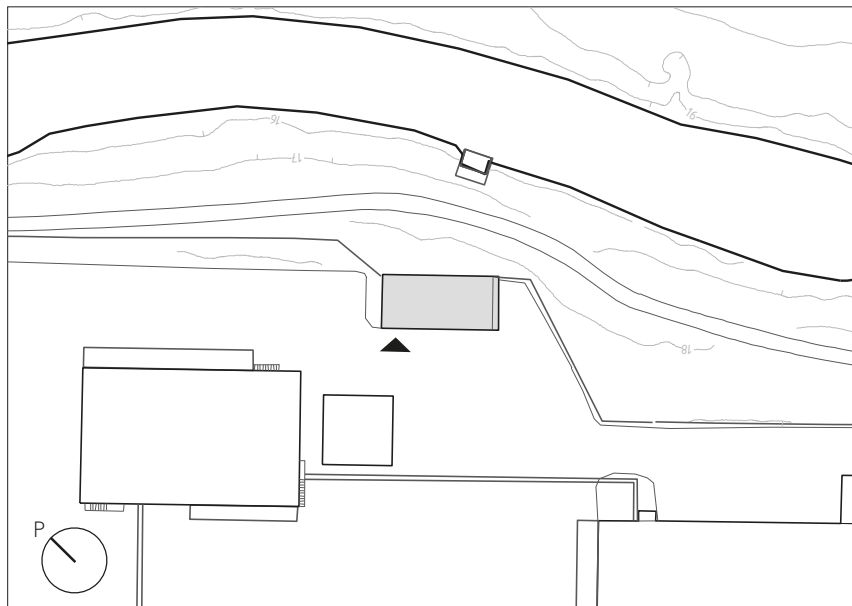
Tuotevaraston laajennus 1989

Temacolor-tehtaan tuotevaraston laajennus koostuu kahdesta vierekkäisestä varastohalleista, joiden pohjamuoto on porrastettu siten että Novacolor tehtaan puolelle jää kapea ulkotila. Joenpuoleista lastauslaituria on jatkettu ja uusi osa kaartuu junaraiteen mukaisesti. Kaakkoispuolella on uusi lastauslaituri kuorma autoille. Laajennuksen kantavana rakenteena on pilari- palkki järjestelmä ja ulkoseinät on rakennettu betonielementeistä. Julkisivut ovat pääasiassa umpinaiset lukuun ottamatta nauhamaisia ikkunoita koillispuolella. Julkisivumateriaalit, -väritys sekä -sommitelma noudattavat pääasiassa edellisten osien periaatteita.

Perspektiivipiirustus värитеhtaasta, Tikkurila Oyj.

T7 PUMPPAAMO JA PALOAUTOHALLI

Perustiedot

Osoite: Kuninkaantie 4, 01300 Vantaa
Kiinteistötunnus: 92-64-104-5
Rakennusnumero: 24
VTJ-PRT rakennustunnus: 1003539517
Valmistumisvuosi: 1974
Rakennuttaja: Oy Schildt & Hallberg Ab
Suunnittelija: arkkitehti Osmo Solansuu

Laajuustietoja

Kerrosala: 204 m²
Tilavuus: 1 116 m³
Kerroskoko: 1

Käyttöhistoria

1974– Pumpaamo, öljyntorjuntakalusto ja suurjännitekeskus

Arvoluokitus

Suojelumerkintä asemakaavassa: ei ole

Vantaan kaupungin museon kulttuuriympäristötietokannan luokitus: K

Inventointiin perustuva luokitus: V

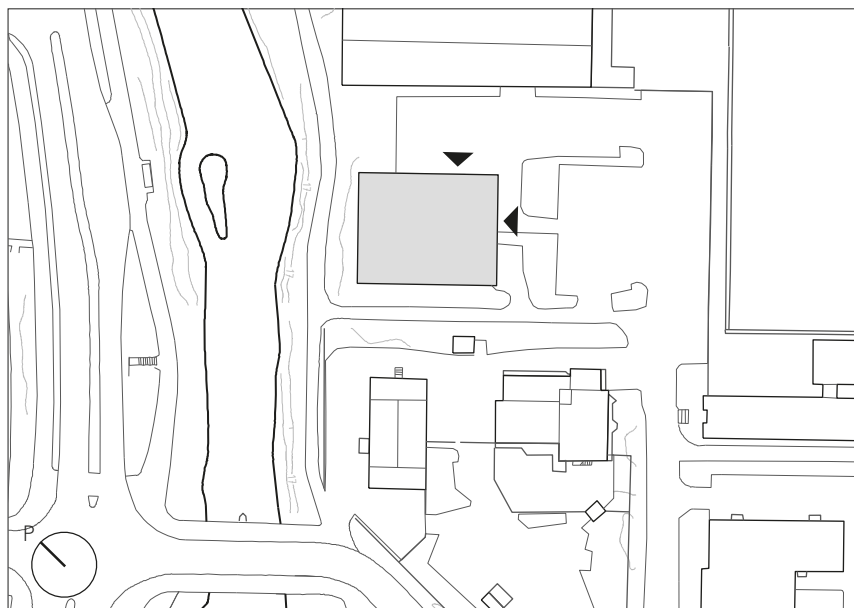
Luonnehdinta ja säilyneisyys

Pumppaamo ja paloautohalli rakennettiin samaan aikaan kuin Monicolor-tehdas ja sijoittuu sen pohjoispuolelle, joen varrelle. Pienessä yksikerroksisessa rakennuksessa on teräsbetonirakenteinen pilari-palkkirunko ja muuratut Kahi-tiili seinät. Loiva harjakatto ja räystään yläpuolelle nousevat seinät antavat tasakattoisen ilmeen. Lounaispuolella on neljä ovea vierekkäin, joista yksi on leveä ja korkea autotallin ovi. Luoteispäädyssä ja joen puoleisella sivuilla on ikkunoita. Suorakaiteenmuotoinen rakennus on jaettu kolmeen vierekkäiseen tilaan, jossa on öljyntorjuntakalusto, suurjännitekeskus sekä pumppaamo. Pumppaamon alapuolella on maanalainen vesiallas, joka on yhdistetty kanavalla jokeen. Rakennus edustaa aikakauden tavanomaista hyötyarkkitehtuuria ja on osa 1970–1980-luvun tehdaskokonaisuutta. Ulkohahmo ja julkisivumateriaalit ovat hyvin säilyneet.

Julkisivumateriaalit (ap=alkuperäinen)

Sokkeli	Julkisivut	Katto	Ovet	Ikkunat
betoni (ap)	Kahi-tiili (ap)	bitumihuopa	harmaa teräsovi, alumiini nosto-ovi	ruskeat puuikkunat (ap)

T8 SOMISTAMO

Perustiedot

Osoite: Kuninkaalantie 4, 01300 Vantaa
Kiinteistötunnus: 92-64-104-5
Rakennusnumero: 22
VTJ-PRT rakennustunnus: 1003539506
Valmistusvuosi: 1975
Rakennuttaja: Oy Schildt & Hallberg Ab
Suunnittelija: arkkite. Woldemar Baekman ja
Jaakko Aartelo

Laajuustietoja

Kerrosala: 750 m²
Tilavuus: 2 970 m³
Kerrosluku: 1

Käyttöhistoria

1975–1990 henkilöstöravintola
1990– mainososaston somistamo

Arvoluokitus

Suojelumerkintä asemakaavassa: ei ole
Vantaan kaupungin museon kulttuuriympäristö-
tietokannan luokitus: R2

Inventointiin perustuva luokitus: R2
(H-E-A-kaupunkikuvallinen arvo)

Luonnehdinta ja säilyneisyys

Somistamo on pohjamuodoltaan kuutiomainen matala rakennus Helsinggårdin vieressä. Rakennuksessa on matala betonisokkeli ja tasainen leveäräystäinen katto. Kantavana rakenteena on kuuden metrin jaolla sijoitetut teräspilarit sekä niiden varassa olevat ristikkopalkit. Julkisivusommitelma noudattaa tiukkaa moduulimitoitusta. Kapea ikkunauha kiertää seinien yläosassa. Koillispuoleinen seinä on kokonaan lasia ja muut julkisivut ovat pääosin muurattuja Leca-harkkoseiniä. Pinta on myöhemmin paikoittain tasoitettu ja osa ovista on uusittu. Alun perin henkilöstöruokalaksi suunniteltu rakennus muutettiin 1990-luvulla somistamoksi. Sisätiloissa tehtiin väliseinämuutoksia ja keittiö aputiloineen purettiin. Rakennus edustaa aikakauden viimeisteltyä minimalistista arkkitehtuuria ja on osa 1970–1980-luvun laajentumisvaihetta. Perushahmo ja julkisivut ovat hyvin säilyneet, mutta käyttötarkoitus ja sisätilat on muutettu.

Julkisivumateriaalit (ap=alkuperäinen)

Sokkeli	Julkisivut	Katto	Ovet	Ikkunat
betoni (ap)	Leca-harkko (ap), sileä rappaus, lasi (ap)	huopa, pelti- räystä (ap)	teräs lasiovi (ap), harmaa laakaovi	kiinteät teräsi- kunat (ap)

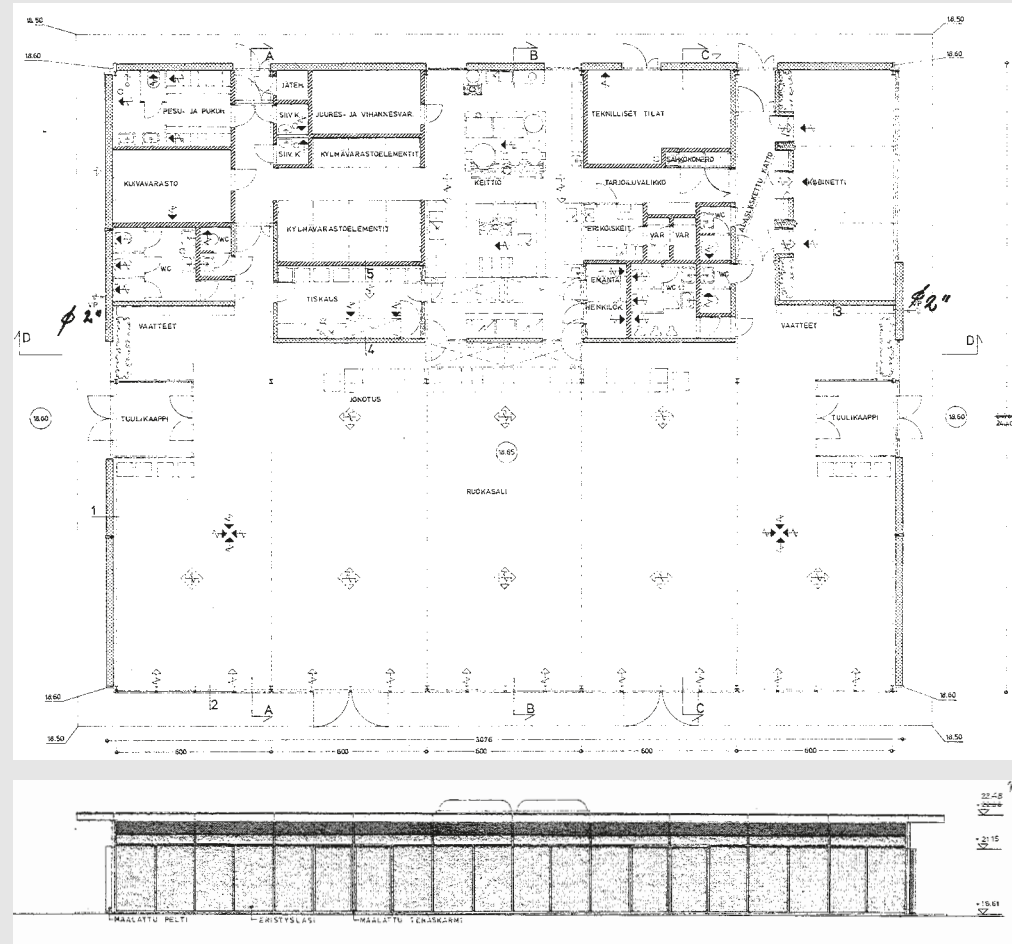
Henkilöstöravintola 1975

Arkkitehtien Woldemar Baeckmanin ja Jaakko Aartelon alkuperäinen suunnitelma

Yksikerroksisen rakennuksen pinta-alasta noin puolet on avonaista ruokailutilaa. Ruokasaliin johtaa kaksi sisäänkäyntiä symmetrisesti sijoitettuna luoteis- ja kaakkoispuolella. Ulko-ovet ovat leveät umpinaiset pariovet ja molempien yhteydessä on tilavat tuulikaapit. Salin vapaa korkeus on 2,5 metriä ja pitkäsivu on kokonaan lasia. Ruuan jakelulinjasto on sijoitettu keskelle ja keittiö aputiloineen on keskitetty rakennuksen lounaispuolelle, jossa on myös erillinen kabinetti omalla sisäänkäynnillä. Rakennuksen keskiosa on valaistu kattoikkunoilla ja väliseinät on muurattu Kahi-tiilestä. Sekundääriset ulko-ovet ovat vasikallisia ovia. Kabinetti on jaettavissa kolmeen osaan taiteseinillä ja isot maisemaikkunat avautuvat jokimaisemaan.

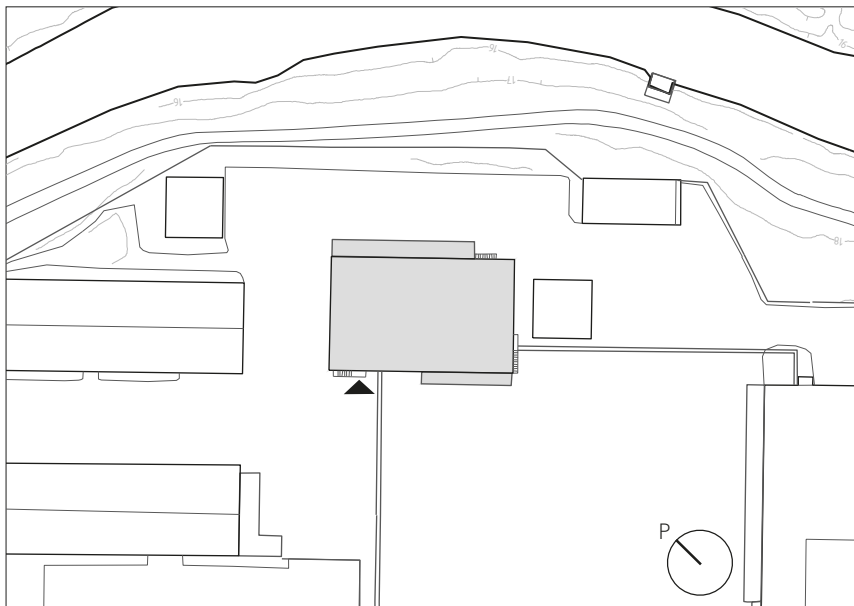

Henkilöstöravintola vuonna 1975. Tikkurila Oyj.

Pohjapiirustus 1. kerros ja julkisivu koilliseen, VKRakvv.

T9 FINNRESIN-TEHDAS

Perustiedot

Osoite: Kuninkaalantie 4, 01300 Vantaa
 Kiinteistötunnus: 92-64-104-5
 Rakennusnumero: 17
 VTJ-PRT rakennustunnus: 1003539462 ja
 varasto 1003539539
 Valmistumisvuosi: 1981 ja varasto 1987
 Rakennuttaja: Tikkurilan väritehtaat Oy –
 Dickursby färgfabriker Ab
 Suunnittelija: Ark.tsto Osmo Solansuu

Laajuustietoja

Kerrosala: 2 300 m²
 Tilavuus: 12 500 m³
 Kerrosluku: 3 + kellar

Käyttöhistoria

Alkuperäinen: tuotantorakennus, polymeeri-
 tehdas
 Nykyinen: varasto

Arvaluokitus

Suojelumerkintä asemakaavassa: ei ole
 Vantaan kaupungin museon kulttuuriympäristö-
 tietokannan luokitus: K

Inventointiin perustuva luokitus: V
 (kaupunkikuvallinen arvo)

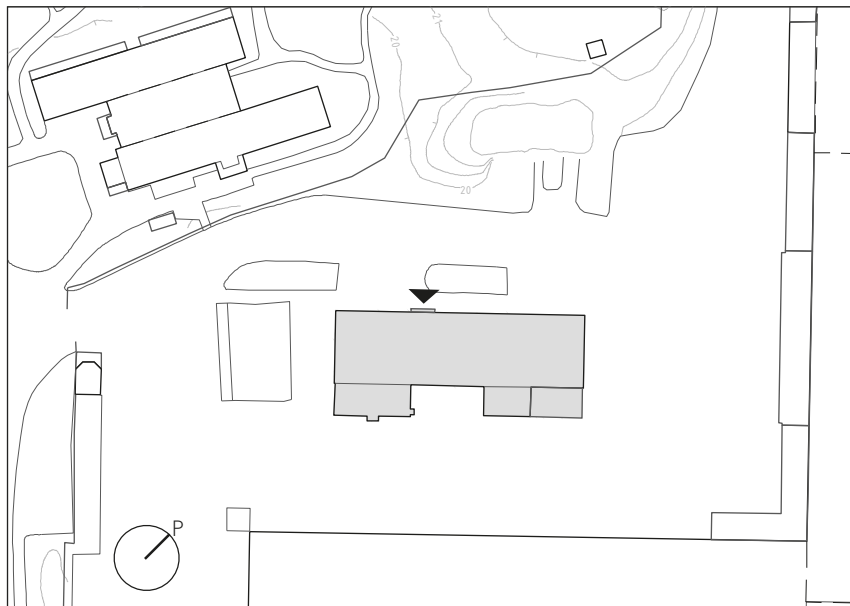
Luonnehdinta ja säilyneisyys

Tehdas sijaitsee Monicolor-tehtaan luoteispuolella Tehdasaukion varrella. Se on pohjamuodoltaan suorakaiteen muotoinen tuotantorakennus, jossa on korkeampi keskiosa. Katto on loiva harjakatto mutta räystään yläpuolelle nousevat päätyseinät antavat rakennukselle tasakattoisen ilmeen. Kantavana rakenteena on betoninen pilari- palkkijärjestelmä, joka mahdollistaa sekä kaksikerroksista avaraa tuotantotilaa että matalampaa toimistotilaa. Tehdas on kytketty punaisella putkisillalla Monicolor-tehtaaseen sekä liuotinasemaan. Alun perin vaaleat Siporex ulkoseinät on pääosin verhoiltu vaakasuuntaisilla peltikaseteilla. Säännöllisin välein toistuvia pystysaumoja, räystäitä sekä umpinaisia päätyjä on korostettu tummella värillä. Koillis- ja lounaispuolella on nauhamaiset ikkunarivit sekä lastauslaiturit. Alkydisideaineen valmistus on lopetettu ja rakennus toimii nykyisin varastona. Tehdas edustaa aikakauden tavanomaista teollisuusarkkitehtuuria ja on osa 1970–1980-luvun tehdaskokonaisuutta. Perushahmo on hyvin säilynyt mutta julkisivumateriaalit ja -värit sekä käyttötarkoitukset ovat muuttuneet.

Julkisivumateriaalit (ap=alkuperäinen)

Sokkeli	Julkisivut	Katto	Ovet	Ikkunat
betoni (ap)	sininen peltikasetti, valkoinen Siporex (ap)	huopa	ikkunalliset peltiovet	kiinteät vaaleanharmaat alumiini-ikkunat, siniset markiisit (ap)

T10 KORJAAMO

Perustiedot

Osoite: Kuninkaalantie 4, 01300 Vantaa
Kiinteistötunnus: 92-64-104-5
Rakennusnumero: 16
VTJ-PRT rakennustunnus: 1003539451
Valmistumisvuosi: 1981
Rakennuttaja: Tikkurilan väritehtaat Oy –
Dickursby färgfabriker Ab
Suunnittelija: arkkit. Osmo Solansuu

Laajuustietoja

Kerrosala: 1 577 m²
Tilavuus: 6 540 m³
Kerrosluku: 2

Käyttöhistoria

1981– tuotantolaitteiden korjaamo, varaosa-
varasto

Arvoluokitus

Suojelumerkintä asemakaavassa: ei ole

Vantaan kaupunginmuseon kulttuuriympäristö-
tietokannan luokitus: K

Inventointiin perustuva luokitus: V

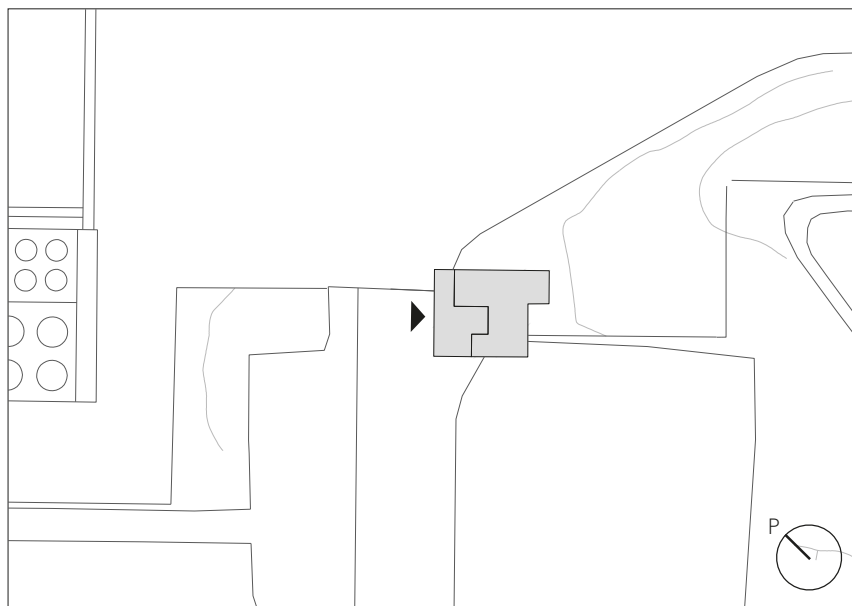
Luonnehdinta ja säilyneisyys

Korjaamo sijaitsee Monicolor-tehtaan lounaispuolella ja sisältää myös varaston sekä toimisto- ja sosiaalitiloja. Kaksikerroksisen, suorakaiteen muotoisen massan kaakkoispuolella on pulpettikattoiset varastot ja katolla on iv-konehuone. Kahitiili-seinällä korostettu pääsisäänkäynti sijaitsee luoteispuolella. Ulkoseinät nousevat räystäään yläpuolelle antaen tasakattoisen vaikutelman. Alun perin vaaleat Siporex seinät on päällystetty vihreillä peltikaseteilla. Kantavana rakenteena on teräsbetoninen pilari-palkkijärjestelmä, joka mahdollistaa sekä korkeampaa hallitilaa että matalampaa toimisto- ja verstastilaa. Moduulimitoitus toistuu julkisivuissa, jossa pystysuuntaiset saumat on korostettu vaaleammalla peltiosalla. Kaakkois- ja luoteispuolella on nauhamaiset ikkunat ja päädyt ovat umpinaiset. Korjaamo edustaa aikakauden tavanomaista hyötyarkkitehtuuria ja on osa 1970–1980-luvun tehdaskokonaisuutta. Rakennuksen perushahmo ja käyttö ovat hyvin säilyneet, mutta julkisivumateriaali ja -väri on muuttunut.

Julkisivumateriaalit (ap=alkuperäinen)

Sokkeli	Julkisivut	Katto	Ovet	Ikkunat
betoni (ap)	vihreä peltikasetti	huopa	teräslasiovi, sileäpintaist laakaovet	tumma puuikkuna (ap)

T11 MONICOLOR PORTTIRAKENNUS

Perustiedot

Osoite: Kuninkaalantie 4, 01300 Vantaa
Kiinteistötunnus: 92-64-104-5
Rakennusnumero: 20
VTJ-PRT rakennustunnus: 1003539495
Valmistumisvuosi: 1974
Rakennuttaja: Oy Schildt & Hallberg Ab
Suunnittelija: arkk. Osmo Solansuu

Tärkeimmät muutosvaiheet

1982: laajennus, arktsto Osmo Solansuu

Laajuustietoja

Kerrosala: 66 m²
Tilavuus: 140 m³
Kerrosluvu: 1

Käyttöhistoria

1974– hälytys- ja vartiointirakennus

Arvoluokitus

Suojelumerkintä asemakaavassa: ei ole

Vantaan kaupungin museon kulttuuriympäristö-
tietokannan luokitus: K

Inventointiin perustuva luokitus: V
(ympäristöarvo)

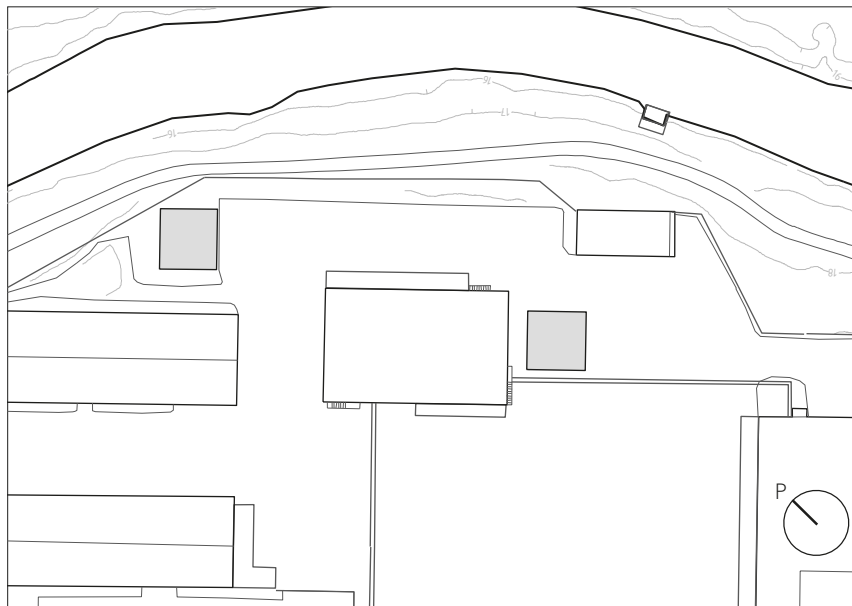
Luonnehdinta ja säilyneisyys

Porttirakennus, jossa on vartijanhuoneen lisäksi pukuhuone, odotushuone ja varasto sijaitsee Monicolor-tehtaan lounaispuolella aidatun alueen pääsisäänkäynnin yhteydessä. Pieni, kioskimainen rakennus liittyy kiinteästi teräsaitaan. Pilareilla kannatettu tasakatto ulottuu rakennuksen etupuolelle antaen suojaa sisäänkäynnille sekä palveluluukulle. Julkisivut on pääasiassa verhoiltu vaaleansinisellä puupaneelilla, joka on jaettu valkoisilla listoilla kenttiin. Alun perin L-muotoista rakennusta laajennettiin 1980-luvulla kahteen suuntaan. Samassa yhteydessä uusittiin myös julkisivujen alkuperäinen ruskea väritys sekä ovi. Porttirakennus edustaa aikakauden tavanomaista hyötyarkkitehtuuria ja on osa 1970–1980-luvun tehdaskokonaisuutta. Perushahmoa ja julkisivuja on muutettu, mutta käyttötarkoitus on pysynyt samana.

Julkisivumateriaalit (ap=alkuperäinen)

Sokkeli	Julkisivut	Katto	Ovet	Ikkunat
betoni (ap)	vaaleansininen puupaneeli	huopa, ruskeat peltiräystäät (ap)	ikkunallinen vaalean- sininen puuovi	valkoiset puuikkunat

T12 FINNRESIN TEHTAAN SÄILIÖT

Perustiedot

Osoite: Kuninkaalantie 4, 01300 Vantaa
Kiinteistötunnus: 92-64-104-5
Rakennusnumero: 27
VTJ-PRT rakennustunnus: 1003539506/
1003539539
Valmistumisvuosi: 1983
Rakennuttaja: Tikkurila Oy
Suunnittelija: arkkitehti Osmo Solansuu

Laajuustietoja

Kerrosala: 89 m²
Tilavuus: 230 m³
Kerrosluku: 1

Käyttöhistoria

Alkuperäinen: teollisuusvarasto
Nykyinen: pois käytöstä

Arvoluokitus

Suojelumerkintä asemakaavassa: ei ole

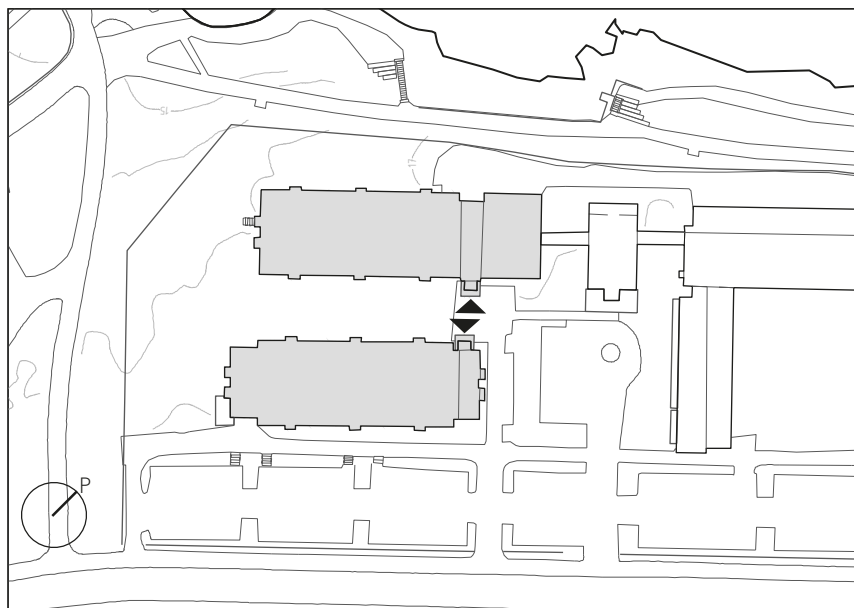
Vantaan kaupungin museon kulttuuriympäristö-
tietokannan luokitus: K

Inventointiin perustuva luokitus: V

Luonnehdinta ja säilyneisyys

Finnresin-tehtaan läheisyydessä on kaksi säiliörakennelmaa. Ensimmäisessä on betonikaukalon sisällä neljä alumiinista pystysuuntaista säiliötä, joiden halkaisija ja korkeus on noin neljä metriä. Toisessa on betonialtaan sisällä kolme vaakasuuntaista sylinterinmuotoista säiliötä, joiden halkaisija on noin 2,7 metriä ja pituus noin 10,8 metriä. Säiliöt eivät ole enää käytössä.

T13, T14 TUTKIMUSKESKUS I JA II

Perustiedot

Osoite: Kuninkaalantie 3, 01300 Vantaa
Kiinteistötunnus: 92-64-107-2
Rakennusnumero: 2 ja 3
VTJ-PRT rakennustunnus: 100353972W ja 100353973X
Valmistumisvuosi: 1985 ja 1988
Rakennuttaja: Tikkurilan väritehtaat Oy – Dickurby färgfabriker Ab
Suunnittelija: arkkitehtit. Kaarina Löfström (Yhteissuunnittelu Oy)

Laajuustietoja

Kerrosala: 3 450 m², 2 746 m²
Tilavuus: 13 800 m³, 11 600 m³
Kerrosluk: 2 ja 1/2

Käyttöhistoria

1985– tutkimuskeskus

Arvoluokitus

Suojelumerkintä asemakaavassa: ei ole
Vantaan kaupungin museon kulttuuriympäristötietokannan luokitus: R2
Inventointiin perustuva luokitus: R2 (H-E-A-HT-kaupunkikuvallinen ja ympäristöarvo)

Luonnehdinta ja säilyneisyys

Tutkimuskeskukset ovat kaksi suorakaiteen muotoista rakennusmassaa joen rannalla, Vernissatehdasta vastapäätä. Ne rakennettiin kahdessa vaiheessa ja vanhempi osa on myöhemmin kytketty yhdyskäytävällä vastaanottokeskukseen. Rakennukset ovat keskenään lähes identtiset ja niiden välissä on kapea piha, jossa pääsisäänkäynnit sijaitsevat. Kantavana rakenteena on paikalla valettu betoninen pilari-laattajärjestelmä ja julkisivut on tehty betonielementeistä. Vesikatto on loivasti kalteva bitumikermikatto. Vahvasti kolmiulotteinen julkisivusommitelma on jäsennelty rikkaasti värein ja pintamateriaalein. Tiilipintaiset hormit ja porrashuoneet muodostavat toistuvan vertikaalisen aiheen muuten hyvin vaaka-suuntaisessa julkisivussa. Nauhamaiset, ulkopuoliset aurinko- ja sadesuojat varustetut ikkunat kiertävät taloa. Materiaalit, värit ja mittakaava on sopeutettu vanhaan teollisuusympäristöön. Tutkimuskeskukset edustavat aikakauden korkeatasoista toimisto- ja työtila arkkitehtuuria ja on osa 1970–1980-luvun laajentumisvaihetta. Raidallisessa julkisivussa on postmodernistisia piirteitä. Tutkimuskeskusten perushahmo ja julkisivut ovat hyvin säilyneet ja käyttö on pysynyt ennallaan.

Julkisivumateriaalit (ap=alkuperäinen)

Sokkeli	Julkisivut	Katto	Ovet	Ikkunat
betoni (ap)	punatiili (ap), sininen klinkkeri (ap), valkoinen betoni (ap), vaaleanharmaa pelti (ap)	bitumihuopa	vaaleanharmaa alumiiniovi (ap)	valkoisia puuikkunoita (ap), porrashuoneiden kiinteä alumiini-ikkuna

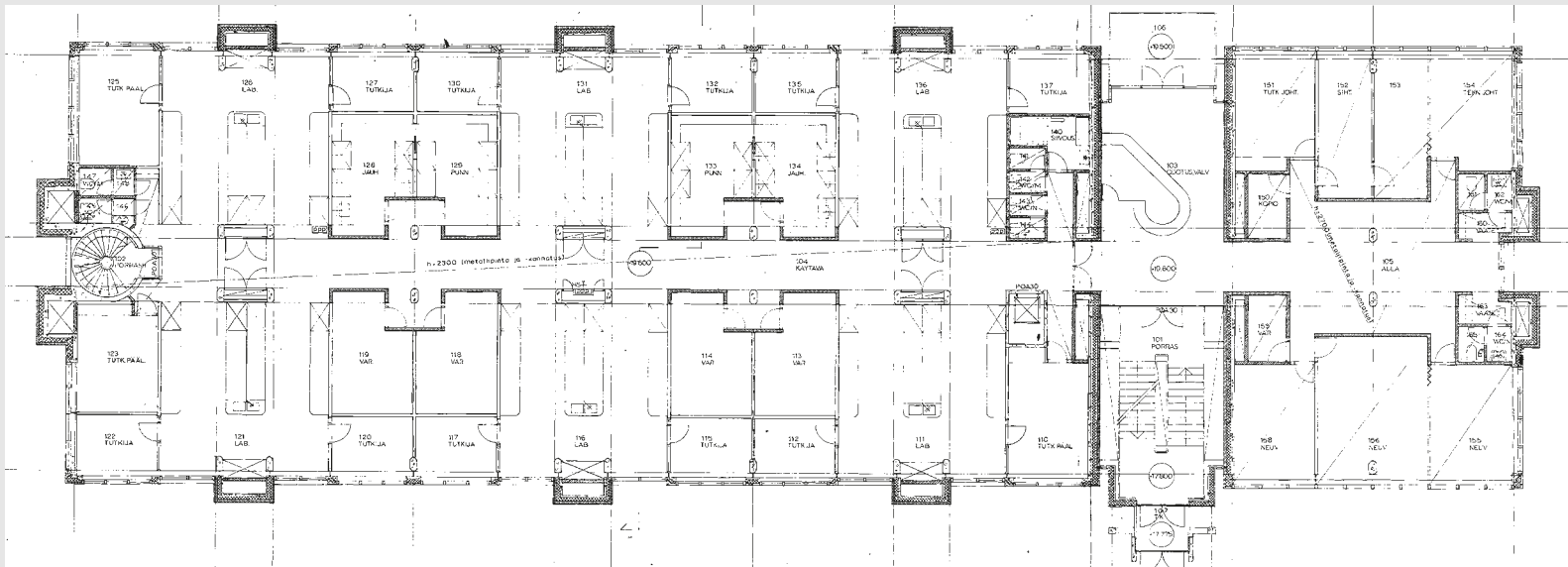

Tutkimuskeskuksen sisätilaa. M. Blunger 1986, MFA.

Tikkurila Oy:n tutkimuskeskus 1983

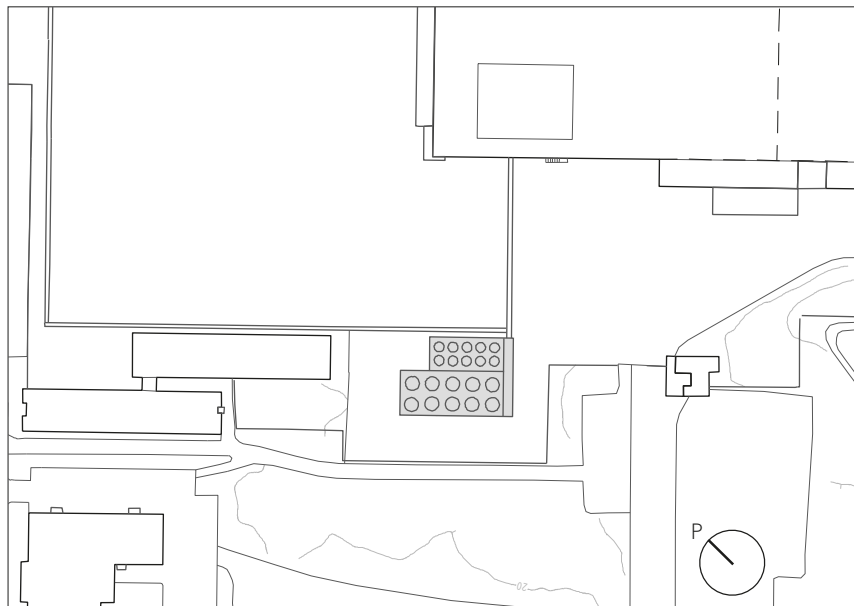
Arkkitehti Kaarina Löfströmin alkuperäinen suunnitelma

Tutkimuskeskuksen ensimmäisessä ja toisessa kerroksessa on laboratorio- ja työtiloja. Sama järjestelmällinen pohjaratkaisu toistuu molemmissa kerroksissa. Huonetilat on järjestetty koko rakennuksen pituisen keskikäytävän varrelle, jossa porrashuoneaula on poikkisuuntainen läpimenevä tila. Työtilojen toimivuus ja viihtyisyys sekä tekniset ratkaisut on huolellisesti suunniteltu. Osittain maanpäällisissä pohjakerroksessa on erikoistyyhuoneet kuten koemaalaamo ja konehallit sekä erilaisia apu- ja teknisiä tiloja.

Pohjapiirustus 1. krs, VKRakvv.

T15 LIUOTINASEMA

Perustiedot

Osoite: Kuninkaalantie 4, 01300 Vantaa
Kiinteistötunnus: 92-64-104-5
Rakennusnumero: 27
VTJ-PRT rakennustunnus: 100353954A
Valmistumisvuosi: 1988
Rakennuttaja: Tikkurila Oy
Suunnittelija: arkkite. Osmo Solansuu

Laajuustietoja

Kerrosala: 89 m²
Tilavuus: 230 m³
Kerrosluke: 1

Käyttöhistoria

1988– teollisuusvarasto

Arvaluokitus

Suojelumerkintä asemakaavassa: ei ole

Vantaan kaupungin museon kulttuuriympäristö-
tietokannan luokitus: -

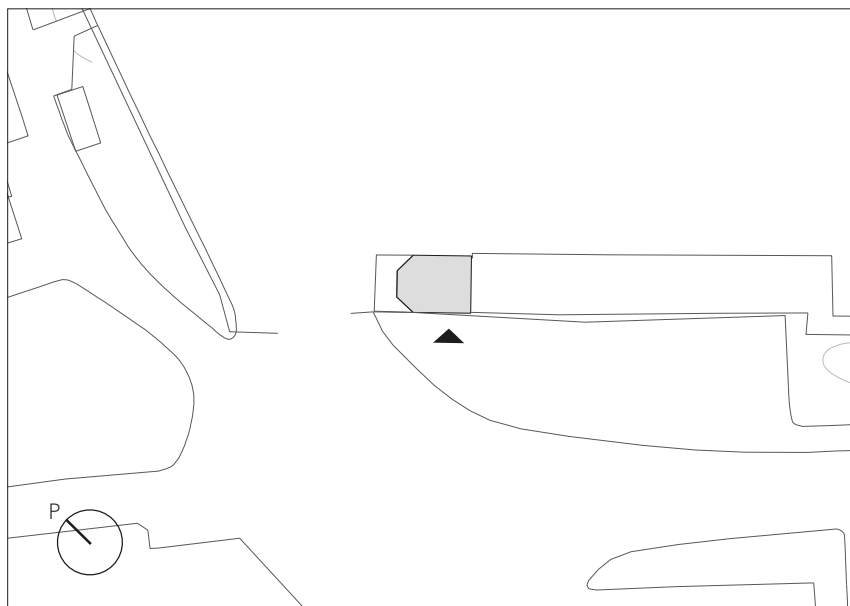
Inventointiin perustuva luokitus: V

Luonnehdinta ja säilyneisyys

Liuotinasema on pohjamuodoltaan noin 30 x 16 metrin säiliöryhmä Monicolor-tehtaan läheisyydessä. Se koostuu betonikaukalosta, jonka sisällä on harmaita lieriönmuotoisia säiliöitä. Liuotinasema on kytketty punaisella putkisillalla tehtaaseen ja sen vieressä on pieni pulpettikattoinen varasto, jossa on pumppuhuone sekä sähkökeskus.

T16 TEMACOLOR PORTTIRAKENNUS

Perustiedot

Osoite: Kuninkaantie 4, 01300 Vantaa
Kiinteistötunnus: 92-64-104-5
Rakennusnumero: 29
VTJ-PRT rakennustunnus: 100353956C
Valmistumisvuosi: 1988
Rakennuttaja: Tikkurila Oy
Suunnittelija: arkk. Osmo Solansuu

Laajuustietoja

Kerrosala: 39 m²
Tilavuus: 120 m³
Kerrosluke: 1

Käyttöhistoria

1988– porttirakennus

Arvoluokitus

Suojelumerkintä asemakaavassa: ei ole

Vantaan kaupungin museon kulttuuriympäristö-
tietokannan luokitus: K

Inventointiin perustuva luokitus: V

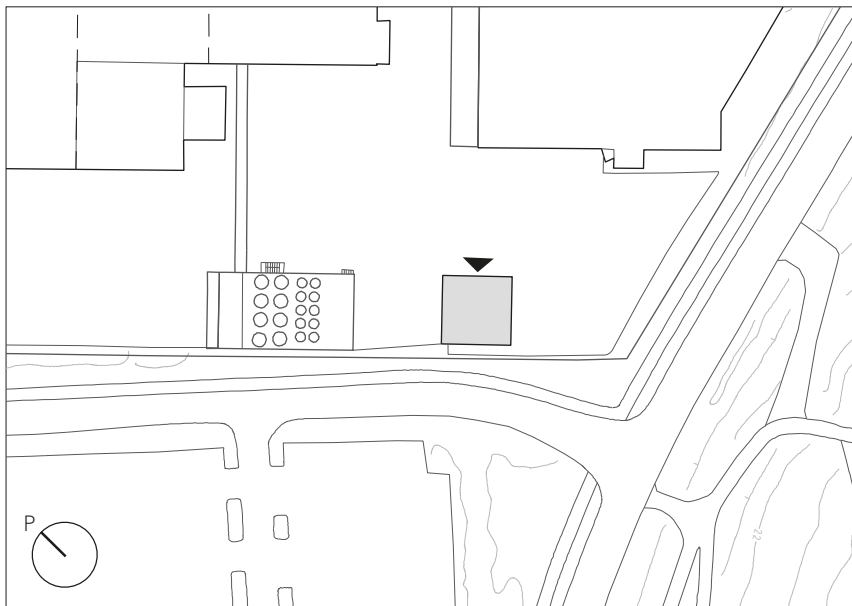
Luonnehdinta ja säilyneisyys

Temacolor-porttirakennus, jossa on vartijan huone, varasto sekä wc sijaitsee aidatun alueen eteläisen sisäänkäynnin kohdalla. Pieni, kioskimainen rakennus liittyy kiinteästi teräsaitaan. Pilareilla kannatettu tasakatto ulottuu rakennuksen etupuolelle antaen suojaa käyntiportille sekä palveluluukulle. Suorakaiteen muotoisella rakennuksella on yhdellä puolella viistetyt kulmat. Kantavana rakenteena on teräspilarit. Julkisivut on verhoiltu vaaleansinisellä puupaneelilla, joka on jaettu valkoisilla listoilla kenttiin. Porttirakennus edustaa aikakauden tavanomaista hyötyarkkitehtuuria ja on osa 1970–1980-luvun tehdaskokonaisuutta. Perushahmo ja julkisivut on muutettu mutta käyttötarkoitus on säilynyt alkuperäisenä.

Julkisivumateriaalit (ap=alkuperäinen)

Sokkeli	Julkisivut	Katto	Ovet	Ikkunat
betoni (ap)	vaaleansininen puupaneeli	huopa, ruskeat peltiräystäät (ap)	ikkunallinen vaalean- sininen puuovi	valkoiset puuikkunat

T17 VARASTO

Perustiedot

Osoite: Kuninkaalantie 4, 01300 Vantaa
Kiinteistötunnus: 92-64-104-5
Rakennusnumero: 28
VTJ-PRT rakennustunnus: 100353955B
Valmistusvuosi: 1988
Rakennuttaja: Tikkurila Oy
Suunnittelija: arkkite. Osmo Solansuu

Laajuustietoja

Kerrosala: 225 m²
Tilavuus: 1 030 m³
Kerroskoko: 1

Käyttöhistoria

1988– varasto

Arvaluokitus

Suojelumerkintä asemakaavassa: ei ole

Vantaan kaupungin museon kulttuuriympäristö-
tietokannan luokitus: K

Inventointiin perustuva luokitus: V

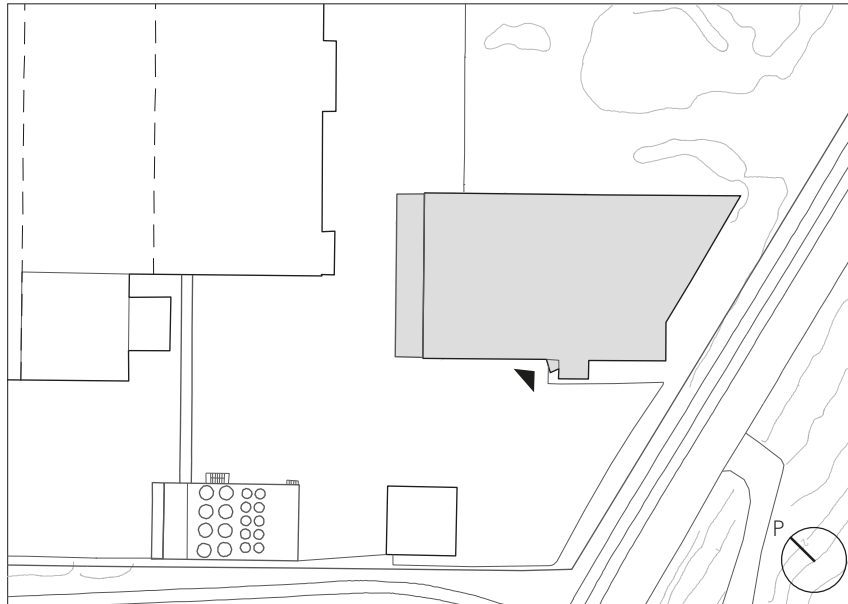
Luonnehdinta ja säilyneisyys

Varasto on lähes neliönmuotoinen rakennus Sävytyspastatehtaan vieressä. Rakennuksessa on loiva harjakatto ja kantava teräsrakenne. Ulkoseinät, ovet ja katto on verhoiltu teräspoimulevyllä. Varaston sisätila koostuu yhtenäisestä hallista, jonka vapaa korkeus on noin neljä metriä. Varasto edustaa aikakauden vaatimatonta hyötyarkkitehtuuria ja on osa 1970–1980-luvun tehdaskokonaisuutta. Perushahmo, käyttö ja julkisivut ovat hyvin säilyneet.

Julkisivumateriaalit (ap=alkuperäinen)

Sokkeli	Julkisivut	Katto	Ovet	Ikkunat
-	muovipinnoitettu teräspoimulevy (ap)	muovipinnoitettu teräspoimulevy (ap)	muovipinnoitettu teräspoimulevy (ap)	-

T18 SÄVYTYSASTATEHDAS

Perustiedot

Osoite: Heidehofintie 6, 01300 Vantaa
Kiinteistötunnus: 92-64-104-5
Rakennusnumero: 30
VTJ-PRT rakennustunnus: 100353957D
Valmistumisvuosi: 1997
Rakennuttaja: Tikkurila Oy
Suunnittelija: Ark.tsto Ilonen & Lautamo Ky

Laajuustietoja

Kerrosala: 2 738 m²
Tilavuus: 28 500 m³
Kerrosluke: 1-4

Käyttöhistoria

1997– tuotantolaitos

Arvoluokitus

Suojelumerkintä asemakaavassa: ei ole

Vantaan kaupunginmuseon kulttuuriympäristö-
tietokannan luokitus: K

Inventointiin perustuva luokitus: V
(kaupunkikuvallinen ja ympäristöarvo)

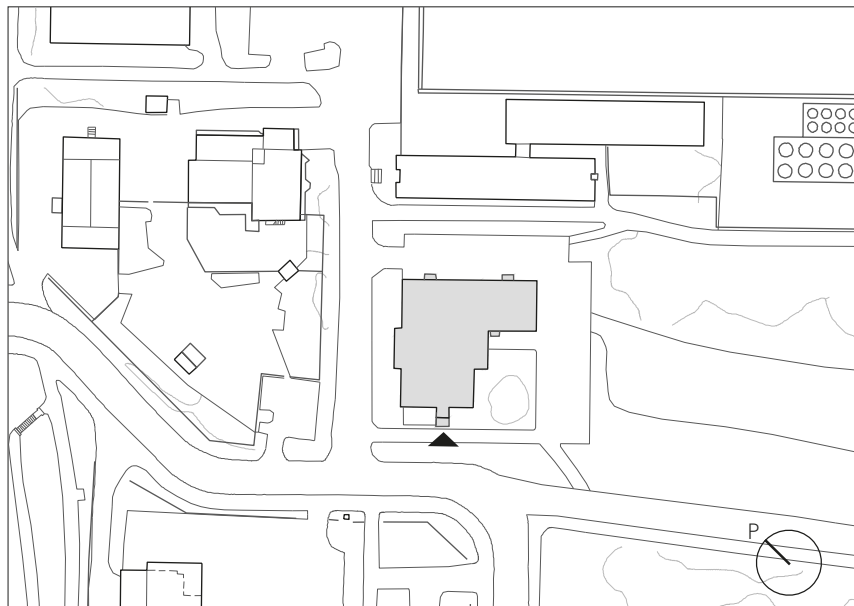
Luonnehdinta ja säilyneisyys

Sävytyspastatehdas sijaitsee näkyvällä paikalla Heidehofintien varrella. Se koostuu vaaleanpunaisesta umpinaisesta varastohallista sekä alumiinipintaisesta tuotanto- ja toimisto-osasta, jossa on vino ja teräväkulmainen julkisivu kadulle päin. Pääsisäänkäynti sijaitsee lasisessa välisosassa. Kantavana rakenteena on teräspilarit ja kattoristikot sekä betoniset ala- ja välipohjat. Katto on loivasti sisäänpäin kallistettu ja tuotanto-osassa on leveät ulkonevat räystäät. Julkisivusomittelussa on yhdistetty paljon erilaisia ikkunoita, värejä ja materiaallipintoja. Yleisilme on levoton. Rakennus on osa 1990–2000-luvun rakennuskantaa. Arkkitehtuurilla on yhtäläisyyksiä aikakauden kaupallisen arkkitehtuurin kanssa. Se poikkeaa selkeästi alueen muista rakennuksista, eikä muodosta luonnollista jatkumoa alueen historialle. Korostettu kaupunkikuvallinen asema ei ole linjassa toiminnan tai alueen sisäisen hierarkian kanssa. Perushahmo, käyttö ja julkisivut ovat hyvin säilyneet.

Julkisivumateriaalit (ap=alkuperäinen)

Sokkeli	Julkisivut	Katto	Ovet	Ikkunat
betoni (ap)	hopeanharmaa profiloitu alumiinipelti (ap), profiililaselementti (ap), peltikasetti (ap), polttoaalattu alumiinisäleikkö (ap)	pelti (ap)	hopeanharmat alumiiniovet (ap)	hopeanharmat alumiini-ikkunat (ap)

T19 KOULUTUSKESKUS PALETTI

Perustiedot

Osoite: Kuninkaalantie 4, 01300 Vantaa
Kiinteistötunnus: 92-64-104-5
Rakennusnumero: 31
VTJ-PRT rakennustunnus: 100353958E
Valmistumisvuosi: 2003
Rakennuttaja: Tikkurila Oy
Suunnittelija: Ark:sto Ilonen & Lautamo Ky

Laajuustietoja

Kerrosala: 751 m²
Tilavuus: 3 400 m³
Kerrosluku: 1-2

Käyttöhistoria

2003– koulutuskeskus

Arvoluokitus

Suojelumerkintä asemakaavassa: ei ole

Vantaan kaupungin museon kulttuuriympäristö-
tietokannan luokitus: K

Inventointiin perustuva luokitus: V
(ympäristöarvo)

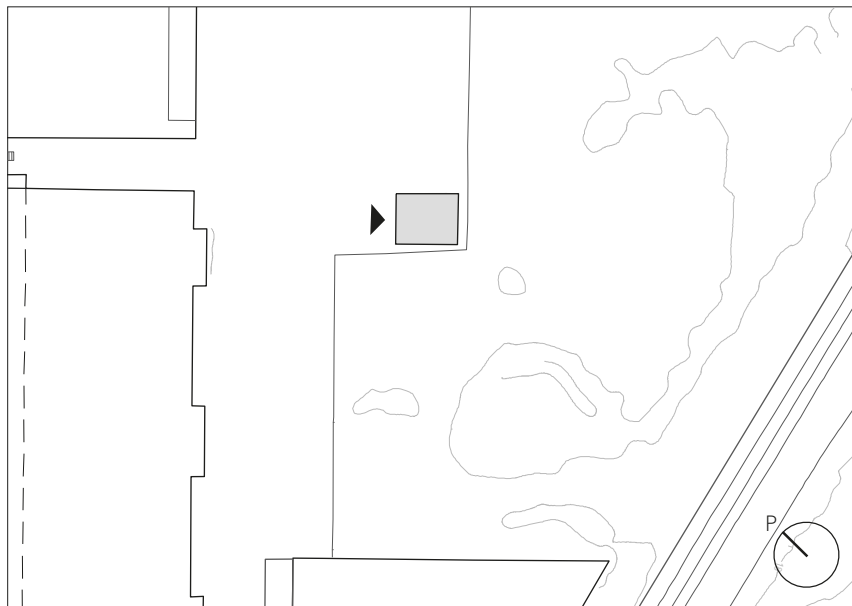
Luonnehdinta ja säilyneisyys

Koulutuskeskus sijaitsee puusepänverstaan lounaispuolella. Pieni pääasiassa yksikerroksinen rakennus on karkeasti jaettu kolmeen osaan, joissa sijaitsevat sisäentuloaula ja taukotiila, auditorio ja työtilat sekä koulutustilat. Jokainen osa on käsitelty omalla tavalla heijastaen sisäistä toimintaa. Julkisivusommittelussa on yhdistetty paljon erilaisia ikkunoita, värejä ja materiaalityyppejä. Yleisilme on levoton. Pääsisäänkäyntiä on korostettu ulostyöntyvällä tuulikaapilla ja pylväiden kannattamalla katoksella. Rakennuksessa on kantava teräsrunko ja kattoristikot. Katto on loivasti kalteva. Rakennus on osa 1990-2000-luvun rakennuskantaa. Arkkitehtuurilla on yhtäläisyyksiä aikakauden kaupallisen arkkitehtuurin kanssa. Se poikkeaa selkeästi alueen muista rakennuksista, eikä muodosta luonnollista jatkumoa alueen historialle. Perushahmo, käyttö ja julkisivut ovat hyvin säilyneet.

Julkisivumateriaalit (ap=alkuperäinen)

Sokkeli	Julkisivut	Katto	Ovet	Ikkunat
betoni (ap)	profiiloitu teräspelti (ap), vanerilevy (ap), maalattu betoni (ap), rapattu pinta (ap)	teräspelti (ap)	alumiinilasiovi (ap)	alumiini-ikkunat (ap)

T20 VARASTO

Perustiedot

Osoite: Kuninkaalantie 4, 01300 Vantaa
Kiinteistötunnus: 92-64-104-5
Rakennusnumero: -
VTJ-PRT rakennustunnus: 10035656414
Valmistumisvuosi: 2016
Rakennuttaja: Tikkurila Oyj
Suunnittelija: Weckman Steel Oy -valmis-
rakennus

Laajuustietoja

Kerrosala: 153 m²
Tilavuus: 910 m³
Kerrosluku: 1

Käyttöhistoria

2016– varasto

Arvoluokitus

Suojelumerkintä asemakaavassa: ei ole

Vantaan kaupungin museon kulttuuriympäristö-
tietokannan luokitus: K

Inventointiin perustuva luokitus: V

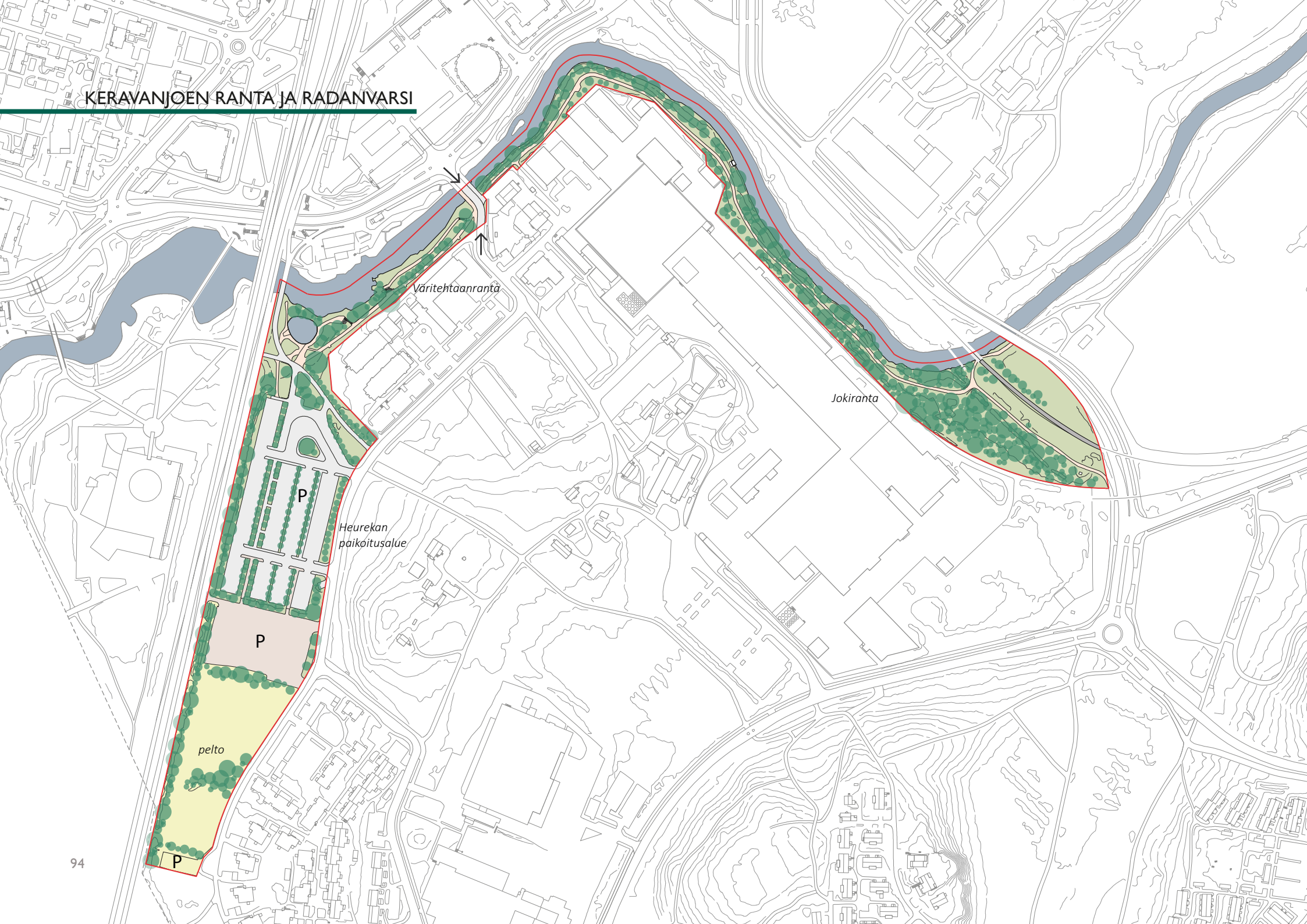
Luonnehdinta ja säilyneisyys

Varasto on suorakaiteen muotoinen rakennus sävytyspastatehtaan koillispuolella. Kantavana rakenteena on teräskehä. Ulkoseinät, liukuovi ja loiva harjakatto on verhoiltu profiilipellillä. Sisätila koostuu noin 5–6 metriä korkeasta hallitilasta. Varastoitava materiaali voi aiheuttaa pölyräjähdysten, joten mahdollisia toisessa päädyssä on paineenpurkausseinä. Varasto edustaa aikakauden tyypillistä vaatimatonta hyötyrakentamista ja on osa 1990–2000-luvun rakennuskantaa. Perushahmo, käyttötarkoitus ja julkisivut ovat hyvin säilyneet.

Julkisivumateriaalit (ap=alkuperäinen)

Sokkeli	Julkisivut	Katto	Ovet	Ikkunat
betoni (ap)	vaaleanharmaa profiilipelti (ap)	musta profiilipelti (ap)	vaaleanharmaa profiilipelti (ap)	-

KERAVANJOEN RANTA JA RADANYVARSI

JOKIRANTA

Kuninkaalantie 2a, Jokiranta 900
Kiinteistötunnus: 92-64-9903-10
Pinta-ala: 24577 m²

Jokiranta seuraa Keravanjoen mutkia, jotka on nimetty Alakoukuksi ja Yläkoukuksi. Aidatun tehdasalueen ja joen välissä kulkee sorapintainen, puiden reunustama polku. Se haarautuu rautatiesillan alikulun kohdalla. Helsinggårdin sillalle kääntyvä polku on valaistu ja sen varrella on penkkejä. Niiden viereen on pystytetty puupaaluja, joiden värit toistavat tehdasrakennusten julkisivujen värejä. Lehdettömänä aikana polulta avautuu näkymät Jokiniemeen, tehdasalueelle ja Tikkurilan keskustaan. Tehtaan varistorakennusten päädyt värikkäine seinämaalauksineen luovat kaupunkimaista tilaa ranta-alueelle, jossa on vähän rakennettuja elementtejä. Ensimmäisen seinämaalauksen (Lintu) teki Tikkurila Oy:n henkilökunta vuonna 2015. Seuraavana vuonna maalasi henkilökunta yhteistyössä Multicoloured dreams -katutaidekollektiivin kanssa toisen muraalin nimeltään Virta.⁸³

Jokirannan eteläosa on avointa nurmialuetta, jonka maisemaa rajaavat rautatie, tehdasalue ja Jokiniemenkatu sekä Santaradantie. Polun suuntaisesti kulkee oja, jonka reunat ovat pensoittuneet. Rautatieltä tehdasalueelle on haarautunut pistoraide, joka on otettu käyttöön vuonna 1975. Sitä on jäljellä enää tehdasalueella. Jokiranta polkuineen toimii ulkoilualueena ja kevyen liikenteen väylänä. Joen matala ranta-alue on vanhaa Kuninkaan kylän peltoa. Jokirantaan istutettiin puita näköesteeksi 1950- ja 1960-lukujen taitteessa. Monicolor- tehtaan viereiset puut on istutettu 1970-luvulla ja sen jälkeen. Joen rantatöyräät ovat luonnonmukaisessa asussaan.

VÄRITEHTAANRANTA

Kiinteistötunnus: 92-64-9903-9

Pinta-ala: 9657 m²

Väritehtaanranta sijaitsee Helsinggårdin sillan ja rautatiesillan välisellä alueella. Rautatiesillan vieressä on joen ylittävä kevyen liikenteen silta ja näköalatasanne, josta avautuvat näkymät joelle, Tikkurilankoskeen ja sen yhteyteen rakennettuun lampeen. Tikkurila Oyj:n pääkonttorin ja joen välissä kulkee valaistu, sorapintainen polku, jota rajaavat tehtaan alueen metalliaita ja joen rantatörmän puolella puut. Alas rantaan johtaa polulta kahdet portaat.

Rantaa on kunnostettu viime vuosina. Sen alueille on kylvetty erilaisia niittykasvien siemeniä, jokiympäristössä viihtyviä perennoja ja sipulikukkia. Tikkurilankosken vuonna 1913 valmistuneen kivipadon keskiosa purettiin vuonna 2019. Purettuja kiviä ja rannan luonnonkiviä on hyödynnetty puiston uusissa rakenteissa. Padon kohdalle on tehty näköalatasanne, josta avautuvat näkymät vanhan Väritehtaan alueelle. Joen törmällä kevyenliikenteenväylänä toimivan polun lisäksi on kivikkoisen rantaviivan viereen tulossa toinen polku.

Joen molemmat puolet muodostavat siltojen yhdistämän, rakennetun viheralueen, jonka keskeinen elementti on joki ja kalliopohjainen koski. Väritehtaanranta on vanhaa Kuninkaalan kylän peltoaluetta. Koskessa on sijainnut jo 1500-luvulla Kuninkaalan ja Tikkurilan kylien myllyt. Joen partaalle perustettu lakka- ja väritehdas hyödynsi kosken vesivoimaa, josta on muistona puretun padon jäänteet.

HEUREKAN PAIKOITUSALUE JA PELTO

Kuninkaalan tie 7, Taostie 3, Taostie 1

Kiinteistötunnus: 92-64-110-7

Pinta-ala: 35938 m²

Heurekan paikoitusalue ja sen eteläpuolella oleva pelto rajautuvat rautatien, Kuninkaalan tien ja Taostien väliin. Vuonna 1989 yleisölle avautuneen tiedekeskus Heurekan paikoitusalue rakennettiin radan eteläpuolelle. Sitä on laajennettu 1990-luvulla. Paikoitusalue on asfaltoitu ja valaistu. Betonilaatoilla kivettyjä jalankulkualueita reunustavat puu- ja pensasistutukset. Laajennusosa on sorapintainen. Kulku tiedekeskukseen on johdettu kävely- ja pyörätietä pitkin rautatiesillan alikulun kautta. Paikoitusalue jatkuu peltona. Osa pellostä on nurmipintaista ja osa on kynnetyä. Alue on ollut Kuninkaalan kylän peltoa, niittyä ja metsää.

PAIKOITUSALUE

Taostie 5

Kiinteistötunnus: 92-64-110-1

Pinta-ala: 515 m²

Aivan alueen eteläosassa sijaitsee kolmas paikoitusalue, joka on viereisen pienkerrostaloalueen asukkaiden käytössä. Lehtipuiden reunustaman, asfalttipintaisen alueen vieressä sijaitsee jätteenkierrätyspiste.

Piirros tehdasalueesta 1976. P.-E. Juslin. Tikkurila Oyj.

YHTEENVETO

Väritehtaan alue ja Kuninkaalan kylä

Väritehtaan merkitys on ollut suuri etenkin Tikkurilalle mutta myös koko Vantaan kaupungille. Sen teollinen perinne, ensin Tikkurilassa ja myöhemmin Kuninkaalassa, on jatkunut jo 160 vuotta. Teollisuuslaitokset synnyttävät ympärilleen kokonaisen kaupunginosan ja ovat siksi erityisen vahvoja identiteetti-arvoltaan. Niiden vaikutus lähialueisiin on huomattavasti suurempi ja monimutkaisempi kuin niiden fyysinen olemus. Nykyinen Vantaan hallinnollinen ja kaupallinen keskusta on kasvanut kiinni teollisuusalueeseen.

Kyläasutuksella on Kuninkaalassa yli kuusisataavuotinen perinne, vaikka asuinkäytössä olevia rakennuksia on enää yksi. Teollisuus on syntynyt maaseudun kulttuurimaisemaan ja tätä ajallista monikerroksellisuutta tulee vaalia Keravanjoen molemmin puolin.

Teollisuuden synnyn mahdollisti rautatie ja koski sekä siitä saatava vesivoima, jota hyödynsivät Tikkurilan ja Kuninkaalan kylien asukkaat jo keskiajalla. Joki koskineen on tärkeä osa paikan identiteettiä ja vanha kulkureitti. Se yhdistää kaksi toiminnallisesti ja historiallisesti erilaista aluetta. Rautatien merkitys on kasvanut entisestään. Se mahdollistaa nopean yhteyden Helsingin keskustaan ja Vantaan lentoasemalle.

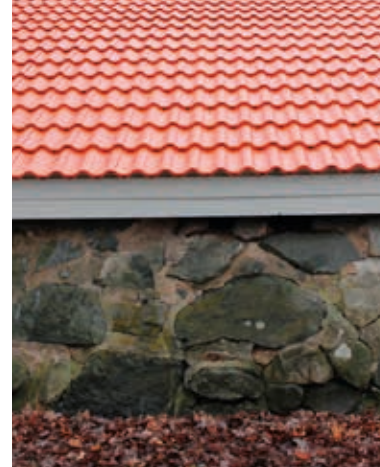
Kylä teollisuuden keskellä

Kylä rakennuksineen on pienipiirteinen ja hienovireinen vastapaino massiivisille teollisuusrakennuksille ja tiiviille kerrostaloalueille. Se muodostaa itsenäisen, maastosta hieman kohoavan viheralueen, jonne on keskittynyt yhdistystoimintaa ja

kaupunkilaisten vuokrattavissa olevaa juhlatilaa. Kylän tärkeimmät tiet: kyläraitti, Pelottomanpolku ja joenrantaan johtava polku, ovat edelleen käytössä. 1900-luvun alussa tehty tie Keravanjoen yli Kuninkaalan kylään palvelee nykyisin myös teollisuus-aluetta. Asfaltointi on muuttanut teiden ja polkujen luonnetta. Avointa maisemaa pelto- ja niittyalueineen on enää vähän.

Kylän rakenne on säilynyt lähes muuttumattomana 1700-luvulta lähtien. Pihapiirit ovat edelleen selkeästi hahmotettavissa omina kokonaisuuksinaan. Päärakennusten ja talousrakennusten hierarkia on säilynyt. Pihapiireissä on edelleen tyypillisiä maaseutuelinkeinojen talousrakennuksia. Ainoastaan navetat ovat tonteilta hävinneet lukuun ottamatta Oräddersin navettaa, joka on muutettu tehtaan ruokalaksi. Sen kohdalla teollisuusalue ja vanha kylämiljöö törmäivät toisiinsa. Peltoalueelle pystytetty koekenttä, jossa tutkitaan värien ja maalipintojen kestävyyttä, toimii puolestaan puskurina teollisuusmaiseman ja kylämaiseman välillä.

Rakennuskanta on 200 vuotta vanhaa ja nuorimmatkin kohta satavuotiaita. Asemakaavassa suojeltuja rakennuksia on kymmenen. Vantaan rakennusperinnölle erittäin merkittäviä ja merkittäviä kohteita on viisitoista. Kuninkaalan kylän merkitys on kasvanut, kun sen emäkylä Tikkurila on hävinnyt ensin teollisuuden ja sen jälkeen kaupungistumisen tieltä. Jotta maalaismaiseman erityisyys säilyy, avoimen maisematilan reunoihin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Kylään kiinteästi liittyneen Keravanjoen rannan luonne on muuttunut. Siitä on tullut tärkeä viheralue ja ulkoilureitti.

Tehdasalueen vuosirenkkaat

Sodan jälkeistä 1940-luvun teollisuusrakentamista oli Vantaalla vähän, mutta se lisääntyi 1950- ja 1960-luvuilla. Tältä ajalta on säilynyt runsaasti rakennuksia, joista arkkitehti Kurt Simbergin suunnittelema Huber Oy:n kaarihalli Veromiehessä (1964) sekä arkkitehti Matti Finellin Teräsköysi Oy:n punatiilinen tehdas Hämevaarassa (1964) kuuluvat parhaimmistoon. Samoihin aikoihin laajennettiin Värитеhtaan aluetta joen eteläpuolelle. Ensimmäiset rakennukset olivat raaka-ainevarannoja, joista yksi on säilynyt ja on edelleen käytössä. Messuhalliksi kutsuttu varasto on arkkitehtonisesti ja rakenteellisesti vaatimaton, mutta se edustaa tärkeää vaihetta tehtaan historiassa.

Ab Schildt & Hallberg Oy käytti nimekkäitä arkkitehteja tehdasalueen jatkosuunnittelussa. Kurt Simbergin piirtämät asuintalot on purettu ja osa historiasta menetetty. Arkkitehti Woldemar Baeckmanin kolme muuta rakennusta, joista entinen pääkonttori on tärkein, ovat säilyneet. Rakennukset muodostavat sekä toiminnallisesti että tyylillisesti kirjavan kokonaisuuden, eivätkä edusta arkkitehdin parasta tuotantoa. Niissä on kuitenkin kulttuurihistoriallisia arvoja ja ne ovat tärkeä osa teollisuusaluetta. Yritysten 1960-luvun pääkonttorirakennukset ovat myös harvinaisia Vantaalla, jossa Tikkurilan Oy:n lisäksi on säilynyt vain Fazer Oy:n ja Sarlin Oy:n pääkonttorit.

Baeckmanin jälkeen yrityksen luottoarkkitehdiksi nousi Osmo Solansuu, joka suunnitteli kaikki tuotantorakennukset 1970- ja 1980-luvuilla. Tällä aikakaudella yritys kasvoi voimakkaasti ja teollisuus laajeni huomattavasti. Hänen kädenjälkensä on tästä syystä merkittävä alueella, vaikka rakennukset edustavat tavanomaista hyötyarkkitehtuuria. Uusi Monicolor-tehdas oli valmistuttuaan maailman pisimmälle automatisoitu maalitehdas, mutta sen ulkohahmo ei viestittänyt uutta ajattelutapaa. Teknisen kehityksen varjossa on ehkä ymmärrettävää, että tuotantorakennusten suunnittelussa panostettiin enemmän itse prosessiin ja vähemmän ulospäin näkyvään arkkitehtuuriin. Toisaalta on hyviä esimerkkejä Vantaalta sekä muualta Suomesta, jossa ajateltiin toisin. Arkkitehti Erkki Kairamon suunnittelema Ahlströmin Oy:n paperitehtaan lisäaineiden käsittelylaitos (Varkaus 1975–1977) on näytävä esimerkki ajan teollisuusarkkitehtuurista. Aikakauden parasta teollisuusrakentamista edustavat Vantaalla muun muassa arkkitehti Matti K. Mäkisen suunnittelema Valion Juustola (1974) sekä Einari Teräsvirran suunnittelema Valion hapatetehtas Kuninkaalassa (1981–1987).

Tikkurila Oy:n ja tehtaan identiteettiä ja näkyvyyttä pyrittiin nostamaan vuonna 1982 järjestetyllä tehtaan värituskilpailulla ja vuonna 1983 uusien tutkimus- ja labora-

toriorakennusten kutsukilpailulla. Suuren suosion saanut värityskilpailu keräsi yli sata ehdotusta. Tutkimuskeskus oli Tikkurila Oy:lle merkittävä panostus alueen arkkitehtuuriin, ja projektia pidettiin ajan ammattipiireissä onnistuneena. Arkkitehti Kaarina Löfströmin suunnittelemat rakennukset muodostavat edelleen ehjän kokonaisuuden alueen pohjoisosassa.

Väritehtaan aluetta on vielä 1970- ja 1980-lukujen voimakkaan kasvuvaiheen jälkeen täydennetty muutamalla rakennuksella. Tähän joukkoon kuuluvat Arkkitehtuuritoimisto Ilonen & Lautamo Ky:n suunnittelemat säilytyspastatehdas, koulutuskeskus, keittiö- ja toimistorakennus sekä pääkonttorin laajennus ja vastaanotto. Rakennukset muodostavat alueelle oman ajallisen kerrostuman, joka poikkeaa muodoltaan, väriltään ja materiaaaliltaan muista rakennuksista. Värikkäällä arkkitehtuurilla on yhtäläisyyksiä kaupallisen arkkitehtuurin kanssa, eikä muodosta luonnollista jatkumoa Väritehtaan historialle. Rakennusten kaupunkikuvalliseen asemaan liittyy ongelmia. Säilytyspastatehtaan teräväkulmainen vinopääty toimii alueen julkisivuna Heidehofintien suuntaan. Tämä korostettu asema ei ole linjassa toiminnan tai sisäisen hierarkian kanssa. Vastaanottorakennus on yhdistävä osa

pääkonttorin ja tutkimuskeskusten välillä. Se estää tärkeänä pidettyä näköyhteyttä Kuninkaan mäeltä jokimaisemaan ja on myös heikentänyt sekä pääkonttorin että tutkimuskeskusten alkuperäisiä arvoja.

Tehdasalueen rakennuksia ei ole suojeltu asemakaavassa. Pääkonttori, tutkimuskeskukset, entinen henkilöstöravintola ja muuntamo on todettu kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi Vantaan kaupungin museon kulttuuriympäristö tietokannassa (Kirsti). Tämän selvityksen tuloksena on myös Woldemar Baekmanin suunnittelema entinen huoltorakennus nostettu tähän kategoriaan.

Kohti tulevaisuutta

Vanhon tehdasrakennusten jäädessä pois käytöstä niitä usein uhkaa purkaminen. Monelle 1900-luvun alkuvaiheen tehdasrakennukselle, kuten esimerkiksi Vernissa tehtaalle, on löydetty uutta käyttöä, ja ne rikastuttavat kaupunkikuvaamme. 1970- ja 1980-lukujen tuotantorakennusten uusiokäytöllä on omat haasteensa. Niiden arkkitehtoninen ja rakenteellinen laatu on usein heikompi kuin vanhoilla tehdasrakennuksilla. Tätä nuorempaa teollisuusarkkitehtuuria on tutkittu Suomessa varsin

vähän ja sen arvot eivät välttämättä ole vielä kokonaan paljastuneet. Ajan kuluessa rakennuksille kertyy vääjäämättä historiallisten arvojen lisäksi muitakin arvoja. Suhteellisen nuorten teollisuusalueiden muutosprosessit ovat ajankohtaisia pohjoismaissa. Tukholman Slakthuset-alue on hyvä esimerkki muuttuvasta teollisuusympäristöstä, jossa pyritään säilyttämään alueen pitkän historian kerrostumia. Lähes 100 vuotta vanhaa, entistä teurastamoaluetta Globen-areenan läheisyydessä kehitetään nyt moderniksi kaupunginosaksi, jossa asuminen, työpaikat, ravintolat ja kulttuuri kohtaavat. Fyysisten rakennusten lisäksi on suunnittelussa pyritty huomioimaan myös digitaaliset, kulttuuriset sekä sosiologiset ulottuvuudet.

Kuninkaan alueelle on syntynyt uusia kerrostumia vuosisatojen aikana. Teollisuudelle ominaiseen tapaan Värитеhtaan alueelle rakennuksia on rakennettu lisää teollisuusprosessien tarpeiden mukaan. Kokonaisuudesta on muodostunut kirjava ja kylän kanssa toiminnallisesti kaksijakoinen alue. Osa rakennuksista on suojelun ja säilyttämisen arvoisia, toisilla on kehittämispotentiaalia ja mahdollisuuksia uudelleenkäyttöön. Alueen vahvuus on ennen kaikkea kokonaisuudessa, historiallisten vaiheiden kerrostumassa sekä paikan hengessä. Näitä alueen ominaisuuksia tulee vaalia ja oikein hyödynnettynä ne edistävät koko paikan kehitystä. Tuotantorakennusten rakennusperintöarvot ovat vaatimattomia. Maisemalliset ja kaupunkikuvalliset elementit ovat avainasemassa paikan identiteetin säilyttämisessä, kun rakennusten suojelulle ei ole riittävästi perusteita. Tämä antaa vapauksia jatkosuunnitelmille ja mahdollisuuksia joko vahvistaa tai vähentää alueen kaksijakoisuutta.

Värитеhtaan alueen jatkosuunnittelussa on syytä edetä vaiheittain ja harkiten. Teollisuushistoria ja sen eri vaiheiden säilyttäminen luo alueelle kiinnostavaa kerroksellisuutta. Kuninkaan kylämiljö on merkittävä osa paikan identiteettiä ja asutushistoriallista kertomusta, jota tulee vahvistaa. Keravanjoen ja sen ranta-alueiden merkitys virkistysalueena on kasvanut kaupungistumisen myötä. Jokirannan ja Värитеhtaanrannan eri luonteiden säilyttäminen tuo vaihtelua ympäristöön. Värитеhtaan alueen yhdistäminen toiminnallisesti joen pohjoispuolella olevaan kulttuurikeskitymään avaa uusia kehittämismahdollisuuksia.

Tehdasalueen yhtäläisyyksiä ja vaikutteita

Leppänen 1950-59, Vantaan kaupunginmuseo.

Monicolor-tehtaan rakennusmas-
salla on yhtäläisyyksiä vuonna 1955
Viertolaan valmistuneen Saippua-
tehtaan kanssa. Arkkitehtien Aarne
Hytösen ja Risto Veikko Luukkosen
suunnittelema tehtaassa oli tun-
nusomainen kuutiomainen yläosa
ennen myöhempiä laajennuksia.

Tikkurila Oyj

Oy Schildt & Hallbergin päära-
kennuksella oli yhtäläisyyksiä arkkitehti
Baeckmanin samoihin aikoihin Helsin-
kiin valmistuneen Suomen Sokeri Oy:n
pääkonttorin sekä Ruotsinkielisen työ-
väenopiston kanssa. Edellisen arkkiteh-
tuuri oli selkeästi tanskalaisvaikutteista.
Tikkurilan pääkonttorissa käytettiin
myös tanskalaiseen tyyliin matalampaa
tiilimallia.

J. Tolonen 1956, Stiftelsen för Åbo Akademi.

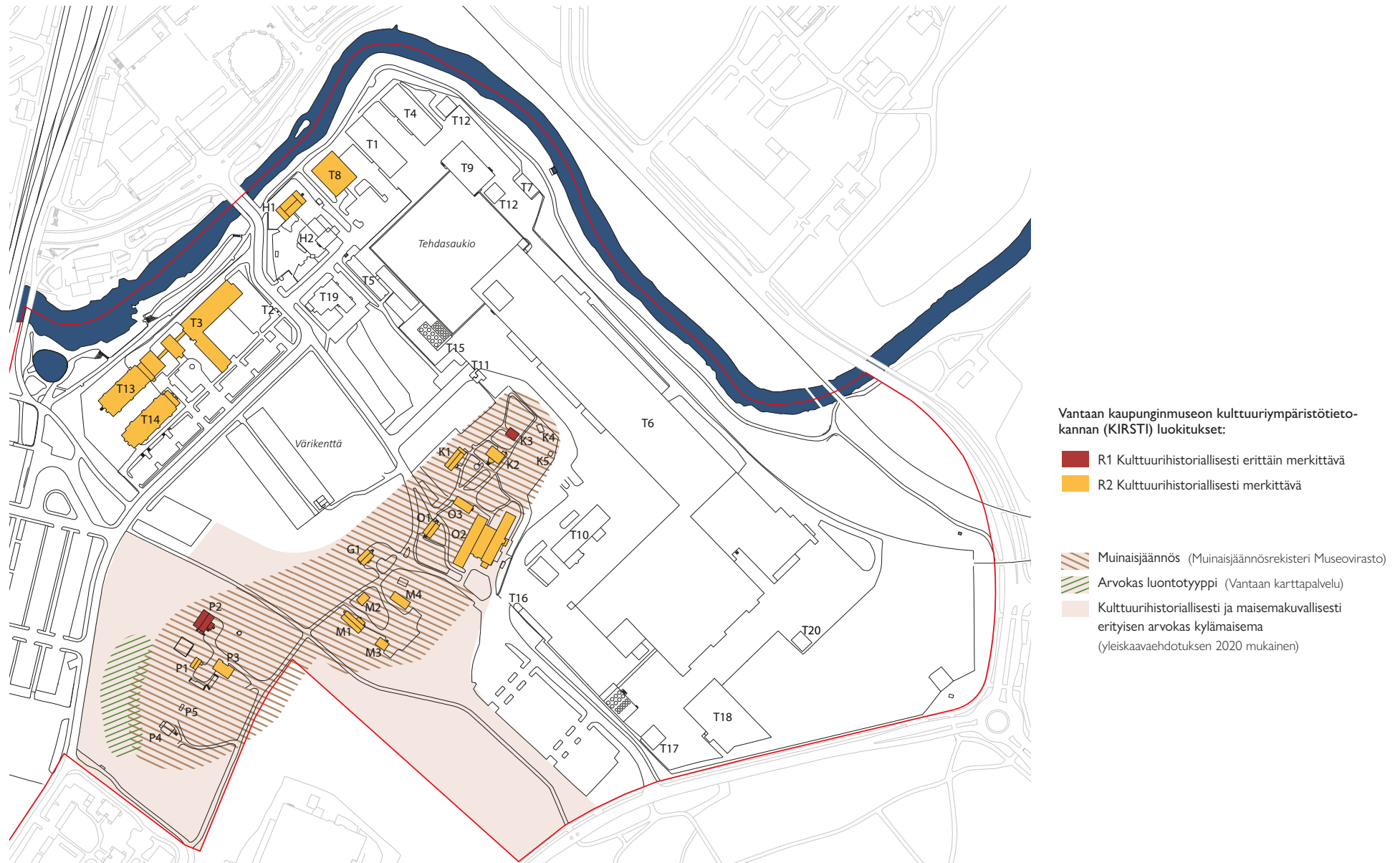
Arkkitehti Kaarina Löfström käytti
tutkimuskeskuksissa saman mallista
matalampaa tiiltä kuin pääkont-
torissa. Tiilipintaisia talotekniikka-
kuiluja on verrattu Louis Kahnin
arkkitehtuuriin (mm. Pennsylvanian
yliopiston laboratoriorakennus).
Rakennusten välisellä pihalla on
myös viittauksia saman arkkitehdin
suunnittelemiin ulkotiloihin.

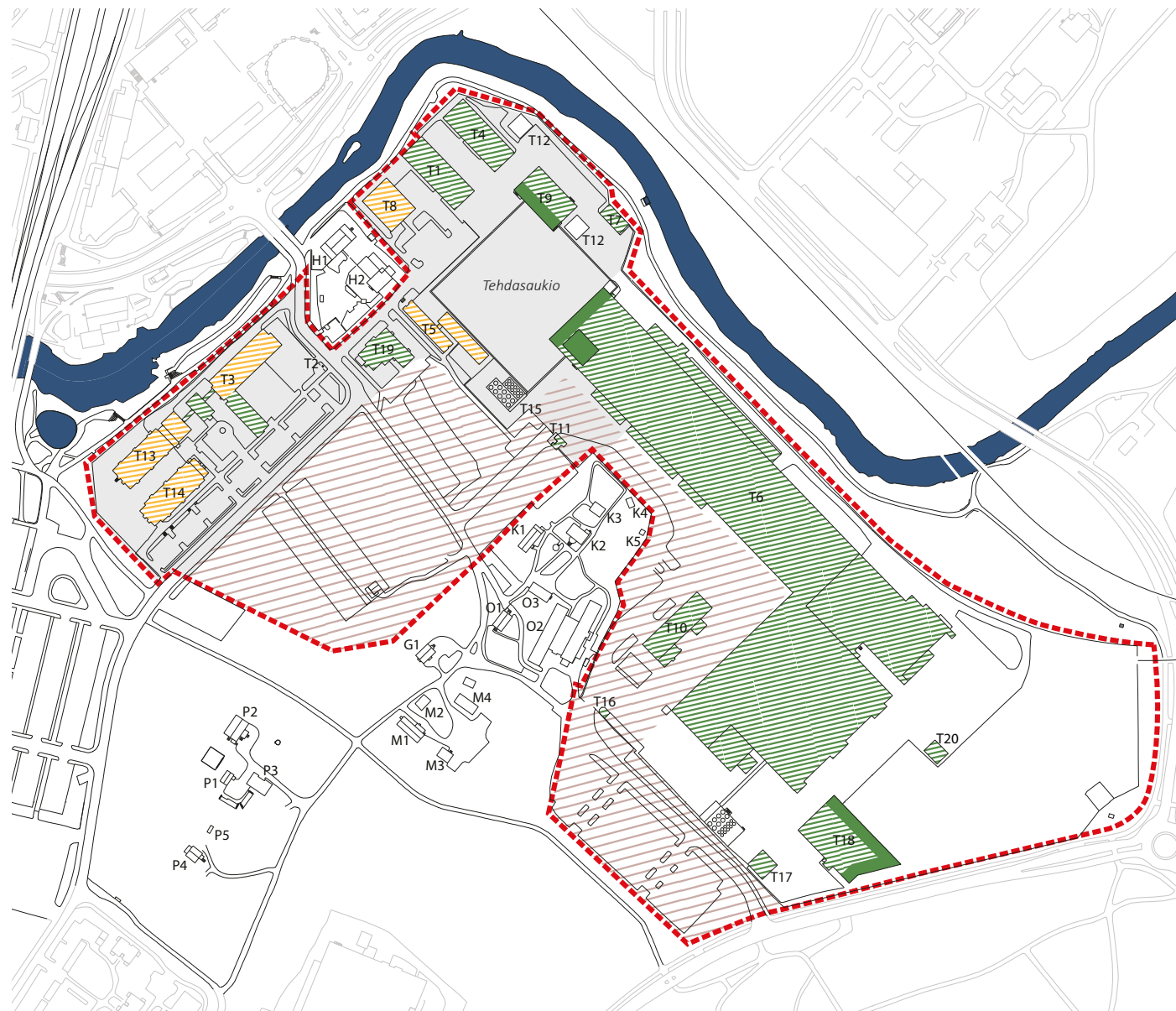
G. Mudford 1991, In the Realm of Architecture.

KULTTUURIPERINTÖKOhteet – NYKYTILANNE

VÄRITEHTAAN ALUEEN ARVOT INVENTOINTIIN POHJAUTUEN

Kulttuurihistoriallisesti merkittävän kylän rakennukset ovat alueen vanhimpia ja ympäristöineen ne edustavat maaseudun viljelysmaisemaa.

Teollisuushistoriallisesti merkittävällä alueella on vanhin ja arvokkain teollisuuteen liittyvien rakennusten keskittymä, joka yhdistyy joen pohjoispuolen vanhaan teollisuusalueeseen.

Suurin osa teollisuusrakennuksista on kulttuurihistoriallisilta arvoiltaan vaatimattomia, mutta niillä on nykytilassaan käyttöarvoa ja kehittämispotentiaalia. Osalla rakennuksista on lisäksi kaupunkikuvallista ja/tai ympäristöarvoa.

Inventointiin perustuva luokitus:

- R2 Kulttuurihistoriallisesti merkittävä / ehdotettu arvo
- Käyttöarvoa sisältävä rakennus (perustuu nykytilanteeseen, T3 laajennus ei käytössä)
- Kaupunkikuvallisesti merkittävä kohta
- Teollisuushistoriallisesti merkittävä alue
- Alue, jonka kehitystä tulee tarkastella kyläympäristöön sopeutuen
- Teollisuusalueen inventointiraja

Väritehtaan rakennusten arvot inventointiin pohjautuen

Rakennuksen kulttuurihistoriallista merkittävyyttä on arvioitu käyttäen LaRS-kriteerejä (laki rakennusperinnön suojelamisesta).

Inventoinnin yhteydessä on arvioitu myös rakennuksen kaupunkikuvallinen ja/tai ympäristöarvo.

Arvotus on tehty talvella 2022 rakennusten ulkopuolisen inventoinnin perusteella.

Rakennussuojelulain (LaRS) arvot	T1 Varasto	T2 Muuntamo	T3 Entinen päärakennus (1960)	T3 Toimistolaajennus (1995)	T3 Vastaanotto (2004)
Harvinaisuusarvot		Harvinaisen hyvin säilynyt esimerkki ins. E. Juslinin Malmin sähkölaitokselle suunnittelemasta muuntajasta.			
Tyypillisuusarvot		Tyypillinen esimerkki aikakauden laadukkaasta hyötyrakentamisesta.			
Edustavuusarvot			Edustava esimerkki aikakauden ja arkkitehtuurista.		
Alkuperäisyysarvot		On säilynyt alkuperäisessä asussaan ja vastaa Malmin Sähkölaitoksen mallipiirrosta vuodelta 1958 (ins. E. Juslin).			
Historiallinen todistusvoimaisuus	On osa alueen 1950-1960-luvun laajentumisvaihetta ja ainoa jäljellä oleva hyötyrakennus 1950-luvulta.	Tikkurila Oy:n teollisuushistoriaan kuuluva rakennus.	On tärkeä osa alueen 1950–1960-luvun laajentumisvaihetta. Yritysten 1960-luvun pääkonttorirakennukset ovat harvinaisia Vantaalla.		
Historiallinen kerroksisuus					

Muut arvot	Ympäristöarvo: päädyssä värikäs seinämaalauk.	Kaupunkikuvallinen arvo: sijaitsee näkyvällä paikalla.	Kaupunkikuvallinen arvo: sijaitsee näkyvällä paikalla Keravanjoen rannalla ja on osa historiallista teollisuusympäristöä.		
------------	---	--	---	--	--

Rakennussuojelulain (LaRS) arvot	T4 Varasto	T5 Puusepänversta	T6 Värehtdas	T7 Pumppamo ja paloautohalli	T8 Somistamo
Harvinaisuusarvot					Tyylhistoriallisten piirteidensä kannalta harvinainen.
Tyypillisuusarvot					
Edustavuusarvot		Edustava esimerkki aikakauden ja arkkite. V. Baeckmanin rationaalista hyötyarkkitehtuurista.			Edustava esimerkki aikakauden ja arkkite. V. Baeckmanin minimalistisestä arkkitehtuurista.
Alkuperäisyysarvot		Perushahmo on hyvin säilynyt alkuperäisassaan.			Perushahmo ja julkisivut ovat hyvin säilyneet alkuperäisassaan.
Historiallinen todistusvoimaisuus		On tärkeä osa alueen 1950—1960-luvun laajentumisvaihetta.	Tehdas on alueen 1970—1980-luvun laajentumisvaiheen tärkein osa.		
Historiallinen kerroksisuus					

Muut arvot	Ympäristöarvo: päädyssä värikäs seinämaalauk.	Kaupunkikuvallinen arvo: sijaitsee näkyvällä paikalla Tehdasaukion varrella.	Kaupunkikuvallinen ja ympäristöarvo: Monicolor-osa kuutiomaisella yläosalla on tärkeä maamerkki ja sijaitsee näkyvällä paikalla Tehdasaukion varrella.		Kaupunkikuvallinen arvo: sijaitsee näkyvällä paikalla Keravanjoen rannalla.
------------	---	--	--	--	---

Rakennussuojelulain (LaRS) arvot	T9 Finnresin-tehdas	T10 Korjaamo	T11 MC-porttirakennus	T12 Säiliöt	T13 ja T14 Tutkimuskeskukset I ja II
Harvinaisuusarvot					Harvinainen käyttötarkoitus.
Tyypillisyyсарvot					
Edustavuusarvot					Edustavat aikakauden ja arkkite. K. Löfströmin viimeistelyä ja korkeatasoista toimisto- ja työtila-arkkitehtuuria.
Alkuperäisyysarvot					On hyvin säilynyt alkuperäisassaan.
Historiallinen todistusvoimaisuus					On tärkeä osa 1970—1980-luvun laajentumisvaihetta sekä yrityksen tuotekehityshistoriaa.
Historiallinen kerroksisuus					

Muut arvot	Kaupunkikuvallinen ja ympäristöarvo: sijaitsee näkyvällä paikalla Tehdasaukion varrella. Punaiset putkisillat muodostavat kiinnostavan kaupunkikuvallisen aiheen.		Ympäristöarvo: tehdasalueen pääportti.		Kaupunkikuvallinen ja ympäristöarvo: sijaitsee näkyvällä paikalla Keravanjoen rannalla osana historiallista teollisuusympäristöä ja on myös alueen näkyvin rakennuskokonaisuus radalle päin.
------------	---	--	--	--	--

Rakennussuojelulain (LaRS) arvot	T15 Säiliöt	T16 TC porttirakennus	T17 Varasto	T18 Sävytyspastatehdas	T19 Koulutuskeskus Paletti	T20 Varasto
Harvinaisuusarvot						
Tyypillisyyсарvot						
Edustavuusarvot						
Alkuperäisyysarvot						
Historiallinen todistusvoimaisuus						
Historiallinen kerroksisuus						

Muut arvot				Kaupunkikuvallinen ja ympäristöarvo: sijaitsee näkyvällä paikalla Heidehofintien varrella ja on tärkeä osa 1990-2000-luvun rakennuskantaa.	Ympäristöarvo: on tärkeä osa 1990-2000-luvun rakennuskantaa.	
------------	--	--	--	--	--	--

Lähdeluettelo

ARKISTOT

Kansallisarkisto (KA)

Maanmittaushallituksen piirustukset (MHA)

Tikkurila Oyj:n arkisto (Tikkurila Oyj)

Piirustukset

Valokuvat

Toimintakertomukset 1970–1986

Vantaan kaupunki

Ilmakuvat

Maaperäkartat

Vantaan kaupungin rakennusvalvonnan arkisto (VKRakvv)

Rakennuspiirustukset

Vantaan kaupungin museo (VKM)

Kulttuuriympäristötietokanta (Kirsti)

Valokuvat

Vanhojen rakennusten inventointi (Vaari)

PAINAMATTOMAT LÄHTEET

Laurila, Anu 2021: Korjattavuusselvitys. Tikkurila Oyj:n vanha pääkonttori. Vahanen rakennusfysiikka Oy.

Laurila, Anu 2022: Rakennushistoriaselvitys Tikkurila Oy, tutkimuskeskukset. Vahanen rakennusfysiikka Oy.

Mäkynen, Anne 2002: Kulttuurimaisemaselvitys, teollinen rakennusperintö. Vantaan kaupunki.

Reijonen, Anna-Maarit 2014: Tikkurila Oyj:n pääkonttori. Rakennusvaiheet. Arkkitehtitoimisto Amark.

Reijonen, Anna-Maarit 2017–2018: Tikkurila Oyj. Rakennushistoriaselvitys. Arkkitehtitoimisto Amark.

Suhonen, Veli-Pekka 2007: Vantaan keskiaikaisten teiden inventointi vuonna 2007. Museovirasto.

VERKKOLÄHTEET

Arkkitehtuurimuseon verkkosivut. Woldemar Baeckmanin arkkitehtiesittely. Viitattu 17.11.2021.

<https://www.mfa.fi/kokoelmat/arkkitehdit/woldemar-baeckman/>

Helsingin sanomien verkkosivut. Woldemar Baeckmanin kuolinilmoitus 23.4.1994. Viitattu 17.11.2021.

<https://www.hs.fi/ihtiset/art-2000003326576.html>

PAINETUT LÄHTEET

Diplomi-insinöörit ja arkkitehdit A-L. Diplomingenjörer och arkitekter A-L 2000. Tekniikan Akateemisten Liitto. Tekniska föreningen i Finland.

Eskola, Amanda 2002: Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930–1979. Inventointiraportti. Vantaan kaupunki.

Eskola, Amanda 2006: Vantaan moderni teollinen rakennusperintö 1930–1979. Inventointiraportti. Vantaan kaupunki.

Hako, Jukka 1980: Kuninkaala jää puristuksiin. Helsingin pitäjän 1980. Vantaa-Seuran vuosikirja.

Hako, Jukka 1987: Matka yli Keravanjoen. Tikkurila Oyj:n ja sen edeltäjien vaiheita 125 vuoden ajalta. Helsingin pitäjän, Helsingin 1988. Vantaa-Seuran vuosikirja.

Hako, Jukka 1988: Kuninkaala jää puristuksiin. Helsingin pitäjän 1980. Vantaa-Seuran vuosikirja.

Hanhivaara, Timo 1983: Maanmittari Fr. J. Fonseen – Vantaan vanhin pitäjänkuvaaja. Helsingin pitäjän, Helsingin 1983. Vantaa-Seuran vuosikirja.

Hansson, Joakim 1985: Karaktärsbyggnaden på Konungs gård i Fastbölle by. Helsingin pitäjän, Helsingin 1986. Vantaa-Seuran vuosikirja.

Helander, Vilhelm ja Rista, Simo 1987. Suomalainen rakennustaide. Kirjayhtymä Helsinki.

Kauppalehden protestilista n:o 25 1937.

Kepsu, Saulo 2005: Uuteen maahan. Helsingin ja Vantaan vanha asutus ja nimitys. SKS.

Kuisma, Markku 1991: Helsingin pitäjän historia III (1713–1865). Vantaan kaupunki.

Leppänen, Lauri 1963: Tikkurilan Väritehtaat 100 vuotta. Helsingin pitäjän 1963. Helsingin pitäjän Kotiseutu- ja museoyhdistyksen julkaisu.

Leppänen, Lauri 1992: Pääas - ratsutilasta kotiseututaloksi. Helsingin pitäjän, Helsingin 1993. Vantaa-Seuran vuosikirja.

Manninen, Kirsti 2012: Tikkurilan värikartta. 150-vuotta Tikkurilan tarinoita. Tikkurila Oyj.

Manninen, Kirsti & Schadewitz, Arja 2012: Tikkurilankosken molemmin puolin. Helsingin pitäjän-Vantaa. Helsingin-Vantaa 2013. Vantaa-Seuran vuosikirja.

Manninen, Kirsti, Rosenberg, Thomas & Schadewitz, Arja 2015: Tikkurilan tehtaiden asuntopolitiikan vaiheita. Renkituvasta työsuhdeyhteyksiin. Helsingin pitäjän-Vantaa. Helsingin-Vantaa 2016. Vantaa-Seuran vuosikirja.

Muukka, Laura ja Mäkynen, Anne 2005: Kulttuurimaisemaselvitys. Vantaa, kaupunkisuunnittelu.

Pöyry, Sirkka (toim.) 1991: Diplomi-insinöörit ja arkkitehdit. Diplomingenjörer och arkitekter. Suomen teknillinen seura Sts ry, Tekniska föreningen i Finland.

Rakennuskulttuuri Vantaalla – inventointi 1981. Byggnadskulturen i Vanda - inventering 1981. Kuntasuunnitteluviraston julkaisu C 24:1981.

Salminen, Tapio 2013: Vantaan ja Helsingin pitäjän keskiaika. Vantaan kaupunki.

Schadewitz, Arja 2002: Tikkurila Oy 140 vuotta. Öljynpuristamosta johtavaksi maalinalmistajaksi. Helsingin pitäjän, Helsingin 2003. Vantaa-Seuran vuosikirja.

Schadewitz, Arja 2011 (toim.): Toimistotyön arkea Tikkurilassa. Helsingin pitäjän, Helsingin 2003. Vantaa-Seuran vuosikirja.

Suomen insinöörejä ja arkkitehtejä 1948. Ingenjörer och arkitekter i Finland. Suomen teknillinen seura Sts ry, Tekniska föreningen i Finland.

Sävyseppo 2/1955, 5/1959, 3/1976, 2/1983, 4/1986 ja 3/1993.

Tiainen, Leo 1985: Kylä tehtaiden varjossa. Kuninkaan asutushistoriallisia vaiheita. Helsingin pitäjän, Helsingin 1986. Vantaa-Seuran vuosikirja.

Tikkurilankosken yleissuunnitelma 2016. Ramboll Finland Oy. Tikkurilan Viesti 2/1987.

Westman, Ulla-Stina 2013: Helsinggård fyller 100 år. Helsingin pitäjän, Helsingin 2014. Vantaa-Seuran vuosikirja.

Lähdeviitteet

- 1 Salminen 2013, 43, 111; Hanhivaara 1983, 186.
- 2 Kepsu 2005, 83–84.
- 3 Tiainen 1985, 86–87.
- 4 Salminen 2013, 417–418.
- 5 Rakennuskulttuuri Vantaalla -inventointi 1981, 59–60.
- 6 Kartta vuodelta 1708, KA MH B9 9:54; Kartta vuosilta 1768–1776; KA MHA B9 12:2.
- 7 Suhonen 2005, 3.
- 8 Salminen 2013, 228–229.
- 9 Kartta vuodelta 1708, KA MH B9 9:54; Kartta vuosilta 1768–1776, KA MHA B9 12:2.
- 10 Kartta vuosilta 1768–1776, KA MHA B9 12:2; Tiainen 1985, 86; Leppänen 1963, 23.
- 11 Leppänen 1963, 23.
- 12 Hanhivaara 1983, 189.
- 13 Manninen & Schadewitz 2012, 82.
- 14 Kuisma 1991, 429; Leppänen 1963.
- 15 Tiainen 1985, 87–88.
- 16 Kartta vuodelta 1892, KA B9 12:15.
- 17 Hansson 1985, 82.
- 18 Rakennuskulttuuri Vantaalla -inventointi 1981, 59; Hako 1980, 89.
- 19 Rakennuskulttuuri Vantaalla -inventointi 1981, 60; Amanda Eskolan inventointi 2018, VAAARI.
- 20 Ilmakuva vuodelta 1937, Tikkurila Oyj; Tiainen 1985, 89.
- 21 Ilmakuva vuodelta 1937, Tikkurila Oyj; Kartta vuodelta 1937, KA MHA B66 11:1.
- 22 Hako 1980, 89.
- 23 Leppänen 1992, 94–95.
- 24 Hako 1980, 88.
- 25 Westman 2013, 164; Kirsti-tietokanta, inventoinnit Anni Lehtimäki 1991 ja Amanda Eskola 2018; Kartat vuodelta 1892 ja 1935, KA MHA B9 12:6 ja KA MHA B66 11:6.
- 26 Kuisma 1991, 432.
- 27 Leppänen 1963, 24; Manninen 2012, 11.
- 28 Manninen 2012, 11, 23–24, 37.
- 29 Hako 1987, 11.
- 30 Hako 1987, 1; Manninen 2012, 104.
- 31 Hako 1987, 15; Manninen 2012, 104, 107.
- 32 Manninen 2012, 121.
- 33 Manninen 2012, 140, 154.
- 34 Hako 1987, 16.
- 35 Manninen 2012, 127.
- 36 Manninen 2012, 137; Hako 1987, 16.
- 37 Manninen, Rosenberg & Schadewitz 2015, 99, 158. Tila r: no 1:30 oli alun perin Konungsin peltoa ja tila r: no 2:20 Oräddersin. Kauppalehden protestilista n:o 25 1937.
- 38 Hako 1987, 16.
- 39 Ilmakuvat vuodelta 1954 ja 1956, Vantaan kaupungin karttapalvelut ja Tikkurila Oyj:n arkisto.
- 40 Manninen 2012, 169.
- 41 Sävyseppo 2/1955,1; Manninen, Rosenberg, Schadewitz 2015, 106–107.
- 42 Sävyseppo 5/1959, 3; Schadewitz 2011, 122.
- 43 Schadewitz 2002, 93; Manninen 2012, 172.
- 44 Hako 1987, 17; Manninen 2012, 192–194.
- 45 Sävyseppo 4/1986.
- 46 Tikkurilan Värehteaat Oy:n toimintakertomus 1975; Väriseppo 3/1976, 1; Manninen 2012, 195, 199.
- 47 Hako 1987, 19; Ilmakuvat vuodelta 1974 ja 1975, VKM.
- 48 Manninen 2012, 191, 211–212.
- 49 Hako 1987, 20–21; Manninen 2012, 218.
- 50 Tikkurilan Värehteaat Oy:n toimintakertomus 1985.
- 51 Hako 1987, 20; Tikkurilan Värehteaat Oy:n toimintakertomus 1981; Sävyseppo 1/1987, 4.
- 52 Tikkurilan Värehteaat Oy:n toimintakertomus 1982.
- 53 Schadewitz 2002, 95; Manninen 2012, 212; Tikkurilan Värehteaat Oy:n toimintakertomus 1986.
- 54 Ilmakuva 1977, VKM 729:32937; Ilmakuva 1983, Tikkurila Oyj.
- 55 Reijonen 2014, 7.
- 56 Schadewitz 2002, 95.
- 57 Sävyseppo 2/1983 9–11.
- 58 Ilmakuvat vuosilta 1975, 1976, 1983, Tikkurila Oyj.
- 59 Sävyseppo 2/1983, 6.
- 60 Tikkurilan Värehteaat Oy:n toimintakertomus 1986; Tikkurilan Viesti 2/1987, 21; Sävyseppo 4/1986, 14–15.
- 61 Schadewitz 2002, 95; Manninen & Schadewitz 2012, 80.
- 62 Sävyseppo 3/1993, 10–11.
- 63 Manninen 2012, 232.
- 64 Manninen 2012, 247.
- 65 Ilmakuvat 2007 ja 2009, Vantaan kaupungin karttapalvelut.
- 66 Manninen 2012, 226.
- 67 Rakennuskulttuuri Vantaalla -inventointi 1981, 60.
- 68 Manninen 2012, 264.
- 69 Manninen & Schadewitz 2012, 81.
- 70 Ilmakuva vuodelta 1998 ja 2002, Vantaan kaupunki; Eskola 2002, 189.
- 71 Schadewitz 2011, 124.
- 72 Reijonen 2017–2018, 24; Ilmakuvat vuodelta 2013 ja 2015, Vantaan kaupunki.
- 73 <https://gtkdata.gtk.fi/Maankamara/index.html>, viitattu 14.12.2021.
- 74 Vantaan kaupungin karttapalvelut <https://kartta.vantaa.fi>, viitattu 14.12.2021.
- 75 Tikkurilankosken yleissuunnitelma 2016, 6.
- 76 Arvot on määritelty Vaari-inventoinnissa. Rakennusten kaikki arvot ovat luettavissa inventointitietokannasta. Vantaan kaupungin museo.
- 77 Arvot on määritelty Vaari-inventoinnissa. Rakennusten kaikki arvot ovat luettavissa inventointitietokannasta. Vantaan kaupungin museo.
- 78 Arvot on määritelty Vaari-inventoinnissa. Rakennusten kaikki arvot ovat luettavissa inventointitietokannasta. Vantaan kaupungin museo.
- 79 Arvot on määritelty Vaari-inventoinnissa. Rakennusten kaikki arvot ovat luettavissa inventointitietokannasta. Vantaan kaupungin museo.
- 80 Arvot on määritelty Vaari-inventoinnissa. Rakennusten kaikki arvot ovat luettavissa inventointitietokannasta. Vantaan kaupungin museo.
- 81 Arvot on määritelty Vaari-inventoinnissa. Rakennusten kaikki arvot ovat luettavissa inventointitietokannasta. Vantaan kaupungin museo.
- 82 Arvot on määritelty Vaari-inventoinnissa. Rakennusten kaikki arvot ovat luettavissa inventointitietokannasta. Vantaan kaupungin museo.
- 83 <https://www.youtube.com/watch?v=tOGI3kZkc>; <https://www.youtube.com/watch?v=FU87lx-8wuk>. Viitattu 6.4.2022.

Liite 1.

Rakennuslupakronologia

Vantaan kaupungin rakennusvalvonnan arkistossa on rakennuslupa-asia-
kirjoja ja piirustuksia. Piirustukset ovat myös saatavilla rakennusvalvon-
taviraston sähköisestä palvelusta. Luvat on alla esitetty kronologisessa
järjestyksessä.

T1 VARASTO

Ei piirustuksia.

T2 MUUNTAMO

Ei piirustuksia.

T3 ENTINEN PÄÄRAKENNUS

VUOSI 2003

Rakennuslupatunnus: 64-0916-03-B
Toimenpide: vastaanotto rakennus
Suunnittelija: rak.ark. Kalevi Ilonen (Ark.tsto Ilonen & Lautamo Ky)
Piirustukset: 9 kpl

VUOSI 1997

Rakennuslupatunnus: 640210-97-D
Toimenpide: muutos, kellari
Suunnittelija: Ark.tsto Ilonen & Lautamo Ky
Piirustukset: 5 kpl

VUOSI 1996

Rakennuslupatunnus: 0365-96-D
Toimenpide: muutos, julkisivumateriaalit ja aurinkosuojat
Piirustukset: 3 kpl

VUOSI 1995

Rakennuslupatunnus: 0022-95-B
Toimenpide: laajennus, länsisiipi
Päätöspäivä: 13.2.1995
Suunnittelija: rak.ark. Kalevi Ilonen (Ilonen & Lautamo Ky)
Piirustukset: 8 kpl

VUOSI 1983

Rakennuslupatunnus: 0440-83-D
Toimenpide: toimistolaajennus, itäsiipi
Päätöspäivä: 10.5.1983
Suunnittelija: arkk. Osmo Solansuu
Piirustukset: 10 kpl

VUOSI 1982

Rakennuslupatunnus: 0847-82-B
Toimenpide: toimistolaajennus, itäsiipi
Päätöspäivä: 31.8.1982
Suunnittelija: arkk. Osmo Solansuu
Piirustukset: 10 kpl

VUOSI 1981

Rakennuslupatunnus: 616-81
Toimenpide: muutos, käyttötarkoitus ja huonejako (kellari), julkisivu
Piirustukset: 3 kpl

VUOSI 1975

Rakennuslupatunnus: 165-75
Toimenpide: muutos, kellari ja julkisivu
Piirustukset: 2 kpl

VUOSI 1974

Rakennuslupatunnus: 106-74
Toimenpide: julkisivumuutos
Päätöspäivä: 18.04.1974
Suunnittelija: arkk. Woldemar Baeckman (Ark.tsto Woldemar Baeck-
man & Jaakko Aartelo)
Piirustukset: 7 kpl

VUOSI 1974

Rakennuslupatunnus: 865-74
Toimenpide: muutos 1.kerros
Suunnittelija: arkk. Woldemar Baeckman (Ark.tsto Woldemar Baeck-
man & Jaakko Aartelo)
Piirustukset: 2 kpl

T4 VARASTO

VUOSI 1989

Rakennuslupatunnus: 1999-88-D
Toimenpide: muutos
Päätöspäivä: 10.1.1989
Suunnittelija: arkk. Osmo Solansuu
Piirustukset: 3 kpl

T5 PUUSEPÄNVERSTAS

VUOSI 1985

Rakennuslupatunnus: 00506-85-D
Toimenpide: muutos
Päätöspäivä: 25.6.1985
Piirustukset: 3 kpl

VUOSI 1977

Rakennuslupatunnus: 480-77
Toimenpide: käyttötarkoituksen muutos, autotalli muutetaan tuotan-
totilaksi
Päätöspäivä: 13.11.1979
Piirustukset: 4 kpl

VUOSI 1977

Rakennuslupatunnus: 175-77
Toimenpide: muutos
Piirustukset: 2 kpl

VUOSI 1975

Rakennuslupatunnus: 743-75
Toimenpide: muutos keskuslämmitys
Päätöspäivä: 6.10.1975
Piirustukset: 1 kpl

VUOSI 1975

Rakennuslupatunnus: 460-75
Toimenpide: muutos
Piirustukset: 2 kpl

VUOSI 1972

Rakennuslupatunnus: 1101-72
Toimenpide: käyttötarkoituksen muutos, autotalli muutetaan väliaikaisesti maalityöntekijätilaksi
Päätöspäivä: 8.12.1972
Piirustukset: 3 kpl

VUOSI 1966

Rakennuslupatunnus: 893-66
Toimenpide: muutos
Piirustukset: 2 kpl

VUOSI 1965

Rakennuslupatunnus: 802-65
Toimenpide: uudisrakennus
Suunnittelija: arkk. Woldemar Baeckman
Piirustukset: 7 kpl

T6 MONICOLOR-TEHDAS

VUOSI 2008

Rakennuslupatunnus: 64-0102-08-B
Toimenpide: laajennus, varastokatos
Päätöspäivä: 18.3.2008
Suunnittelija: rak.ark. Kalevi Ilonen
Piirustukset: 8 kpl

VUOSI 2005

Rakennuslupatunnus: 64-64-0482-05-BL
Toimenpide: rakennustyön aikaiset muutokset, purkkivarasto
Päätöspäivä: 17.5.2005
Suunnittelija: rak.ark. Kalevi Ilonen
Piirustukset: 8 kpl

VUOSI 2004

Rakennuslupatunnus: 64-1757-04-B
Toimenpide: laajennus, purkkivarasto
Päätöspäivä: 23.11.2004
Suunnittelija: rak.ark. Kalevi Ilonen
Piirustukset: 13 kpl

VUOSI 2004

Rakennuslupatunnus: 16-1767-04-D
Toimenpide: laajennus, purkkivarasto
Päätöspäivä: 23.11.2004
Suunnittelija: rak.ark. Kalevi Ilonen
Piirustukset: 13 kpl

VUOSI 1993

Rakennuslupatunnus: 0316-93-B
Toimenpide: laajennus, liuotinpolttohalli
Piirustukset: 5 kpl

VUOSI 1992

Rakennuslupatunnus: 0285-92-B
Toimenpide: laajennus, varasto
Päätöspäivä: 12.5.1992
Suunnittelija: Ark.tsto Sollamo Ky
Piirustukset: 9 kpl

VUOSI 1992

Rakennuslupatunnus: 0128-92-R
Toimenpide: muutos julkisivu, valomainoslaitteet
Päätöspäivä: 19.2.1992
Suunnittelija: arkk. Timo Kannisto (Studio Kannisto Oy)
Piirustukset: 3 kpl

VUOSI 1990

Rakennuslupatunnus: 0557-90-B
Toimenpide: laajennus, lisätason rakentaminen
Päätöspäivä: 6.11.1990
Piirustukset: 6 kpl

VUOSI 1989

Rakennuslupatunnus: 1859-88-B
Toimenpide: laajennus, varasto
Päätöspäivä: 24.1.1989
Suunnittelija: arkk. Osmo Solansuu
Piirustukset: 21 kpl

VUOSI 1988

Rakennuslupatunnus: 1954-88-D
Toimenpide: rakennusaikaiset muutostyöt
Päätöspäivä: 13.12.1988
Piirustukset: 5 kpl

VUOSI 1988

Rakennuslupatunnus: 1048-88-D
Toimenpide: muutos, ajoliittymä
Päätöspäivä: 6.9.1988
Piirustukset: 1 kpl

VUOSI 1988

Rakennuslupatunnus: 0199-88-D
Toimenpide: rakennusaikaiset muutostyöt
Päätöspäivä: 1.3.1988
Piirustukset: 36 kpl

VUOSI 1987

Rakennuslupatunnus: 1342-86-B
Toimenpide: laajennus
Päätöspäivä: 20.1.1987
Suunnittelija: arkk. Osmo Solansuu
Piirustukset: 36 kpl

VUOSI 1986

Rakennuslupatunnus: 0699-86-R
Toimenpide: opastetaulut ja maikoskyltit
Päätöspäivä: 11.6.1986
Suunnittelija: arkk. Kaarina Löfström (Yhteissuunnittelu Oy)
Piirustukset: 7 kpl

VUOSI 1983

Rakennuslupatunnus: 0059-83-D
Toimenpide: rakennustyön aikaisia muutoksia
Päätöspäivä: 1.3.1983
Piirustukset: 11 kpl

VUOSI 1983

Rakennuslupatunnus: 0870-83-D
Toimenpide: muutos, julkisivu. Siporex-verhous muutetaan osittain peltiverhoukseksi.
Päätöspäivä: 5.8.1983
Piirustukset: 9 kpl

VUOSI 1983

Rakennuslupatunnus: 0754-82-D
Toimenpide: rakennustyön aikaisia muutoksia, tuotevarasto
Päätöspäivä: 4.1.1983
Suunnittelija: arkk. Osmo Solansuu
Piirustukset: 8 kpl

VUOSI 1982

Rakennuslupatunnus: 0301-82-B
Toimenpide: muutos, väestönsuoja
Päätöspäivä: 5.10.1982
Piirustukset: 1 kpl

VUOSI 1982

Rakennuslupatunnus: 0301-82-B
Toimenpide: rakennustyön aikaisia muutoksia
Päätöspäivä: 29.6.1982
Suunnittelija: arkk. Osmo Solansuu
Piirustukset: 12 kpl

VUOSI 1981

Rakennuslupatunnus: 1122-81
Toimenpide: laajennus, varasto
Päätöspäivä: 10.2.1982
Suunnittelija: arkk. Osmo Solansuu
Piirustukset: 11 kpl

VUOSI 1981

Rakennuslupatunnus: 1168-81
Toimenpide: laajennus, tehdas ja raaka-aine varasto
Päätöspäivä: 26.11.1981
Suunnittelija: arkk. Osmo Solansuu
Piirustukset: 10 kpl

VUOSI 1981

Rakennuslupatunnus: 1148-81
Toimenpide: erillinen väestönsuoja
Päätöspäivä: 10.2.1982
Suunnittelija: arkk. Osmo Solansuu
Piirustukset: 2 kpl

VUOSI 1975

Rakennuslupatunnus: 311-75
Toimenpide: uudisrakennus, Monicolor tehdas
Suunnittelija: arkk. Osmo Solansuu
Piirustukset: 19 kpl

VUOSI 1974

Rakennuslupatunnus: 48-74
Toimenpide: uudisrakennus, tehdas- ja varastorakennus, muuntamo- ja pumppaamorakennus, hälytys- ja vartiointirakennus, säiliöryhmä
Päätöspäivä: 25.1.1974
Suunnittelija: arkk. Osmo Solansuu
Piirustukset: 26 kpl

T7 PUMPPAAMO JA PALOAUTOHALLI

VUOSI 1974

Rakennuslupatunnus: 48-74
Toimenpide: uudisrakennus
Suunnittelija: arkk. Osmo Solansuu
Piirustukset: 1kpl

T8 SOMISTAMO

VUOSI 1990

Rakennuslupatunnus: 0178-90-D
Toimenpide: käyttötarkoituksen muutos, henkilökuntaruokala muute-
taan mainososaston somistamotiloiksi
Päätöspäivä: 3.4.1990
Suunnittelija: Ark.tsto Woldemar Baeckman & Jaakko Aartelo
Piirustukset: 6 kpl

VUOSI 1974

Rakennuslupatunnus: 732-74
Toimenpide: rakennustyönaikaiset muutokset
Päätöspäivä: 1.10.1974
Suunnittelija: Ark.tsto Woldemar Baeckman & Jaakko Aartelo
Piirustukset: 6 kpl

VUOSI 1974

Rakennuslupatunnus: 461-74
Toimenpide: uudisrakennus
Päätöspäivä: 11.6.1974
Suunnittelija: Ark.tsto Woldemar Baeckman & Jaakko Aartelo
Piirustukset: 6 kpl

T9 FINNRESIN-TEHDAS

VUOSI 1986

Rakennuslupatunnus: 0785-86-D
Toimenpide: laajennus, kaksi raaka-aine siloa
Päätöspäivä: 29.7.1986
Piirustukset: 3 kpl

VUOSI 1981

Rakennuslupatunnus: 1075-81
Toimenpide: Rakentamisaikaisia muutoksia
Päätöspäivä: 1.12.1981
Suunnittelija: Ark.tsto Osmo Solansuu
Piirustukset: 9 kpl

VUOSI 1981

Rakennuslupatunnus: 120-81
Toimenpide: uudisrakennus
Päätöspäivä: 9.4.1981
Suunnittelija: Ark.tsto Osmo Solansuu
Piirustukset: 11 kpl

T10 KORJAAMO

VUOSI 1987

Rakennuslupatunnus: 1519-87-B
Toimenpide: muutos ja laajennus
Päätöspäivä: 22.12.1987
Piirustukset: 2 kpl

VUOSI 1986

Rakennuslupatunnus: 1378-85-D
Toimenpide: muutos (sisäisiä muutoksia)
Päätöspäivä: 14.1.1986
Piirustukset: 3kpl

VUOSI 1981

Rakennuslupatunnus: 486-81
Toimenpide: rakennustyön aikaisia muutoksia
Päätöspäivä: 2.6.1981
Suunnittelija: arkk. Osmo Solansuu
Piirustukset: 5 kpl

VUOSI 1981

Rakennuslupatunnus: 4944486-81
Päätöspäivä: 2.6.1981
Suunnittelija: arkk. Osmo Solansuu
Piirustukset: 1 kpl

VUOSI 1981

Rakennuslupatunnus: 119-81
Toimenpide: uudisrakennus
Päätöspäivä: 17.3.1981
Suunnittelija: arkk. Osmo Solansuu
Piirustukset: 6 kpl

T11 MC PORTTIRAKENNUS

VUOSI 1982

Rakennuslupatunnus: 0812-82-B
Toimenpide: laajennus 19 m2
Päätöspäivä: 10.8.1982
Suunnittelija: Ark.tsto Osmo Solansuu
Piirustukset: 5 kpl

VUOSI 1974

Rakennuslupatunnus: 48-74
Toimenpide: uudisrakennus
Suunnittelija: Ark.tsto Osmo Solansuu
Piirustukset: 2 kpl

T12 LAKKAHARTSITEHTAAN SÄILIÖT

VUOSI 1983

Rakennuslupatunnus: 0886-83-D
Toimenpide: uudisrakentaminen
Päätöspäivä: 16.8.1983
Suunnittelija: Ark.tsto Osmo Solansuu
Piirustukset: 3 kpl

T13 JA T14 TUTKIMUSKESKUS I JA II

TUTKIMUSKESKUS I

VUOSI 2005

Rakennuslupatunnus: 64-0032-04-C
Toimenpide: mainosteksti katolle ja lämpötilanäyttö seinälle
Päätöspäivä: 14.6.2005
Suunnittelija: Ark.tsto Ilonen & Lautamo Ky
Piirustukset: 6 kpl

VUOSI 1985

Rakennuslupatunnus: 1433-84-D
Toimenpide: uudisrakennus, rakennusaikaiset muutokset, pihamaa
Päätöspäivä: 2.1.1985
Suunnittelija: arkk. Kaarina Löfström (Yhteissuunnittelu Oy)
Piirustukset: 14 kpl

VUOSI 1983

Rakennuslupatunnus: 1164-83-A
Toimenpide: uudisrakennus
Päätöspäivä: 22.11.1983
Suunnittelija: arkk. Kaarina Löfström (Yhteissuunnittelu Oy)
Piirustukset: 13 kpl

TUTKIMUSKESKUS II

VUOSI 1988

Rakennuslupatunnus: 1845-88-D
Toimenpide: uudisrakennus, rakennusaikaisia muutoksia sisätiloissa
Päätöspäivä: 7.12.1988
Suunnittelija: arkk. Kaarina Löfström (Yhteissuunnittelu Oy)
Piirustukset: 11 kpl

VUOSI 1987

Rakennuslupatunnus: 0524-87-A
Toimenpide: uudisrakennus
Päätöspäivä: 30.6.1987
Suunnittelija: arkk. Kaarina Löfström (Yhteissuunnittelu Oy)
Piirustukset: 12 kpl

T15 SÄILIÖT

VUOSI 1987

Rakennuslupatunnus: 1632-86-A
Toimenpide: uudisrakentaminen, säiliöryhmä ja pumppuasema
Päätöspäivä: 31.7.1987
Suunnittelija: Ark.tsto Osmo Solansuu
Piirustukset: 4 kpl

T16 TC PORTTIRAKENNUS

VUOSI 1987

Rakennuslupatunnus: 1275-87-A
Toimenpide: uudisrakennus
Päätöspäivä: 27.10.1987
Suunnittelija: Ark.tsto Osmo Solansuu
Piirustukset: 2 kpl

T17 VARASTO

VUOSI 1987

Rakennuslupatunnus: 0406-87-A
Toimenpide: uudisrakennus
Päätöspäivä: 13.10.1987
Suunnittelija: Ark.tsto Osmo Solansuu
Piirustukset: 2 kpl

VUOSI 1996

Rakennuslupatunnus: 0169-96-A
Toimenpide: uudisrakennus
Päätöspäivä: 23.4.1994
Suunnittelija: Ark.tsto Ilonen & Lautamo Ky
Piirustukset: 11 kpl

T19 KOULUTUSKESKUS PALETTI

VUOSI 2002

Rakennuslupatunnus: 64-1588-02-A
Toimenpide: uudisrakennus
Päätöspäivä: 19.11.2002
Suunnittelija: Ark.tsto Ilonen & Lautamo Ky
Piirustukset: 7 kpl

T20 VARASTO

VUOSI 2016

Rakennuslupatunnus: 64-0235-16-A
Toimenpide: uudisrakennus
Päätöspäivä: 23.3.2016
Suunnittelija: Lauri Hiekkänen
Piirustukset: 5 kpl

